

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
1 stolp, peštvos
mal oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
tisk ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon šte. 50, upravnistva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Nesposobna vladna večina.

RADIKALI BI RADI VOLITVE. — MERODAJNI FAKTORJI ZAHTEVAJO OD VLADE DELA. — DEMANTI POGAJANJ Z DEMOKRATI.

Belgrad, 2. jun. (Izv.) Skupščinske seje se zopet odlašajo. To neprestano odlaganje skupščinskih sej najbolj jasno dokazuje nesposobnost sedanje vladne večine. Dasi ravno dosedaj v naši državi še nismo imeli tako močne vladne večine, vendar le-ta ne stori prav ničesar in skupščina je vsled nesposobnosti vladne večine obsojena na popolno mrtvilo. Namen tega postopanja in zapostavljanja narodne skupščine je jasen. Gotovim ljudem je mnogo na tem, da bi dokazali, da je sedanji parlament nezmožen za delovanje in da je treba iti na volitve. Po zatrujevanju dobro informiranih radikalov je Uzunović, ki se je vrnil iz Topole, v tem smislu pri kralju pleđiral. Zdi se, da je dobil temeljit odgovor, da

je vlada, ki ima v narodni skupščini dvetretjinsko večino, poklicana, da dela, ne pa da skupščino neprestano pošilja na počitnice. Med radikali je bilo zato danes opaziti precejšnje nezadovoljstvo radi neuspelega Uzunovičevega poslanstva. Na ta način so se radikalom ponesečile njihove namere v tej smeri. Ravno tako niso uspeli z vestmi o pogajanjih z demokrati. Že včeraj smo poročali tozadevni Davidovičev demanti, danes pa je te vesti odločno demantiral tudi Uzunović, češ da mu ni popolnoma nič znanega, da bi se vršila kakšna pogajanja. Taka pogajanja niso potrebna, ker ima vlada dovolj veliko večino, ki je za delo sposobna. Ta izjava potrjuje, da se od sedanje večine zahteva, da dela.

Radikali v zadregi zaradi protikorupcijsko-nistične akcije.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Klubi opozicije dobivajo iz številnih mest prošnje privalstva, da naj bi se tudi v tamošnjih krajih priredili shodi proti korupciji. Uspeh ljubljanskega shoda in tudi pozivi prebivalcev iz drugih mest so vladi zelo neljubi. Zato se vladna večina pripravlja, da bi obtožila še druge voditelje opozicije z očitnim namenom, da zmanjša vtis te velike akcije opozicije proti korupciji, ki je našla tako velik odmev med ljudstvom. Tako so Pašičevi radikali danes trdili, da bodo obtožili med dru-

gimi Ljubo Jovanovića, Ljubo Davidovića, A. Sušnika, Vojo Marinkovića in poslanca sedanjega fin. ministra Ninka Perića in poslanca Vlasta Kocića. Posebno zanimivo je, da nameravajo obtožiti finančnega ministra radikala Perića, kar najbolj dokazuje, da Perić korupcionistom nikakor ne gre na roko in da bi radi postavili na njegovo mesto eksponenta - korupcionista. Vse te vesti so brez stvarne podlage in so naperjene proti voditeljem opozicije, da bi se zmanjšal vtis akcije opozicije proti korupciji.

Vlada obrekuje narodno skupščino.

PROTEST VODITELJEV OPOZICIJE.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Voditelji opozicije bodo vložili pri predsedništvu narodne skupščine protest proti zlonamernim trditvam vlade, češ da narodna skupščina noče in nima volje in interesa za delo. Opozicija bo ugotovila, da vlada ni ničesar pripravila za delo v narodni skupščini, marveč da mora predsednik narodne skupščine dati tiskati razprave o prošnjah in pritožbah, da bi prišlo sploh do

kakšnega dela. Dalje se poročilo administrativnega odbora nikakor ne predloži narodni skupščini, četudi je že gotovo in četudi je opozicija zahtevala razpravo o njem. Poleg tega bo opozicija protestirala proti trditvam, da opozicionalni poslanci obstruirajo. Res je nasprotno, da opozicionalni poslanci neprestano delajo v odborih in v skupščini. Vladna večina pa ne prisostvuje niti sejam.

Jugoslov. klub za nujno pomoč pogorelcem prigorjske vasi.

SKUPŠČINA SPREJELA NUJNI PREDLOG POSLANCA ŠKULJA.

Belgrad, 2. jun. (Izv.) Poslanec Škulj je tekom današnjega dneva storil nadaljne korake, da bi se nesrečnejšem, ki so trpeli vsled velikega požara, odobrila nujna podpora. Ponovno je obiskal notranjega ministra Maksimovića. V imenu pogorelcov mu je predložil prošnjo za nujno podporo. Notranji minister je z ozirom na nujno pismo poslancu Škulju izjavil, da bo odredil, da se pogorelcem razdeli podpora 160.000 K. Nadalje je bil posl. Škulj v železniškem ministru in izposloval brezplačen prevoz potrebne koroze. Končno je interveniral v poljedelskem ministru, ki je istotako obljubilo podporo. Vso to, ki jo bo to ministrstvo z ozirom na mal proračun moglo dati, se še ni določila. Končno so posl. Škulj in tovariši stili nujen zakonski predlog, da narodna skupščina dovoli pogorelcem posebno podporo. O nujnosti tega zakonskega predloga se je pred očitnim na dnevnim red razpravljalo na današnji skupščinski seji. Posl. Škulj je pri tej prilici zagovarjal ta zakonski predlog za podporo pogorelcem v Prigorici sledeče:

>V noči od 31. maja na 1. junija je nastal v vasi Prigorica strašen požar, ki je popolnoma uničil 25 posestnikov hiše z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Zgorelo je nad 50 objektov, vsa hrana za ljudstvo, krma za živino, obleka in druge gospodarske potrebščine. Nesreča je tem večja, ker je povodenj lanske leto uničila vse poljske pridelke in tudi črvo je prizadejal polju veliko škodo. Prebivalci te vasi so večinoma kmetje in mali posestniki, ki se deloma preživljajo z zaslužkom pri lesni industriji. Toda lesna industrija je tudi v tem okolišju, kakor povsod v veliki stagnaciji, vsled česar odpade tudi ta zaslužek. Privatna pomoč je tudi izključena, ker gospodarska kriza, kakor povsod, tako tudi tukaj strašno pritiska vse sloje. Radi tega je prebivalstvo tega kraja popolnoma navezano na državno

pomoč. Tukaj imamo slučaj, ko moramo znova poudariti, kar smo že ob priliki razprave o proračunu poudarjali, kako nujno potrebno je, da parlament votira za elementarne nezgode večje kredite. V ministru za socialno politiko imamo oddelek za javno pomoč, toda ta oddelek za javno pomoč ne razpolaga z nobenimi krediti. Vsled tega se mi je le z velikim trudom posrečilo, da za človeka, kateremu je zgorela hiša z gospodarskimi poslopji, izposlujem pri ministru za socialno politiko reci in piši 300 Din. Istotako je tudi v ministru za notranje zadeve poseben oddelek za pomoč v slučaju elementarnih nezgod. Toda krediti znašajo za celo državo samo 1 milijon Din, tako da že en sam večji slučaj angažira ves kredit za sebe. Radi tega je nujno potrebno, da se prizadejo ministrstvo za socialno politiko kakor tudi notranje in kmetijsko ministrstvo zavzame za to, da se ti krediti zvišajo. Radi tega prosi narodno skupščino, da sprejme od njega in njegovih tovarišev predloženi zakonski predlog, ker so preostali krediti daleč nezadostni.

Po prepričevalnih besedah Franca Škulja se je vršilo glasovanje o nujnosti tega predloga poslancev Jugosl. kluba. Skupščina je nujnost sprejela. Zakonski predlog se je odkazal fin. odboru. Posl. Škulj se je zvečer odpeljal na kraj nesreče.

POSLANEC GOSAR ZA TRBOVELJSKE RUDARJE.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Poslanec Gosar je vložil na ministrstvo za šume in rube in na ministrstvo za socialno politiko vprašanje radi mesečnega izplačevanja med trboveljskim rudarjem. Zahteval je, da se družbo prisili k zakonitemu 14 dnevnemu izplačevanju.

INTERPELACIJA NA VOJNEGA MINISTRA.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Poslanec Kremžar in tovariši so vložili na vojnega ministra vprašanje radi postopanja s slovenskimi vojaki IV. čete pri 47. polku v Kruševcu. Istotako zahtevajo pojasnila radi vojske Berčona, ki ga je raztrgala granata v Valjevu.

Poravnajte naročnino!

Poljska pod novim predsedstvom.

VSESPLOŠNO UGODEN VTIS IZVOLITVE MOSCICEKEGA. — SLOVESNA ZAPRISEGA V PETEK. — PRIČAKOVATI JE REKONSTRUKCIJE KABINETA. — TRIUMVIRAT ZA SANACIJO POLJSKE.

Varšava, 2. junija. (Izv.) Izvolitev prof. Moscickega za državnega predsednika je bila v celi Poljski simpatično sprejeta. Silna napeetost in nervoznost zadnjih dni je popustila in položaj izgleda znatno olajšan. Tudi na devizni trg je rešitev predsedniške krize ugodno uplivala. Ameriški dolar je takoj zopet padel.

Varšava, 2. junija. (Izv.) Zaprisega novega predsednika je preložena na petek, ker mora g. Moscicki preje urediti svoje privatne in poslovne zadeve kot ravnatelj tovarne dušika v Chorzowu. Ko prevzame novi predsednik barve funkcije, bo ministrski predsednik Bartel takoj v petek podal demisijsko celokupnega kabineta. Z gotovostjo pa je računati, da bo Bartelu poverjena sestava novega kabineta. Najbrže tudi Bartel izkušal pritegniti v svoj kabinet tudi socialne demokrate.

Berlin, 2. junija. (Izv.) Kakor poroča poročila »Berliner Tageblatt«-u njegov varšavski poročevalec, bo novo vlado tvoril triumvirat Pilsudski, Moscicki in Bartel, ki se hoče resno posvetiti sistematičnemu delu saniranja Poljske na vseh državopolitičnih in gospodarskih poljih. V to svrhu bo triumvirat že v prihodnjih dneh dobil od sejmaja izredna pooblastila. Nova vlada bo sejmajo predložila svoj program za sanacijo in bo predvsem poskrbela za najhitrejšo sprejetje budžeta. Ko bo sta predsednik in vlada dobila od sejmaja potrebna izredna pooblastila, bo sejmajo za več mesecev odgoden. Takojšnja razpustitev parlamenta in razpis novih volitev, to namreč ni umestno. Treba najprej izvesti v sejmajo izpremembo volivnega reda in pa ustave same v toliko, da bo imel državni predsednik večjo oblast kot pa doslej. — Bartelova vlada hoče pred vsem odpraviti korupcijo, izvesti redukcijo uradništva in sploh začeti v vsestranskim varčevanjem v državnem gospodarstvu. Nadalje želi vlada čim prej skleniti nove trgovinske pogodbe, v prvi vrsti z Rusijo in Nem-

čijo. Dosedanja carinska vojna z Nemčijo je Poljski veliko škodovala, zato jej treba napraviti čim prej konec.

Osebnost novega predsednika.

Novoizvoljeni predsednik poljske republike ing. profesor Ignacij Moscicki je rojen l. 1867 v Mierzanovu pri Plocku kot sin grajšaka. Njegov oče se je odlikoval v poljski ustaji proti Rusiji l. 1863 kot poveljnik plovkovskih ustašev. Moscicki je študiral kemijo na politehniku v Rigi. L. 1892 je bil od ruskega carističnega režima prisiljen zapustiti domovino; odšel je v London, kjer je služboval pet let kot inženir. Od tam ga je poklicala freiburška univerza v Švici za asistenta na svoj elektrotehnični laboratorij, čigar vodstvo je prevzel l. 1901. V tem svojstvu je razvil jako plodovito znanstveno delovanje. Po njegovih načrtih so osnovali v Freiburgu prvo tovarno za izdelavo sintetičnega pridobljenega dušika. L. 1912 je dobil Moscicki poziv na luvoski univerzo, ki mu je podelila stoličo za elektrokemijo. Tudi tu si je pridobil velik sloves. Po osvobojenju Poljske je prevzel vodstvo tvornice za dušik v Chorzowu, katere je dvignil na visoko stopnjo tehnične dovršenosti. Moscicki, ki je častni doktor luvoske in varšavske politehnike, je izdal celo vrsto znanstvenih in tehničnih razprav, ki so vzbudile veliko pozornost tudi v inozemstvu.

Moscicki se politično doslej ni udeleževal, po svojem mišljenju pa je demokrat. Hvalijo ga kot moža velike energije, čistega značaja in velikih organizatoričnih sposobnosti. Ker je Moscicki prijatelj Pilsudskega (kakor znano ga je Pilsudski tudi priporočil kot kandidata), je smatrali njegovo izvolitev kot zaupnico sejmaja Pilsudskemu. Za Moscickega so pri drugi volitvi glasovali ves levičarski blok, narodna delavska stranka, kakor tudi Piasti, Zidje in Nemci.

Ukinitev finančne kontrole nad Avstrijo.

Zeneva, 2. junija. (Izv.) Generalni komisar za Avstrijo dr. Zimmermann je dospel semkaj. Ukinitev finančne kontrole nad Avstrijo se bo proglasila v svetlo zvezo narodov

na slovesen način. Kontrolni odbor za zvezno posojilo v Avstriji bo imel svojo sejo v pondeljek.

—o—

Revolucija na Portugalskem.

ZAKAJ JE ODPSTOPILO PREDSEDNIK MACHADO. — PRED SPLOŠNO STAVKO.

Lizbona, 2. maja. (Izv.) Zveza strokovnih organizacij se je izrekla za generalno stavko, da bi tako delavstvo onemogočilo vpostavitve vojaške diktature.

Pariz, 2. junija. (Izv.) Glasom poročil iz Lizbone je vzrok odstopa predsednika re-

publike Machada ta, da so voditelji ustaje hoteli sestaviti izvenparlamentaren kabinet po španskem vzorcu — torej diktaturi.

Vojaški oblastniki so že dali zapreti več poslancev in senatorjev, med njimi vodjo republikancev Alvara Castro.

Kriza vlade na Švedskem.

Stockholm, 2. maja. (Izv.) Odstop socialno-demokratske vlade je postal neizogiben. Parlamentarni odbor meščanske večine, sestojec iz svobodomiselncev, kmetijske zveze in konservativcev, je sprejel proti glasovom socialdemokratske manjšine nov načrt za pobijanje brezposelnosti, ki zelo postruže tozadevne smernice, katere je dal državni zbor leta 1922. Zadržanje vlade v tem konfliktu se zelo obsoja in pomeni praktično, če tudi ne formalno, ta sklep izrazi nezaupanja vladi. Iniciativo za ta nastop meščanskih strank proti vladi je dal vodja svobodomiselnih strank Ekman. Glasilo vladne stranke »Socialni demokrat« izjavlja, da se vlada sklepu državnega zbora ne bo pridružila. Zato bo morala demisionirati, ker predstavlja po ustavi parlament formalno vladno oblast.

Stockholm, 2. maja. (Izv.) Sklep radi preureditve podpiranja brezposelnih je bil predložen obema zbornicama. Prva zbornica ga je sprejela z 64 proti 50 glasovom, druga pa s

114 proti 104 glasovom. Vlada bo radi tega podala demisijsko.

Stockholm, 2. maja. (Izv.) Vlada je danes podala kralju demisijsko. Kralj je prosil ministre, da še nadalje vodijo svoje posle. Sestava nove vlade je poverjena ravnatelju državne banke Z. D. Ekmanu.

Stockholm, 2. junija. (Izv.) Po poročilih listov bo Ekman sestavil manjšinsko vlado, ki jo bodo sestavljali poslanci svobodomiselnih strank, mala liberalna stranka in uradniški. Glasila konservativcev poudarjajo, da konservativna stranka na noben način ne bo podpirala svobodomiselnega kabineta, ker je verjetno, da bo svobodomiselnih stranka še nadalje vodila isto politiko v vojaških vprašanjih, kot so jo dosedaj socialni demokrati. Svobodomiselnih stranka zastopa cerkvene in abstinenistične kroge in ima svoje pristaje predvsem med malimi kmeti in srednjim slojem v mestih; stranka je demokratična in pacifiistično orientirana.

Kitajske zmešnjave.

Peking, 2. jun. (Izv.) V Pekingju in okolici mesta so se zopet pričeli novi boji. Ena brigada Ling-čing-lingovih čet se je uprla in je razdrila velik del železniške proge proti Jungtawnu. Železniška zveza med Pekingom in Tientsinom je pretrgana.

Šanghaj, 2. junija. (Izv.) Nova južnokitaj-

ska država pod vlado maršala Sunčuanfanga se bo imenovala »Veliki Sanghaj«.

Sunčuanfang je izjavil, da se bo v njegovi državi izvajala monroe-doktrina.

Budimpešta, 2. junija. (Izv.) Pogreba umrlega poslanca Wazsonya, voditelja ogrske opozicije, se je udeležila ogromna množica prebivalstva nad 60.000 oseb.

Dr. Žerjav in slovenski dialekt.

»Mladina«, glasilo one akademične mladine, ki sicer ni katoliško usmerjena, se je pa po mogočnem povojnem obnovenem toku odvrnila od lažinaprednjaštva in išče temeljev nove in čiste slovenske kulture, (stane za dijake 30 Din, za nedijake 40 Din letno, naroča se: Ljubljana, Kolodvorska ulica), objavlja v svoji 6/7 številki sledeče:

V dr. Kulovčevem članku »Fotografija dr. Gregorja Žerjava« v »Slovenec« z dne 13. maja 1926 je objavljeno neko dr. Žerjavovo pismo iz l. 1925 našemu zunanjemu ministru dr. M. Ninčiču; v tem pismu so zapisane tudi te-le besede: »... ki razen srbohrvatskega jezika obvlada tudi domači slovenski dialekt«.

Te besede je napisal šef »demokratske« stranke v Sloveniji, stranke, ki vsak dan naglašja v svojem glasilu naprednost in nacionalnost ter se prepira s »Slovenec«, kdo da je večji branitelj slovenstva.

Te besede je napisal Slovenec po rodu in ga ni bilo sram imenovati svoj jezik dialekt.

Poglavje o hlapcih še zdavnaj ni zaključeno, ko se začenja poglavje o renegatih.

Ko smo nekaj gledali hlapčevstvo in renegatstvo naše inteligence, nas je bilo strah za obstanek slovenskega naroda. Danes nam ni več, zakaj, kar je slabega, bo odpadlo samo... in marsikdo je že odpadel.

Vedno več jasnosti.

Radičevi listi ponehujejo s samohvalisanjem. »Obzor« priznava v svojih člankih odkrito, da se radičeva stranka »žrtvuje«, odkar je na vladi, da silno izgublja na svoji popularnosti, odkar sodeluje z radikali.

Radičevci samo dajejo, a ne prejemajo ničesar. Radičevci so žrtvovali tudi svoj program in napravili sporazum, popustili so svoje male in velike državnopravne zahteve. Podpirajo vlado v vsakem oziru in sprejemajo najreakcionarnejše zakone, kakor zakon o tisku, so pripravljeni sprejeti tudi nettunske konvencije, zapustili so svoje stališče v vprašanju korupcije in sprejeli stališče radikalov. Žrtvovali so vodjo Radiča, pristali nato, da gre iz vlade Pavle Radič in da ostane v vladi Niki. Kaj je HSS dosegla v stvarnem oziru za Hrvate, za svoje volivce, za okraje, katere zastopa? Dosegla je trinajstmilijardni proračun, katerega naj plačajo davkoplačevalci!

Prinašamo mnenje o uspehu HSS in Radičevega centra, da ne bo treba slovenski kmetski stranki slepomišiti o dobrotah svojih skokov, da ne bo treba g. Janezu Puclju pisati, da vlada ne izbegava nobenega vprašanja o korupciji, da ne bo treba govoriti in pisati o dobrotah neprestanih kapitulacij za naš narod in da bodo tudi sami priznali pri nas doma, da je edini njihov uspeh: trinajstmilijardni proračun, katerega bodo najbolj občutili slovenski davkoplačevalci!

Gibanje zemljoradnikov.

Zemljoradniki so v zadnjem času začeli živahno akcijo v Bosni. V zadnjem času so imeli dva večja shoda v Luči Palanka, kjer bi bilo ljudstvo kmalu linčalo ruskega policijskega uradnika, ki je kot neuradna oseba, pa v uniformi, napadal zemljoradnike. Drugi večji shod so priredili v Alibeg Dubovu. — Značilno za Bosno je, da je postala dežela, v katero se v tej dobi kriz najbolj zaganjajo vse stranke.

Radičev shod razbit.

V Žedniku v Bački so zborovali predvčerajšnjim radičevci. Govoril je g. Zagorac. — Dobrovoljci so njegov govor preprečili in s palicami ter kamenjem preprečili shod. Policija je končno napravila red.

Radikali pripravljajo proglas na narod.

V zvezi s proslavo Pašičeve 80 letnice bo pravoverni radikalna stranka izdala velik proglas na narod, ki bo imel izrazit političen karakter. Proglas podpišejo vsi glavni voditelji radikalne stranke, ter bo deževalo tega proglasa tudi v prečanskih krajih, da bi objava življenja častiljive osebe omehčala trdosrčne volivce.

Radič odpotoval na „oddih“.

Zagreb, 2. junija. (Izv.) Stjepan Radič je včeraj odpotoval v Dalmacijo. »Dome« poroča, da je odpotoval na daljši oddih. Radič je za ta čas odpovedal vsa zborovanja, katerega so bila že naznanjena. Iz Dalmacije se bo vrnil meseca avgusta. Zanimivo je, da je v mesecu avgustu zopet napovedal shode v Klanjcu in Pregradi, da bi tako s ponovnimi shodi popravil zelo slab vtis.

SPLITSKI ŽUPAN — DR. TARTAGLIA.

Z glasovi meščanskega bloka in federalistov je bil v Splitu izvoljen za župana bivši župan dr. Tartaglia.

Seja narodne skupščine.

Posl. dr. Hohnjec proti sprejemanju zakonov po skrajšanem postopku. — Večina sprejela vladni predlog.

Belgrad, 2. jun. (Izv.) Na današnji skupščinski seji je skupščinski predsednik najprej odgovarjal na proteste poslanca Mustajbega Kapetanovića, ker ministri ne odgovarjajo na stavljen vprašanja, sabotirajo skupščinsko delo in onemogočajo poslanecem izvrševanje njihovih dolžnosti. Predsednik narodne skupščine je dejal, da je ministri že ponovno opozoril na to, več pa ne more storiti.

Potem je skupščina prešla na dnevni red: na razpravo o zakonskem predlogu za podaljšanje roka za delo na izenačenju zakonodajstva po skrajšanem postopku. Po kratkem pletiranju ministra za izenačenje zakonov Srbića za sprejem tega zakonskega predloga, je prvi dobil besedo poslanec Jugosl. kluba dr. Josip Hohnjec, ki je naglašal, da vidovdanska ustava ne jamči ljudstvu prave suverenitete. V čl. 133., za katerega podaljšanje gre, naj narodna skupščina pretresa zakone, ki tičejo izenačenja po skrajšanem postopku. Vlada je s tem členom ustvarila zelo preprosto proceduro. Vlada predloži zakonski načrt, ki ga je sama izdelala. Odstopi ga zakonodajnemu odboru, ta pa posebnemu odseku. Cesar ne sprejme odsek, se tudi v plenumu zakonodajnega odbora ne sprejme in popravi. S tako proceduro se zakonodajna oblast narodne skupščine kot zastopnice ljudstva in njenih stanov zožuje na 42 članov, oziroma 5 članov odseka. To je mehanična zakonodajna tovarna. Radi tega imamo tudi v naši državi tako slabe zakone. Slabi zakoni so največja nesreča za državo. Ta nesreča je še veliko večja, ako se slaba legislativa vzdržuje s še slabšo eksekutivno. Nato poslanec dokazuje svoje ugotovitve z zakoni, ki so bili dosedaj na ta način sprejeti, od katerih pa nobeden ni stopil v veljavo. Zato pravi, da ni prav nobenega razloga, da bi se ta famozna zakonodajna metoda nadaljevala. Ta zahteva po poenostavitvi tega postopanja je tem manj utemeljena, ter niti tisti zakoni, ki so bili na ta način sprejeti, niso stopili v veljavo. Skrajni čas je, da se s tem mehaničnim fabriciranjem zakonov konča in da se pri sprejemanju novih zakonov sprejme drugo postopanje in da se pri zakonodaji gleda na efekt zakona ter da se upoštevajo zahteve ljudstva, predvsem slovenskega in hrvatskega naroda. Potem bodo zakoni v naši državi boljši.

Posl. Hohnjec je za svoja izvajanja žel živahen aplavz celokupne opozicije. V istem smislu so govorili posl. Wilder, Moskovljević in Grol. Na ta izvajanja je minister Srbić reagiral. Poskušal je dokazati, da delovanje skupščine pri sprejemanju novih zakonov največ moti opozicija. S tem je izzval burne proteste. V svojih nadaljnjih izjavah je samo dokazal, da leži glavna krivda na vladni večini. Kajti vladna večina je dovolj močna, da bi lahko vršila svojo nalogo.

Po njegovi repliki je vladna večina ta predlog sprejela. Na ta način se bo izenačenje zakonov v naši državi vršilo še tri leta po tej famozni skrajšani proceduri.

Kot druga točka dnevnega reda je bila razprava odbora za prošnje in pritožbe. Razprava pa se ni vršila, marveč se je skupščinska seja zaključila. Prihodnja seja se bo vršila v torek, dne 8. junija z nadaljevanjem dnevnega reda.

Seja ministrskega sveta.

Velikanski program. — Razlike uradnikom se začnejo vendar izplačevati.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Zvečer se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je vlada izdelala nov velikanski program. Po tem novem načrtu bodo zopet prišli na vrsto vsi sodni zakoni, kakor zakon o odvetnikih, o državnih tožiteljih in drugi, ki se bodo jutri predložili nar. skupščini, in cela vrsta drugih zakonov. Ta program objavlja vlada menda že desetlet v tej sezoni, vendar ni še do sedaj ničesar izvršila. Minister Puclj je ministrskemu svetu predložil načrt hidroelektrične centrale v Zagrebu, ki naj bi se gradila v Krškem. Vprašanje se še ni rešilo in se je odgodilo. Fin. minister Perić je predložil načrt o razdelitvi 10 milijonov dinarjev kot prvi obrok pri plačilu razlik uradnikom. Plačevanje se bo vršilo na ta način, da se v prvih sedmih mesecih plačajo obroki najnižjim uradnikom in služiteljem, potem pridejo na vrsto višji. Končno je Ninčič poročal o svojih uspehih v inozemstvu. Nato se je po seji odpeljal v Topolo.

Trgovinske konvencije z Italijo v odseku.

Posl. Smodej kritizira pogodbo.

Belgrad, 2. jun. (Izv.) Popoldne se je vršila seja odseka za pretres trgovinske in plovnice pogodbe in konvencije o živinskih in kužnih boleznih med Jugoslavijo in Italijo. Minister za trgovino Krajač je poročal brez posebnega navdušenja o vsebini obeh pogodb. Nato se je vršila debata. Poslanec Demetrović je predlagal, da naj se razprava o trgovinski pogodbi odgodi, dokler se ne predložijo ostale konvencije, ki so dopolnile trgovinski pogodbi.

Posl. Smodej je kritiziral dejstvo, da se še nettunske konvencije parlamentu niso predložile in da se je tudi predložena trgovinska pogodba predložila narodni skupščini šele v poslednjem času, čeprav nosi zapisnik datum od novembra 1925. To je postal v skupščini običaj z očividnim namenom, da bi se opoziciji ne dala možnost za temeljite študije tako važnih predmetov. Podpira Šumenkovičev in Demetrovičev predlog.

Podrobne debate so se udeležili Smodej, Krajač, Ninčič in minister ter načelnik oddelka za mednarodne pogodbe dr. Ribaf. Posl. Smodej je kritiziral nesorazmerje med številnimi postavkami v pogodbenem tarifu za uvoz v Italijo napram številnim postavkom na uvoz v našo državo in pa dejstvo, da se je trgovinska pogodba predložila skupščini šele potem, ko je carinski tarif te pogodbe že stopil v veljavo. Napram velikim koncesijam, ki jih trgovinska pogodba dovoljuje Italiji, ne dobimo dovolj protikonvencij, kar se vidi glede našega izvoza lesnih izdelkov. Naša industrija in poljedelstvo nista dovolj zaščitena. Govornik navede za svojo trditev iz tarifne pogodbe. Izjavlja, da bo glasoval proti predlogu.

Po medsebojni repliki se je vršilo glasovanje. Za je glasovalo 7 poslancev, proti Smodej in Demetrović. S tem je bila ta pogodba v odseku sprejeta. Prihodnja seja se bo vršila v petek. Razpravljalo se bo o mednarodnih delavskih pogodbah.

Zgradba okoliške šole v Celju.

Belgrad, 2. jun. (Izv.) Prosvetni minister je ponovno izdal ukaz na velikega župana v Mariboru in krajnemu šolskemu svetu v Celju, da se ustavijo vsa dela pri zgradbi šole in da se vsi spisi predlože ministrstvu. Ta ukaz se v Celju ni izvršil, kakor se ni izvršil prvi ukaz, ki je bil poslan iz Belgrada 13. maja. Pač pa je prišel v Belgrad mariborski veliki župan Pirkmayer intervenirat v tem vprašanju in sicer že drugič, namesto da bi delal na to, da se ministrski ukaz izvrši in kmetom ne nalagajo brez potrebe v nasprotju z ministrskim ukazom nova, naravnost nemogoča bremena. Posl. Pivko je na ljubo demokratom interveniral v tem smislu. Kaj porečejo k temu redki njegovi volivci, se ne briga. Prosvetni minister vztraja pri ukazu ustavitve dela in na tem, da se ministrstvu predložijo spisi, ki še vedno niso v Belgradu. Kljub temu pa se gradi najprej predvsem stanovanjska vila. Kdo pa bo nosil ogromne stroške, ali samovolja gotovih oseb, ali okolišni davkoplačevalci?

TRUPLO KAPETANA ŠUMANA NAJDENO.

Novi Sad, 2. junija. (Izv.) Davi ob 8. uri so našli truplo ponesrečenega kapetana Iva Šumana, ki je predvčerajšnjim padel iz aeroplana v Donavo. Truplo je bilo zakopano v blatu ob Donavi.

Angleška sodba o Rusiji.

London, 2. junija. (Izv.) Vsi angleški listi objavljajo poročilo štirih konservativnih poslancev, ki so se pred kratkim vrnili iz Rusije. To poročilo poziva vlado, naj čim prej mogeče najde primerno pot za diplomatske in kupijske dogovore s sovjetsko Rusijo, da ne bo Angleška izpodrinjena z ruskega trga od Amerike, Nemčije in drugih konkurentov. Poročilo izjavlja sicer, da je gospodarstvo sovjetov zgrajeno izključno na nasilju, vendar so bili sovjeti prisiljeni dati kmetom velike privatno kapitalistične svoboščine in so s tem samo še v mestih dalje vzdrževali sovjetski prestiž.

Razcep v angleški liberalni stranki.

London, 2. junija. (Izv.) Reuterjev parlamentarni poročevalec poroča, da je ton Lloyd Georgev pisem tak, da bo v kratkem sklicana seja liberalnega parlamentarnega kluba, kjer bo Lloyd George podal demisijo kot predsednik kluba. Negov odstop smatrajo kot popolnoma gotov. Konflikt je nastal med lordom Oxfordom in Lloyd Georgejem. Razcep v liberalni stranki je skoro neizogiben.

RAZPRAVA O RUDARSKI KRIZI NA ANGLEŠKEM.

London, 2. maja. (Izv.) Pri razpravi o rudarski krizi v spodnji zbornici je izjavil Baldwin, da je vedno pripravljen zopet pričeti s pogajanjmi. Toda nemogoče je pričakovati, da bi mogla vlada z denarjem davkoplačevalcev podpirati še nadalje rudarsko industrijo.

London, 2. jun. (Izv.) Več radikalnih poslancev liberalne stranke je predložilo predlog spodnji zbornici, da se pomilostijo vsi politični zločinci radi pregreškov za časa zadnje generalne stavke. Nadalje naj poseben odbor preišče način urejevanja uradnega glasila British Gazette, ki je izhajal za časa stavke. Poslanci so stali tudi predloge za rešitev rudarske krize.

SE ENA ZAUPNICA BRIANDU.

Pariz, 2. junija. (Izv.) Na snočni seji je senat soglasno izrekel vladi g. Brianda zaupnico.

DR. SEIPL V PARIZU.

Pariz, 2. junija. (Izv.) Na čast bivšemu kanclerju dr. Seiplu je bil prirujen zajutrek, na katerem sta govorila Briand in Seipel.

Shod SDS v Ljubljani.

Za včeraj zvečer je povabil g. minister na razpoloženju dr. Gregor Žerjav svoje pristake na shod v ljubljansko svojo trdnjavo Kasino.

Ker pa se tudi g. minister n. r. zaveda, da njegovi shodi ne vlečejo več prav posebno, je po jugoslovenski »skopčal« svoj shod z lepo prireditvijo, ki so jo pripravili ljubljanski obrtniki svojemu častnemu članu g. gerentu ljubljanske občine Josipu Turk u. Dr. Žerjav ve, da firma Turk vleče, firma dr. Žerjav pa že zdavnaj več ne, in zato je skopčal svoj shod ravno na Turkov večer, toda ne javno, ampak po vabilih, in sicer na vse, o katerih je računal, da jih bo privabila markantna Turkova osebnost v Kasino. Dr. Žerjav pa je kot po navadi tudi to pot slabo špekuliral, kajti na njegovem shodu je bilo prav malo ljudi, mnogo več pa na proslavi našega someščana g. Turka. Pa da ostanemo najprej pri shodu g. dr. Žerjava. Kakor po navadi je pozdravil vse navzoče, se zahvalil za... bodril na... zatrejal, da... in obetal to in ono. Bilo je dolgočasno za umreti. Zato so vsi udeleženci zborovanja komaj čakali, da smejo oditi z zbora na slavnost gosпода Turka, kjer je življenje kar vrelo.

Ko so prišli na slavnost velike sarže stranke SDS, je življenje za trenotek nekaj utihnilo, poživel pa se je vse, kar leze in grede, ko je prišel v imenu ljubljanskih obrtnikov delovanje g. Turka g. Franchetti, ki je v izbranih besedah povedal v imenu ljubljanskih »naprednih« obrtnikov, da Turk je Turk. Za g. Franchettijem je govoril g. Rebek iz Celja, ki pa še izdaleka ni dosegel v govorniških zmognostih g. Franceta Lavtičarja, načelnika mesarske zadruge v Ljubljani, ki je izvajal med drugim: »Mi ljubljanski mesarji — ki smo med ljudmi kakor eni majhni cesarji — smo hoteli imeti eno hladilnico — kakor za tolažilnico — za živali in za ljudi — ki nimajo več celih kosti — pa je dolgo nismo dobili — enkrat smo si jo pa le priborili — in to brez dolgih razprav in burk — in to je bilo takrat ko je bil gerent g. Turk. In Bog nam daj še mnogo krav — kot jih ima gospod minister Žerjav. — Zato ga pozdravljam — in na njega te besede naslavljam: — Bog te živi toliko let — dokler bomo imeli še kaj telet.

Po slavnostnih govorih se je začela prosta zabava.

Beleške

»Komu v korist«, se vprašuje »Narodni dnevnik«, ko »Slovenec« sem in tja izprašuje ministru Puclju vest in zlasti še v zvezi s protikorupcijskim shodom. Odgovor: Janezu Puclju gotovo ne, pač pa v korist načelnosti in iskrenosti v politiki, da se ne bo slovenska javnost varala, da je tudi pri nas hopa-hopaj politični ideal, da se ne bodo metale vlade zaradi korupcije in zopet postavljale na noge, da se ne bo pisalo v Pucljevih listih, da se bodo protikorupcijski shodi prepovedali oziroma preprečili, in drugi dan v istih listih tolklo same sebe po ustih, in da se končno ne bodo dajale v liste ponesrečene dovtepe, da vlada ne izbegava nobenega vprašanja o korupciji... Sicer pa bi »Narodni dnevnik« lahko našel sam odgovor iz svojih uvodnikov pred, med in po protikorupcijskem shodu!

△ Klavni »Jutrov« epilog. Ko je »Jutro« videlo, da je popolnoma osamelo v poročevanju o nedeljskem shodu, se je spravilo na članke »Klerikalne farbarije o nedeljskem shodu«, ker ga jezi, da je bil »Slovenec« v Zagrebu razprodan ter je izveleko na dan že davno postavljen odlomek za take prilike: »Stražniki so brččas razganjali ljudi po cestah, ko so se tepli za »Slovenca«, pred trafikami in prodajalnami »Slovenca«, ki ga »Jutro« vidi v Zagrebu v petih(!) izvodih, so varnostni organi delali špalir...« Dalje, da shod ni imel nobenega uspeha, ker je gmelj proti korupciji »dr. Korošec, ki pride sam pred parlamentarno korupcijsko anketo. No — nekaj uspeha je le bilo: »Klerikalci so vrgli čez plot staro in obrabljeno lajno o avtonomiji in sporazumu.« In še nekaj je iztaknilo »Jutro« v isti sapi: »Klerikalni hišni posestniki niso izobesili Sokolom na čast zastav! Epilog — vreden »Jutra!« Ima v uradništvu vse zagrebske liste, ki silno obširno poročajo o shodu in vendar pravi, da so »klerikalne farbarije o velikanskem zanimanju v Zagrebu! Glede Sokola vam je že odgovoril »Narodni dnevnik«, ki vam brusi v obraz: »Zares je torej njegovo (»Jutrovo«) natolcevanje na »Slovenca« glede Sokola — ogabno. Več pa se napisati ne da.« — Če ne vidi »Jutro« uspeha, mu povemo, da noben pošten državljani tega od njega ne pričakuje. Za en uspeh pa ve »Jutro« tudi samo, da so namreč nekateri radikali, po poročilu »Volksblatta« na pritisk in siljenje samostojnih demokratov vložili proti dr. Korošču bedaste interpelacijo, da se odvrne pozornost od ljubljanskega shoda.

△ »Jutro« je dobilo zaveznika. »Delavska politika« se je tudi spomnila na protikorupcijski shod in pravi: »Od konglomerata zbranega na govorniškem odru pa dejanj ne pričakovati. Vsi ti, ki so bili na vladi, so ugnjali tudi sami najgršo korupcijo.« — »Jutro« in »Delavska politika« ne moreta nikoli utajiti svojega sorodstva.

Kaj se godi doma

Naš prihodnji roman.

V petek pričnemo z novim romanom: »Solnce v zatonu«. »Solnce v zatonu« je bil Rim za cesarja Marka Avrelija v letih 161—180 po Kristusu. Pisatelj, Poljak Teodor Jeske-Choiński (roj. 1854. živi v Varšavi) nam tu z živimi barvami slika vse pestro življenje starega Rima, vso kulturo, razne modroslovske struje — saj je bil cesar sam vnet pristaš stoične filozofije; slika nam težke boje tega cesarja kakor tudi njegovega pomočnika in sosesarja, lahkoživca Lucija Vera, z nemškimi rodovi, Markomani in Kvadi, ki so tačas prekoračili Donavo nad Vindoborno (Dunajem) ter silili preko Panonije in naših krajev doli v Oglej in proti Rimu; slika nam preganjanje kristjanov pod tem cesarjem; slika nam propadanje npravnih vrlin vseh slojev poganškega prebivalstva, kateremu je bilo uživanje, zabava v cirkusih najvišji smoter: le redki so bili možje, ki so še cenili starorimsko počestnost in značajnost. — Dočim nam Sienkiewicz roman »Quo vadis« opisuje Rim pod cesarjem Neronom (v letih 54—68 po Kr.), se bomo tu seznanili z Rimom, kakršen je bil sto let pozneje. Živeli bomo v duhu spet s prvimi kristjani, mučenci. — Uverjeni smo, da bomo čitateljem s prevodom tega slovečega romana ustregli: marsičesa se bomo naučili iz njega, posebno pa bomo videli, kaj izpodkopa moč državam, tudi najmočnejšim. Mark Avrel je bil resen vladar, a Rima prenoviti ni mogel. Tedanji rimski senatorji so mu postavili spomenik — bronast kip na konju — ki še sedaj stoji na Kapitolu v Rimu.

H kongresu Krekove mladine.

Polovična vožnja za I. kongres krščanske socialistične delavske mladine, ki se vrši 12. in 13. junija v Celju, je dovoljena. Toliko v pojasnilo vsem udeležencem.

Sestanek referentov ob priliki našega kongresa bo v petek 4. t. m. ob 8 zvečer na Starem trgu 2-I. Prosimo sigurne udeležbe.

Seja pripravljalnega odbora in načelstva Krekove mladine se vrši v soboto 5. t. m. v društvenih prostorih na Starem trgu 2-I. Dnevni vsled bližajočega kongresa zelo važen.

Strašen požar v Prigorici.

Lepe vasi Prigorice pri Dolenji vasi zraven Ribnice polovico ni več! Sama osmojena groblja! Zrtev krutega zublja je postalo 22 hiš, 30 skednjev in približno toliko kozolcev, torej nad 80 poslopj. Požar je izbruhnil dne 1. junija v torek zjutraj ob eni uri. Vihar je bil silen, plamen je zajel naenkrat polovico vasi. Ogenj je poprijel hišo čez tri hiše, tako da je bila videti ponoči goreča vas kot ognjeno morje. Celo trideset ure oddaljeno Ribnico je obsejal plamen.

Hitro so bila na mestu nesreče gasilna društva iz Dolenje vasi, Rakitnice, Prigorice, Ribnice, Jurjevice in Sušja, tudi ročna brigadna iz Gorice vasi je dobro služila. Ogenj pogasiti je bilo izključeno; rešiti je bilo mogoče samo ono, česar plamen še ni obel. V plamenih pa jok in vpitje ljudi, tuljenje živali, črnanje gorečih golobov.

Ce stopiš danes na pogorišče, pa ne vidiš drugega, kot črno proti nebu štrleče zidovje, okove voz in strojev; tuintam sežgano kokoš, ogljeno raco, tam stoji zdijvano govedo, ki se ne da vjeti, tam jokajoče družine, ki iščejo strehe sebi in živali, tam v vaški cerkvi polno različne ropotije, na črnih razvalinah pa stoje nemi gospodarji, ki gledajo grobilo svoje domače sreče in celo do tal požgane vrtove. Tam zopet vidiš strto zalogo razbitih loncev — Prigoričani so bili namreč najagilnejši lončarji, — celo trava je zgorela prav do zemlje. Skoraj ne vidiš ožganega hloda, tako je

vse do tal in v zemljo zgorelo. Mož pa ti kaže 24 ožganih novčanic po 100 Din, ki so mu skoro v roki zgoreli. Celo kamen, na katerem so stale stavbe, je postal apno. Zdravnik je obvezal moža, ki se je opekel in drugega, ki si je prerezal roko, ko je pograbil slamorezno, pa je zadel klinje. Kmet, ki ljubi svojo domačijo, jo ljubi celo gorečo, zato so morali orožniki nekatere naravnost strani vleči, ker se niso hoteli ločiti od svoje sreče v plamenih.

Danes stoji pod milim nebom kopa družin brez strehe, brez hrane, rešili niso niti za eno kosilo, — brez obleke, brez vsega. V obokani shrambi se je raztopila mast in slanina skapala na tla. Vsi pogreli nimajo niti ene kokoši. Kdo more preročunati škodo? Nekateri nestrokovnjaki jo cenijo na 10 milijonov kron, a strokovnjak in čas bo pokazal vse drugačno škodo.

Kako je nastala nesreča? Nisem kriminalist, zato tega za danes ne morem preiskovati. Prejšnji dan je bil v Dolenji vasi sejem, fantje pa so ponoči šli iz Košorikove gostilne po vasi s harmoniko in kadi. Pa vihar je bil. Mi tudi teh za danes ničesar ne dolžimo. Nesreča je tukaj, na ožganih grobljah kopica preje ponosnih kmetov, po vasi stradojoče družine, — upamo, da so drugod pa dobra srca, ki pritečejo nesrečnikom na pomoč. Menda nismo predzneli, ako tudi od države pričakujemo kar najizdatnejšo pomoč.

Premog v Savi.

Oblasti opozarjamo na sledečo stvar, ki se tiče celega ozemlja od Zagorja daleč doli na Hrvaško — menda celo do Siska.

Trboveljska premogokopna družba meče v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku vso spiralo vodo z premogovim zdrobom in vso rudniško nesnago vred v Savo. Dalje lete v Savo razni drugi odpadki tovarn, opekarn itd. v tem rečju. V Hrastniku je baje neki obrtnik bil po oblasti celo preganjan, ker je lovil in uporabljal premog, ki mu je uničeval obrat, toda Trb. premog. družba sme nemoteno uničevati vse strastlinje in živalstvo v Savi daleč doli v hrvaškem ozemlju. Pesek v Savi ni vporabljen v stavbne svrhe, ob poplavih udarja premog in nesnaga na polja, njive in travnike. Kje so občine krškega in brežiškega okraja, ki jim Trboveljska s svojim početjem uničuje zemljišča? Zakaj davkoplačevalcev nihče ne ščiti pred tem zlom? Zakaj zagrebška oblast ničesar ne ukrene; naj vsaj ljubljansko dregne, da se zgane!

Izročamo to stvar našim poslaneem ter jih prosimo, naj si stvar ogledajo in uredijo. In če ni zakona, da bi se moglo preprečiti to opustošenje naše zemlje, naj se pa napravi tak socialen zakon!

To dovolj za danes v opomin oblastem in Trb. prem. družbi!

Prizadeti občani v krškem okraju.

Mladinski dan Jugoslovanske Matice in shod proti korupciji.

Prejeli smo: V posebni izdaji »Slovenca« z dne 31. maja je bil implicitno izrečen dvom, ali ni morebiti prireditelj mladinskega dne Jugoslovanske Matice vodila tudi tendenca, da bi se z istočasno prireditvijo odtegnilo nekaj občinstva (učiteljsvo!) od shoda proti korupciji in obrnila njegova pozornost drugam. Komur ni bilo znano, kako se je ta mladinski dan pripravljaval, je lahko prišel do mnenja, da je temu res tako. Resnici na ljubo pa moramo ugotoviti, da je Jugoslovanska Matica določila nedeljo 30. maja za mladinski dan že dne 12. maja, ko v Ljubljani še nismo ničesar vedeli o nameravanem shodu. Radi tega so zastopniki posameznih srednjih šol (dijaki in nekaj profesorjev) sporazumno s predsedstvom Jugosl. Matice soglasno določili 30. maj za mladinski dan. Da pri tem niso ničesar vedeli o nameravanem shodu, je dokaz tudi to, da se je pri seji 12. maja razpravljalo o možnosti, da bi se prireditel pred obhodom po mestu vršila v veliki dvorani Uniona. Če se je hotel prirediti mladinski dan pred zaključkom šolskega leta, ga skoro ni bilo mogoče prirediti na drug dan kakor 30. maja. Kajti

do 16. maja ni bilo mogoče izvršiti priprav, 23. maja je bila binokšna nedelja, 6. junij je bil že poprej določen kot materinski dan, pri katerem so deloma sodelovala tudi mladina, 13. junija je pa večina srednješolcev že prosta. — Letošnji mladinski dan je bil prva Maticina prireditev te vrste in kot taka kolikor toliko poskus. Moramo reči, da je obhod po mestu prav lepo uspel; s sijajno udeležbo so se odlikovali med drugimi zlasti naši samostanski zavodi. Pri prireditvah v gledališčih in v kinu Matici se je pa pač nekoliko poznalo, da je bil čas za priprave precej kratek; radi tega so mogli posamezni zavodi večinoma nuditi to, kar so pač imeli naštudirano že od prej in slišali smo n. pr. sijajne pevске točke — brez ozira na posebni namen prireditve. Sicer je pa v enem oziru prav, da se je mladinski dan vršil baš 30. maja: manifestacija naše mladine za neosvobojene brate so videli naši — upamo, da v bližnji bodočnosti merodajni — politiki.

Strela ubila dva dečka v ptujskem parku.

V petek 28. maja je proti deveti uri zvečer začelo v Ptuj bliskati in grmeti. Ob mestnem parku so stali pod drevesom pred sedlarskim mostom Korenjakom trije vajenci. Strašen pok. Strela je ubila dva izmed njih, puh pa je vrgel tretjega proti Dravi. Od strele sta bila zadeta Josip Balon, 19 let star iz bizelske občine pri Brežicah in Brančič Franc, 19 let star iz Spodnje Poljskave. Faliča Vincenca, 18 pa je puh podrl na tla in vrgel daleč od drevesa. Drvo je samo malo opraskano, v zemlji pa se vidi dolbina, kjer je strela udarila. Smrtno ponesrečena so prepeljali v mrtvašnico, odkoder se je vršil v nedeljo pogreb, poškodovanega Faliča pa so odpeljali v bolnišnico. Na Hellerjevem dvorišču je ob istem času stal mesarski pomočnik Jernej Popravnik, ki je padel v nezavest in je prišel šele po dveh urah k zavesti. Ponesrečena sta bila ožgana, strela jima je sezula po en čevlji, ki je ležal daleč stran.

Silen vihar in toča.

Dne 29. m. m. se je začela v Šmartnu pri Slovenjgradu nevihta s silnim viharjem, ki je lomil dreve. Komaj je ponehal vihar, se je usula gosta in debela toča, ki je hudo udarila vse posestnike, ki so že itak izmозgani od davkov. Prosimo našega poslance, naj si ogleda škodo in nam najbolj prizadetim izposluje odpis davkov.

Težka avtomobilska nesreča.

Predvčerajšnjim se je blizu Zagreba razbil avtomobil bivšega poverjenika za Medjimurje dr. Novaka. Šofer je mrtev Dr. Novak je k sreči ostal v Zagrebu, ker se je v zadnjem hipu premislil in sklenil, da se mesto z avtomobilom odpelje z vlakom.

Pretep zaradi korupcije.

V neki belgrajski kavarni so po nedeljskih shodih živahno debatirali o korupciji in izvedli glasovanje za in proti. Ker pa ena stranka z glasovanjem ni bila zadovoljna, je nastal splošen pretep, v katerem so se uporabili noži. Enega so pošteno zdelali, dokler ni prišla policija, ki je nekaj vročkrvnicev zaprla.

Kmetje štrajkajo.

Belgrajski okoliški kmetje, ki v glavnem zalagajo belgrajski trg s črešnjami, so stopili v štrajk in ne dovažajo več črešenj na trg. Vzrok leži v sporu med njimi in prekupčevalci. Cene so takoj poskočile od 4 Din na 11—12 Din.

Tatvine v vojaškem skladišču.

V sarajevskem vojaškem skladišču so prišli na sled velikim tatvinam. Neki narednik je potvrdil pečat, s katerim se pečatijo skladišna vrata in ključ, jemal iz skladišča najrazličnejše stvari in jih prodajal po okolici. Stražo je z grožnjami prisilil, da je molčala. Narednika so zaprli in uvedena je obsežna preiskava.

jejo za svoje otroke, in sestre, ki žive večkrat samo za svoje brate; kaj usmiljenke, ki umirajo v mladih letih kot žrtve ljubezni do bližnjega? Ali ne polnijo zlasti ženske naših cerkva? In koliko dajejo delavce in služkinje za cerkvene potrebe! Splošna sodba ne velja; dobra ženska je morebiti boljša od moškega, slaba pa slabša.

S spoštljivo ljubeznijo se spominja pisatelj papežev in škofov, ki so vladali od l. 1850. naprej katoliško cerkev po Slovenskem. Genljive so vrstice o smrti A. M. Slomška, kardinala Missia omenja z globokim spoštovanjem; krasno piše o papežu Piju IX. in zlasti prisrčno o velikem Leonu XIII.

Pravi biseri so opisi potovanja v Maria Luggan, v Rim, na Špansko in zlasti že v Jeruzalem. Lavtižarjeva razlaga, da je nastalo ime Kompostela iz »Jacome Apostol«, se zdi meni verjetnejša od one, ki jo beremo v dr. Lesarjevi knjigi. Apostoli Gospodovi, II, pag. 92, da je Kompostela = Campus stellae, kraj zvezde, ker je po legendi nepremična zvezda pokazala kraj, kjer so bile pokopane kosti sv. Jakoba. Morebiti izvira legenda sama iz napačne razlage imena.

Lavtižar pripoveduje zanimivo, zabavno in poučno. Semtertja, kjer dogodki sami bralca dovolj pouče, bi bil smel poseben nauk celo opustiti. Zlasti onim, ki mislijo v daljne

Samoumor.

V torek dne 1. junija t. l. zjutraj so našli ljudje, ki so šli na delo, v bližini drugega železniškega mostu proti Laškemu viseti na drevesu nekoga moškega, ki je bil že mrtev. Obešenec je bil bolj oblečen in je imel na sebi usnat površnik. Vzrok samomora in identiteta samomorilca še ni dognana.

Razpuščen občinski svet.

Mariborski veliki župan je razpusil radi nezmožnosti za delo občinski zastop v Teznu pri Mariboru in imenovan Josipa Jagroviča, železničarja in posestnika na Teznu, za gerenta, za člane gerentskega sosveta pa so imenovani: Vinko Bezjak, kovaški mojster in posestnik na Teznu; Ivan Falič, posestnik na Teznu 88; Franjo Lukman, učitelj na Teznu; Alojzij Nerač, delavec na Teznu; Anton Novak, posestnik na Teznu 96; Jernej Očka, posestnik na Teznu; Konrad Pulko, posestnik na Teznu 97.

Ruski dan v Ljubljani.

»DAN RUSKE KULTURE.« — »DAN RUSKEGA INVALIDA.«

Kakor lani, priredijo po vsem svetu raztreseni Rusi tudi letos 8. junija, na rojstni dan največjega ruskega pesnika A. S. Puskina — »Dan ruske kulture«.

Tudi v Ljubljani se bo na inicijativo Ruske Matice proslavil ta dan.

Ker pa se sedaj prireja povsod tudi »Dan ruskega invalida«, sta sklenili Ruska Matica v Ljubljani in ljubljanska podružnica Zveze ruskih vojnih invalidov, da se letos v Ljubljani združi Dan ruske kulture z Dnevom ruskega invalida.

Taka združitve ima tudi svoj globlji smisel. Kajti ne sme se pozabiti, da so ruski vojni invalidi žive priče brezmejne požrtvovalnosti ruskega naroda. Požrtvovalnost pa je najbistvenjša poteza ruskega narodnega značaja, ki se zrcali v vsej ruski duševni kulturi.

Izmed vseh žrtev svetovne vojne samo ruski invalidi nimajo domovine, ki bi skrbela za nje in lajšala njih bridko usodo. Zato je naravno, da se prireja povsod Dan ruskega invalida, da se vršijo zbirke, uprizorjajo predstave, prireajo koncerti. Ruski tisk, ruski pisatelji in umetniki sodelujejo po svojih močeh v pomoč nesrečnim ruskim invalidom.

Tudi Ljubljana ne bo šla mimo Dneva ruskega invalida, ki se proslavlja skupaj z Dnevom ruske kulture.

Naj ne pozabljajo ruskih invalidov predvsem njih rojaki, oni Rusi, katerim je bolj naklonjena usoda. Naj se spomnijo invalidov-brezdomincev tudi slovenski bratje, za katerih neodvisnost in svobodo so dali ruski invalidi svoje zdravje in srečo.

Za prireditev Dneva ruske kulture in Dneva ruskega invalida se je organiziral in z veliko ljuboznostjo ter požrtvovalnostjo deluje slovenski damski komite z dvorno damo go. Franjo dr. Tavčarjevo in go. Terezino dr. Jenkovo na čelu. Pokroviteljstvo nad prireditvijo sta ljubezljivo prevzela g. veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vilko Baltić in g. komandant Dravske divizijske oblasti, general Danilo Kalafatović.

Dne 8. junija se bo ob 15. vršil v prostorih ruske dijaške menze v šentpeterski vojašnici otroški praznik ruske nedeljske šole, ki jo je osnovala Ruska Matica. Vstop prost. Vabljeni so prijatelji ruskih otrok. Zvečer pa bo ob 20 v dramskem gledališču ruski koncertni in dramski večer. Razen številnih koncertnih točk bo vprizorjena enodejanka Antona Čehova »Medved«, v kateri bosta igrala glavne vloge ga. M. N. Nablocka in g. J. Osipovič. Polovico čistega dobička od tega koncerta bodo dobili ruski invalidi, druga polovica bo šla v korist Ruske Matice za vzdrževanje ruske nedeljske šole in ruske knjižnice v Ljubljani. Vsi prostovoljni prispevki bodo šli v pomoč ruskim invalidom.

Pri koncertu sodelujejo: gge. Čaletova, Kun, Poličeva, Smolenskaja, Thieryjeva, Tultkova (ples) in Zaludova; gg. Betetto, Holodkov, Golovin (ples), Knittl, Kovač in Orlov. Pri klavirju dirigent gg. Balatka, Neffat in dr. Švara.

Ruska Matica in ljubljanska podružnica Zveze ruskih vojnih invalidov se zanašata na sočutje ruskih rojakov in bratskega slovenskega naroda.

Odbor Ruske Matice.

Odbor ljubljanske podružnice Zveze ruskih vojnih invalidov.

Kolesa! samo pri Gorcu
(palaca Ljubljanske kreditne banke).

Josip Lavtižar: Spomini.

(Samozaložba. Cena 35 Din, po pošti 36 Din, dobi se pri pisatelju, duh. svetniku, Ratečah Planica ali v ljubljanskih knjigarnah.)

Knjigo, ki opisuje spomine, vzame človek z nekoliko opreznostjo v roke; budi se mu sum, da bo slišal nekaj pogrebni govor, ki ga živ rajnik sam sebi govori. O pogrebnih govorih pa pravi francoski pregovor: Il est menteur comme une oraison funèbre (laže kakor pogrebni govor).

Lavtižarjevi Spomini vendar niso nikak primer k temu pregovoru. Pisatelj svoje osebe nikdar v ospredje ne sili, nikjer si ne privaja junaških vlog. Preprosto in zanimivo opisuje svojo mladost in stare običaje svojega rojstnega kraja. Genljivo je slovo od ljube matere, ki ga je pripeljala v Ljubljano v šolo in ki je potem nikdar več ni videl. Pripoveduje nam, kako se je učil v gimnaziji, kako v bogoslovju, poglavje, katero bodo zlasti starejši gospodje z velikim užitkom brali.

O svojih učiteljih govori z veliko spoštljivostjo; samo eden, semeniški podvodja Gros, mu ni bil prav po godu; vendar tudi to svojo sodbo ublažuje s pripombo, da ima pač vsak človek svojo slabost, da torej posebno velikih razlik ni med nami.

Po novi maši, ki jo prav prisrčno opisuje, so prišla trudapolna kaplanska leta, ki jih je prebil v Gorjah, v Trziču, v Poljanah in Senčurju. Leta 1833. je postal župni upravitelj v Bukovčiči pod Sv. Joštom, potem župnik v Kokri, na Bledu in od leta 1896. župnikuje v Ratečah pri Planici, na skrajni meji naše domovine.

V Spominih se vrste pred našo dušo svetovni in domači dogodki, kakor jih je gledal z bistrimi očmi in zdravim razumom pisatelj. Čez dvesto oseb srečamo v njegovi knjigi, prēmnože s kratkimi životopisi; zlasti ljubeznivo se spominja pisatelj svojih duhovnih sobratov in marsikoga je s to knjigo pozabe otel.

Sam pravi (pag. 227), da ocenjujemo človeka ali predobro ali preslabo, po pravici pa redkokrat. A če se je naš pisatelj v tem oziru kaj pregrešil, se je s premilo sodbo. Tako sodi preugodno staro šolo kot laudator temporis acti se puero (hvali prošle čase, ko je bil še deček). Današnja šola ima svoje hibe, toda bila bi boljša, če bi je prizadevali pedagogi ne prenejarjati venomer in če bi jo politične stranke pri miru pustile, je ne vlekle zdaj sem, zdaj tja in ne zlorabljale v svoje namene.

Preostro pa sodi ženske (pag. 176), češ, da je znana stvar, da ima ženska več trnja kot cvetja. Kaj pa naše matere, ki se žrtvu-

Letne novosti iz češkega in angleškega suknja, pralne oblike, listre itd. za gospode, **še vedno** dečke in otroke, kupite najceneje in najbolje v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2
Konfekcijska tovarna
Fran Derenda & Cie., Ljubljana
Oglejte si našo veliko izbiro.

Dnevne novice

★ **Cenjene naročnike opozarjamo,** da odo sredi julija zopet štirje izmed točno plačujočih naročnikov nagradni z denarnimi nagradami. Za dosego pravice pri udeležbi nagradne tekme je zopet potrebna samo točnost pri plačilu naročnine. V lastnem interesu naj se torej potrudijo vsaki naročnik, da bo poravnal naročnino za drugo četrtletje najkasneje do 30. junija.

★ **Petdesetletnica srbskega ženskega društva.** Srbsko žensko društvo, ki ima svoj sedež v Beogradu, je te dni proslavilo 50letnico svojega dela. V saborni cerkvi se je vršila zahvalna služba božja, ki jo je opravil petriarh. Na slavnosti seji so bili med drugimi navzoči: odposlanka kraljice Marije ga. Hadžić, prosvetni minister Trifunović, patrijarh, zastopnik vojaške oblasti in poljski ter avstrijski poslanik. Ob tej priliki je Z. D. priredilo v svojem Društvenem domu razstavo ženskih del, za katero je prispevala kraljica Marija par romunskih nar. oblik.

★ **Smrt vzornega mladeniča.** Pri Sv. Tomažu pri Ormožu je umrl na jetiki vzoren mladenič, član Marijine družbe Vinko Kranjc. Ganljiv je bil njegov pogreb v spremstvu vseh članov Marijine družbe.

★ **Umrla je dne 31. maja blaga gospa Pepika Sivka,** soproga obče priljubljeneega nadučitelja v pokopu v St. Jurju ob juž. železnici. N. v m. p.

★ **Iz uradnega lista.** Uradni list za ljubljansko in mariborsko oblast z dne 1. junija t. l. objavlja: Razglas o vojaški amnestiji. Odločbo o refakcijah za prevoz konj v Grško za tranzit madžarskega sladkorja in za izvoz oglja.

★ **Iz gradbene službe.** Imenovani so: pri gradbeni direkciji v Novem Sadu za inženjerja Josip Otahal, inženjer pri gradbeni direkciji v Ljubljani; pri gradbeni direkciji v Ljubljani za inženjerja Karel Orel in Leon Mencinger, inženjerja pri isti direkciji. — V stanje pokoja je postavljen Fran Lokar, administrativni uradnik pri gradbeni direkciji v Ljubljani.

★ **Imenovanje.** Za inženjerja pri generalni direkciji šum je imenovan Ante Ružić, gozdarski svetnik in okrajni gozdarski referent pri okrajnem glavarstvu v Meriboru.

★ **Nova carinarnica.** Na Bledu se je otvoril oddelek glavne carinarnice II. vrste na Bohinjski Bistrici.

★ **Iz veterinarske službe.** Za načelnika mejne veterinarske postaje na Jesenicah je imenovan Josip Rihar, dosedanji vršilec iste službe.

★ **Iz sodne službe.** Za pravna praktika v območju višjega deželnega sodišča v Ljubljani sta imenovana Emil Pureber in Branko Goslar.

★ **K nesreči v Kamniški Bistrici.** Prejeli smo sledeči dopis: Ker bi se utegnila nesreča, ki se je pripetila izletnikom v Kamniško Bistrico v javnosti tolmačiti tako, da jo je zakrivila uprava meščanske korporacije v Kamniku s tem, da ne skrbi zadostno za varnost brvi na znanu poti v Bistrico, zato izjavlja gospodarski odbor meščanske korporacije v Kamniku sledeče: Meščanska korporacija je po svojem svetu zgradila pot, da bi naredila Bistrico čim najugodnejše dostopno vsemu občinstvu. Mnogoštevilne brvi na tej poti se vsako leto pred plavbo in po plavbi pregledajo in popravijo. Tudi letos spomladi so se vse pregledale. Nesreča na oni brvi se da pač razlagati le tako, da je obilo deževje zadnjega časa zmehčalo in spodjedlo glavnino te brvi tako, da se je brv vsled obtežbe šestih ljudi udrla. Ker se brvi v planinskem terenu ob neugodnem vremenu vsak dan lahko poškodujejo, kontrola brvi in potov se pa vsak dan ne da izvršiti, zato morajo planinci pri pasiranju brvi biti oprezní. Zelo neprevidno pa je gotovo, če v temni noči šest ljudi naenkrat stopi na brv. Meščanska korporacija ne more za to nesrečo zadeti nobena odgovornost. Stori la je do sedaj vedno vse, da je bila pot v Bistrico varna in bo to storila tudi v bodoče. Pregledati bo pustila znova vse brvi, izletnike, posebno one mnogoštevilne nočne, pa opozarja, da naj bodo previdni in naj se zavedajo, da hodijo po brveh in stezah v planinskem terenu. — Meščanska korporacija v Kamniku, Rudolf Debevec, t. č. predsednik.

★ **Loterija katoliškega doma v Ljutomeru.** Ali vaša loterija spi, ali kaj? — nas sprašujejo. Zrebanje ste napovedali že na 25. november 1925. Prijatelji, le pomirite se, v pozni jeseni je slanca uničila vse dobrotke, zdaj na spomlad so pa bujno razcveteli, dozoreli bodo pa do avgusta, kajti zrebanje se vrši 29. avgusta t. l. Tedaj dobiš pri nas za borih pet dinarčkov: opremo za spalno sobo iz trdega lesa v vrednosti 7.500 Din, kolo, šivalni stroj, pisalno mizo, 3 hl ljutomercana, prašička, moško ali žensko obleko, srebrno uro itd. itd. Išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan! Hitro piši, da ti pošljemo srečke, ponudi jih še svojim prijateljem in sorodnikom; za trud dobiš 10 % provizije. Denar pošlješ po priloženi položnici na: Društvo »Katoliški dom« v Ljutomeru.

★ **Ribolovne prepovedi.** Med vojno in tudi povojna leta se je povsod v naših krajih razpasla silna anarhija pri ribolovu. Ribar, skoro povsod vsakdo brez ribolovnice. Lovi se tudi z nepostavnim orodjem, ki je v smi-

slu še veljavnih dež rib. zakonov prepovedano. Redkokdo vpoštevata predpise glede najmanjše mere, ki jo mora vsaka vlovljena riba imeti. Malokdo pa se tudi briga za zaščitno dobo, ki jo imajo posamezne ribe v času, ko se drstijo. Da bi se to stanje čimprej obrnilo na bolje, je izdal veliki župan mariborske oblasti potrebna navodila podrejenim oblastim in nadzornim organom. Skupno z mariborskim ribarskim društvom se je začel tudi lepak z najvažnejšimi ribarsko policijskimi predpisi. Ta lepak se bo nalepil v uradnih prostorih vseh občinskih uradov in orožniških postaj.

★ **Konferenca upravnega odbora južne železnice** se je vršila te dni v Dubrovniku. Zbrala je poročilo za glavno zborovanje, ki se vrši dne 24. t. m. na Dunaju.

★ **Zagrebsko trgovsko društvo Merkur** je bilo v Parizu svečano sprejeto. Pozdravili so ga podžupan, zastopniki vlade in drugi. Društvo je položilo venec na grob neznanega vojaka.

★ **Madžarska opereta na Reki,** 12. junija dospe na Reko madžarska opereta pod vodstvom Ladislava Aszonya. Za časa njenega bivanja na Reki pride na gostovanje še nekaj drugih gledaliških igralcev iz Budimpešte. Madžari na Reki in v okolici razvijajo za te predstave živahno agitacijo.

★ **Hiša se je zrušila.** V noči 1. junija se je v Beogradu zrušila ob 2 zjutraj cela hiša. Človeških žrtv ni bilo.

★ **Smrt nadzornika.** V Banjaluki je umrl Marko Butić, oblastni šolski nadzornik. Služboval je 40 let in pripadal oni generaciji, ki je išla iz sarajevske šole po zasedbi Bosne in Hercegovine.

★ **Smrt atašeja.** V Rimu je umrl Peter Kasanovič, naš ataše za tisk pri poslanstvu v Rimu.

★ **Zgorelo skladišče.** V Splitu je zgorelo skladišče Ilije Ciganovića. Škoda znaša 3 milijone dinarjev.

★ **Napredovanje uradništva.** V ministru za poljedelstvo in vode je podpisan ukaz o prevedbah več uradnikov v višje stopnje.

★ **Pogreb ponesrečenih aviatnikov.** V terek so pokopali v Novem Sadu truplo ponesrečenega narednika Franja Kalila. Pogrebu je prisostvoval častniški zbor in častna četa. Trupla kapetana Šumana še niso dobili.

★ **Zopet samomor.** V Novem Sadu si je pogнал kroglo v glavo Božo Nedić iz strahu pred kanjiro radi prestopa na straži.

★ **Mesto Subotica** je dobilo od države 4 milijone dinarjev v svrhu poprave ulic.

★ **Projekt zakona o katastru** izdelan. Komisija v generalni direkciji katastra je dovršila svoje delo in je projekt zakona o katastru, ki bo veljal za vso državo, že izdelan. Projekt se naslanja v glavnem na že veljavne zakone v prečasnih krajih.

★ **Sprejem v vojno akademijo.** Vojna akademija sprejme letos 600 gojencev.

★ **Odlikovano mesto.** Čehoslovaška vlada je odlikovala z vojnim križem mesto Šabac. Odlikovanje izroči mestu češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Šeba 18. t. m.

★ **Kraljevi dar samostanu.** Kralj je na svojem potovanju po Južni Srbiji poslal po velikem županu v Skoplju samostanu sv. Arandjela v Kučevištu tri zlate kipe sv. Arandjela, Jovana in Atanazija.

★ **Novi most.** Ministristvo za javna dela je odobrilo kredit 290.000 dinarjev za novi most preko Kasnovske reke na cesti Raška — Kosovska Mitrovica.

★ **Sestanek sinode evangeljske cerkve.** Te dni se sestane v Novem Vrbasu sinoda evangeljske cerkve, da se izvoli naslednik pokojnega Wagnerja.

★ **Na razpoložanju.** Intendant sarajevskega muzeja Stefan Grdjić in kustos dr. Safvet Bašagić sta stavljeni na razpoložanje.

★ **Novomeški zobni atelje** Filip Ogriča je zaprt do konca tega meseca.

★ **Pozor krojači, šivilje, nešivilje.** Krojna šola, Ljubljana, Stari trg 19 otvori 7. junija nov tečaj za krojače, šivilje in nešivilje. Lahak ra-umljiv preizkušen kroj, tako da se ga lahko nauči vsak krojač, šivilja in nešivilja z dežele. Uspeh garantiran. Poduk potom pošte. Revnejšim tečaj ceneje.

★ **Ceniki za jamske škornje in gojzarce.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je prejela iz Romunije prošnjo naj bi oskrbela cenike za nepremčljive jamske škornje in gojzarce. Vsled tega prosi čevljarске produktivne zadruge in posameznike — čevljarske mojstre, ki se za to zanimajo, da vpošljejo zvezi takoj cenike za te izdelke.

★ **Radioemanecijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE** (88° C), postaja Straža-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reumatizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpne, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšna kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penziju. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

★ **Zdravi lasje.** Pogosto vidimo mlade moše s plešami, žene se pritožujejo nad silnim izpadanjem las! Zdravstvene prilike najrazličnejših vrst so lahko temu vzrok. — Pa to so le izjeme. —

Da lasje obole, je najčestje posledica neprimernih pokrival, prahu, dima in brez števila škodljivih sredstev. — Zdravi lasje pa hočejo biti tudi negovani. Za pametno negovanje las je pa najprimernejše umivanje. — Zato naj se porablja samo nežno, specialno milo, ki temeljito izmije lasišče in nepotrebno lasno maslobo razmili. — Vse to pa najbolje stori sode prosti Shampoo Elida.

Najboljši in najtrpežnejši češki
čevlji TIP-TOP in BALY-ŠVICA
se dobe le v trgovini **ZIBERT**, Prešernova ulica.

Napadi na Prvo žebliarsko in železo-obrtno zadrugo v Kropl.

»Slov. narod« od 30. maja 1926 je prinesel med dnevnimi vestmi sledeče: »Avtor člankov iz Kroke v našem listu od 10 XII. 1925 in 19. XII. 1925 izjavlja, da ni imel namena niti zavesti, da bi bil žalil zadrugo ali g. župnika, marveč je le izrekel kritiko. V kolikor bi pri tem prekoračil dopustno kritiko, to obžaluje in zlasti ne more vzdrževati očitka, da bi zadruga, kot gospodarsko podjetje propadala, ali da bi vsled slabega gospodarstva vdrstva mnogo delavcev bilo brezposelnih. Tudi rade volje priznava, da je šala Miklavževega večera bila zasebna stvar dotičnikov in da ni imelo vodstvo zadruga z njo nobene zveze. Tudi jemlje na znanje vsled izida preiskovalnega postopanja, da ni zadruga v zvezi z židi. kakor tudi, da je bila po izjavi izvedencev le gospodarska depresija vzrok začasne brezposelnosti, katere je dala povod za inkriminirani notici. Ker nobena stranka nima namena drugi škodovati in je tudi avtorja vodil dober namen, sta se stranki poravnali in daje avtor to izjavo.«

S to izjavo in z vračilom pravnih stroškov se je končala tiskovna tožba, katere je napadna zadruga vložila po svojem zastopniku dr. Jakobu Mohoriču, odvetniku v Ljubljani proti odgovornemu uredniku oz. kasneje proti piscu teh notic Vladimiru Kapusu, zasebnemu uradniku v Ljubljani.

Napadna zadruga in g. župnik v Kroplu Valentin Oblak sta pristala na ponudeno poravnavo zlasti, ker sta popolnoma verjela piscu notic, da ni bil dejanski povzročitelj teh notic sam, marveč, da jih je napravil na prošnjo drugih.

Dejstvo je, da se je vodil proti zadrugi, zlasti pa proti kropskemu župniku Oblaku zadnja leta najrazviranejši boj, kar si ga je mogoče misliti. Pritožbe, ovadbe, napadi v listih, eno za drugim. Dejstvo je tudi, da je ta boj trajal, odkar je delavstvo zadruga, razjarjeno vsled postopanja med vojno po pravnem odstavitov tovarniškega ravnatelja. Kdor je bil s tem le v kaki še tako slučajni zvezi je bil napaden. Celo dr. Mohorič, ki je na vabilo delavstva prišel posredovati in ki je skušal celo pomirjevalno uplirati na delavce, naj kljub temu z ravnateljem potpe, je bil politični oblasti ovađen kot hujskač.

Prepričani smo, da je s to tožbo končan vsaj en del tega dolgoletnega boja, namreč napadi v časopisih.

Uživajte čajno maslo »Jagoda«
Ljubljana

○ **Slovesno zadušnico** za vse o Binkošti ponesrečene turiste je v torek, 1. t. m. opravil Aljažev klub SPD v frančiškanski cerkvi. Številni prijatelji in planinci so se udeležili vs. maše in počastili spomin nepozabnih žrtv planin. P. Hugolin je iz ljubeznivosti oskrbel petje na koro.

○ **Razstavo Groharjevih del** priredi Narodna galerija v spomin petnajstletnice umetnikove smrti. Za razstavo, ki bo otvorjena 20. junija t. l. v Jakopičevem paviljonu, je večina lastnikov že dala slike na razpolago. Narodna galerija prosi še lastnike, ki ji niso znani, da ji javijo Groharjeva dela, kar jih je v njihovi posesti in jih blagohotno posodijo za razstavo. Transport, zavarovanje in garancije prevzame Narodna galerija v Ljubljani.

○ **Izlet.** Slov. kat. akad. starešinstvo priredi v nedeljo dne 6. t. m. izlet na Zalostno goro pri Preserju (kjer bo maša ob pol 8), Bistru, Vrhniko in Sv. Trojico. Obiščemo kraje Cankarjevih junakov. Vabljeni starešine, akademiki, dijaštvo in drugi prijatelji. Provijant naj vzame vsak s seboj! Odhod ob 6.13 zjutraj.

○ **Celodnevni izlet Križanske moške Marijine družbe** bo v nedeljo dne 13. junija na Kopan pri Grosupljem. Odhod z jutranjim dolenskim vlakom ob 6. uri 17 min. Za zajutrek in za kosilo se treba prijaviti najkasneje do 8. junija zvečer v Križankah ali pri kakem odborniku. Prijatelji in sodeljenci dobrodošli.

○ **Rokodelski dom.** Jutri, v petek 4. t. m., je vaja za pevsko prireditev na Vrhniki. Vsi gg. pevci pridite zanesljivo jutri v Rokodelski dom.

○ **Krščanskim dijaškim gospodinjam v Ljubljani.** Vse gospodinje, ki bi bile pripravljene jeseni sprejeti na stanovanje s hrano ali brez hrane dijake in dijakinje, ki študirajo na univerzi ali na srednjih šolah, naj se pismeno (po dopisnici ali pismu) javijo do 16. junija na naslov: Počitniška zveza, Miklošičeva cesta 5, Ljubljana.

○ **Iz zdravniške službe.** Za zdravnika pripravnika v ljubljanski splošni bolnici je imenovan dr. Drago Schweiger.

○ **Posetnikom pokopališča** pri Sv. Križu je na razpolago bufet Sv. Križ, kjer se dobe vsak mas razna dijača, okrepčila in sla-

ščice. Dobe se tudi sveče in svečice za grobove. Priporoča se Albert Gogala.

○ **Originalen prapor** bo razstavljen od četrtka 3. t. m. dalje v cvetličarni Korsika na Aleksandrovi cesti. Prapor je umetniško delo brata »Belega Bobra« (vod Gavran II. četa). Skavti so ga razvili na svojem stegovem izletu za Savo o Binkošti. Poleg prapora bo razstavljena tudi krasna darila, katere so prejeli izvidniki in roverji, ki so dosegli prva mesta pri tekmah, ki je trajala preko treh mesecev. O Binkošti so darovali ljubljanski skavti vrlenu starešini »Sivemu volku« krasno taborno opremo. Tudi ta oprema bo razstavljena, da bo videlo občinstvo, kaj premorejo izvidniki in planinke ljubljanskega stega pod vodstvom stegovodje »Bistrega očesa«. Taborna oprema »Sivega volka« je tudi ročno delo članov zmajevega stega.

○ **Rana ura — zlata ura!** To geslo so uveljavili tudi razni uradi in so razdelili uradne ure poleti tako, da se delo bolj zgoda prične, in se ne napravi noben opoldanski odmor, marveč se dela nepretrgano čez poldne, tako da ostane uslužbencu vsaj en del dneva prost, da se naučije svežega zraka in opravi potrebne svoje domače posle. V tem smislu sestavljeno prošnjo smo dobili tudi od neke skupine državnih uslužbencev, ki slove približno takole: Naj se odredijo vsaj čez poletje uradne ure, kakor jih imajo vsi drugi državni uradi. Vsak uradnik, če uvidi, da je urad z delom preobložen in ni zadosti delavnih moči, prav rad potegne tudi čez uro, ali dela, če je to mogoče, tudi doma v svojih prostih urah. To dobra volja in prostovoljno delo pa bi se moralo tudi vpoštevati. Če pa ti požrtvovalni uradniki in uradnice uvidijo, da se merodajni krogi prav nič ne pobrigajo za nje kot človeka, marveč ga smatrajo samo za stroj, in mu odklonijo vsako tozadevno prošnjo kratko in brez vsakega uvidevanja, potem ni čuda, da tudi teh sicer vestnih ljudi pri takem postopanju mine pravo veselje do dela. Vsi se vesele lepih solnčnih poletnih dni, posebno oni mučeniki, ki so zaprti v najlepših urah v zaduhlih pisarnah in si žele po vestnem delu vsaj nekaj oddiha v naravi. To bi morali upoštevati tudi oni, ki odločujejo pri razdelitvi uradnih ur in dela pri naših državnih uradih. So že urejene, kot smo omenili, po več uradih te službene razmere v tem smislu, toda še imamo urade, kjer imajo merodajni krogi in starešine za te opravilne prošnje svojih uslužbencev popolnoma gluha ušesa. Rezek njihov odgovor se ponavlja, da to ne gre iz službenih ozirov. To pa danes ne drži, ker gre vse samo na merodajnem mestu je treba dobre volje.

○ **Žepna tatvina na ljubljanskem živilskem trgu.** Pritepeni žeparji, kakršnih pred vojno pri nas sploh nismo poznali, in ki pohajajo k nam največ iz Avstrije in pa od juga, se pri nas kljub pazljivosti domačinov in naših varnostnih oblasti vedno bolj udeležujejo. Posebno nevarni so ti pohajachi in pohajalice na naših živilskih tržiščih. Tako je bil ukraden včeraj dopoldne na Vodnikovem trgu neki ljubljanski gospodinj iz ročne torbice bankovec za 1000 Din. Žena je pogrešila denar na mersarskem tržišču, kjer je hotela plačati nakupljeno blago.

○ **Ljubljanski trg** je bil pred praznikom živahen in tudi bogato založen z najrazličnejšimi domačimi in uvoženimi živili. Kot novine odnosno redkosti so bile na trgu domača jabolka po 8 do 15 Din za kilo, krasne rdeče jagode, škodelica po Din 2.50 — in prve gobe. Posebno lep je bil cvetlični trg, kjer so bili nagromadeni cele košare in jerbasi najrazličnejšega cvetja in zelenja. Posebno lepe so bile zgodnje domače vrtnice in pa krasni šopi šmarnic, lilij, nageljnov in drugega cvetja. Tudi drugega cvetja in zelenja je bilo v izobilju na trgu.

○ **Ljubljanska porota,** Za to porotno zasedanje, ki bo izredno dolgo in bo razpravljalo o več jako zanimivih slučajih, med drugimi tudi o litijski poštarici Borštinarjevi, je določena tudi obravnava proti Viktorju Lokarju, tesarju iz Struževa, Janezu Betonu, tesarju iz Grada pri Črkljah na Gorenjskem in Lojzetu in Karlu Legatu, čevljarju in ključavničarju na Pristavi radi tatvine pri tvrdki Gassner & Glanzman v Tržiču. Obtoženci so se že enkrat zagovarjali pred senatom deželnega sodišča, kjer pa so bili oproščeni, ker so se zagovarjali, da so to blago pokupili od tihotapcev, ki so ga pretihotapili preko avstrijske meje. Ponovna preiskava pa je ugotovila tatvino in sicer v toliki izmeri, da pride zadeva pred porotno sodišče. Je pa v preiskavi še več slučajev, vendar ni gotovo, če bodo slučajji že zreli za to porotno zasedanje.

Navodila za fotografe-amaterje

izšla. — Cena Din 16.—

Drogerija A. Kane sinova, Ljubljana

Platneni

Din

Bell 68°

Sivi 78°

Samo pri „VOIKA“ Ljubljana

Razpošilja se tudi po povzetju.

Maribor

□ **Proslava 25letnice Marijanišča v Mariboru.** V nedeljo 6. junija t. l. proslavi mariborska poselska zveza 25letnico Marijanišča, zavetišča za brezposelne služkinje s sledečim sporedom: Zjutraj ob 6 je v stolnici slovesna sv. maša s primernim govorom in skupnim sv. obhajilom. Popoldne ob 5 bo v dvorani Zadržno-gospodarske banke prireditev s slavnostnim govorom in igro »Izgubljeni raj«. Med odmorom igra godba kat. mladine. Gotovo je pravilno, da vsi javno pokažemo, da spoštujemo tudi tiste, ki v skromnosti opravljajo vsakdanja dela in v poštenosti služijo Bogu in bližnjemu!

□ **Nov predsednik mariborskega šahovskega kluba.** V ponedeljek zvečer je bil po dolgotrajnih volitvah izvoljen nov predsednik mariborskega šahovskega kluba g. dr. Janko Kovačec, dirigent Zadržne gospodarske banke v Mariboru.

□ **Šod radikalne stranke bo prihodnje nedeljo v Mariboru.** Nekateri se ga veselo, bo vsaj nekaj izpremembe v našem vsakdanjem življenju. Drugi se ga boje in se že trenirajo v poklanjanju. Tretji se jeze, ker se bodo spet razredčile vrste zvestih SDS-arjev. Torej vsestransko zanimanje.

□ **Ustanovitev župnije pri Mariji Devici v Breznu pri Mariboru.** Zadnji »Tabor« je začel to vprašanje malo netočno. Kolikor je znano, ni na škofijstvu nobenih prošelj za ustanovitev župnije. Poleg tega pa ustanovitev nove župnije kjerkoli ne zadene na ovire pri cerkveni oblasti, ampak pri drugih. Zato naj »Tabor« naslovi svoje razmišljanje v prvi vrsti na občinsko in državno upravo; pri škofijstvu — ne bo težko delo, samo, da se bo potem »Tabor« tudi potrudil za to, da bodo ljudje prihajali k sv. maši, na kar se sedaj sklicuje.

□ **Krstna slava težkega artilerijskega polka v Mariboru se praznuje v soboto 8. junija.**

□ **Častniki mariborske garnizije prirede dne 5. junija ob 21. uri v dvorani bivšega Kasina v palači gledališča tovariški večer s koncertom.** Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, pač pa se tem potom vabijo znanci in prijatelji našega častniškega zbora.

□ **Ravnateljske posle na moškem učiteljski v Mariboru vodi začasno msgr. g. prof. Ivan Vreže.**

□ **Kolesarji na pešpotih so vedno še vsakdanja prikazen,** kar posebno ob večernih urah mnogim pešcem naredi neprijetnosti umikanja.

□ **Ferjalni savez je preteklo nedeljo priredil mariborskemu dijaštvu izlet v Postojno.** Dasi so taki izleti res poučni, vendar naj bi se ne vršili ravno proti koncu šolskega leta, ker taki izleti preveč izčrpajo mlade izletnike, ki vsled pomanjkanja spanja nekaj dni niso sposobni za šolo.

□ **Osebnost. P. profesor Ivan Bogovič odpotuje te dni v Ameriko na evharistični kongres v Čikagi.**

□ **Mestno dravsko kopališče Ob bregu je zopet odprto.**

□ **Nov asfaltiran trotoar v Vetrinjski ulici.** Obširno se je pisalo o kanalizaciji Vetrinjske ulice. To delo je sedaj končano in lepo uglajena bo tudi cesta skozi to ulico, ki se veliko rabi v prometnem oziru. Že pred kanalizacijo in popravilo ceste sta bila tratoarja ob obeh straneh ceste v skrajno slabem stanju. Mestni magistrat je pozval hišne posestnike, naj plačajo prispevke za asfaltiranje tratoarjev. Hišni posestniki so se temu prvemu pozivu uprli, a v sredo se je vršila posebna komisija, ki je sporno zadevo uredila tako, da dobi Vetrinjska ulica nova asfaltirana tratoarja in bodo prispevali za izdatke tega prepotrebne popravila tudi hišni posestniki iz te ulice.

□ **Mestna zaščita otrok in mladine v Mariboru.** Pridno 14letno deklico poštenih staršev (oziroma siroto) sprejme dobra družina na deželi za svojo. Oglasiti se je med uradnimi urami v socialno-političnem oddelku mestnega magistrata, Rotovski trg 9.

□ **»Jadranska straža« v Mariboru.** Glavni odbor »Jadranske straže« v Mariboru bo nabiral naročnike za revijo »Jadranske straže«. Naročila sprejema gen. sekretar »Jadranske straže«, g. polic. nadsv. Keršovan.

□ **Sestanek mariborske gasilske župe se vrši v nedeljo 6. junija pri Ludoviku Rottnerju v Bistrici pri Rušah.** Po razgovoru je zabava, pri kateri igra godba gasilnega društva v Pekrah. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilskih potrebščin.

□ **Tatvina v stanovanju.** Ko se je neka gospa vračala od studenca v svoje stanovanje, je srečala na dvorišču moškega, ki jo je prosil podpore, ker je brezposeln. Gospa mu je hotela pomagati, a v sobi ni več našla denarnice in nekaj drugih stvari, ker si je brezposeln tujec — podpora sam vzel. Med brezposelnimi so tudi nekateri pravi postopaj in je treba biti previden in zapirati stanovanja.

□ **Mladolletni tatilci.** Na dvorišču starega marib. gradu sta dva tatila, eden iz Maribora, drugi pa neki Jožef Vošner, iz celjske okolice, ukradla zidarjem 2 suknjiča, v katerih je bilo še denarja do 300 Din in sta se skrila v grmovje v parku, kjer pa jih je policija zalotila. Pri Višnerju so našli tudi novo srajco iz cefirja, ki jo je gotovo tudi kje pozumal, ker ne ve, kje jo je kupil.

□ **Dirkalno društvo v Mariboru priredi danes 3. junija in v nedeljo 6. junija dirko na dobitke, ki jih je že v znesku 22.000 Din.** Prijavljenih je že izredno številno konj. dirkačev iz Zagreba, Turniša pri Ptuj, Ljutomera, Celja in Maribora. Avto vozi od Velike kavarne na Tezno ob 2 popoldne, vlak pa ob 13.40 in je treba kupiti vozovnico na Hoče tja in nazaj. Za dirkalno prireditev, ki jo je skrbno pripravil g. Rossmann, vlada vsesplošno zanimanje.

□ **Pretepi.** Na kegljišču v Narodnem domu sta se pri igri skregala dva igralca, pri čemer je padla tako težka klofuta, da je eden dobil težko poškodbo v ušesu. — V neki gostilni v Mlinski ulici so se pretekli torker stekli mesarski pomočniki med seboj. Mesarski pomočnik L. Plevnik je dobil več težkih ran, dva druga pa lahke rane z nožem.

Celje

□ **Procesija sv. Rešnjega Telesa se vrši danes iz župne cerkve in pojde po vsakoletni navadni poti.** Naši somišljeniki se zbero en četrt ure pred pričetkom procesije na Slomškovem trgu pred župno cerkvijo in se nato skupno udeležijo procesije.

□ **Šolski sklep na realni gimnaziji bo za razrede do sedme šole dne 13. junija, za osmo šolo pa je bil včeraj.** Zrelostni izpiti se bodo pričeli v ponedeljek dne 7. junija. Izpitom bo predsedoval letos g. Jeremija Živanović, profesor v Belgradu.

□ **Nova knjigarna v Celju.** Slomškova tiskovna zadruga v Celju je dobila dovoljenje za knjigotisko obrt.

□ **Utonil je v nedeljo v Mariboru Pavel Novak,** bivši vinski trgovec v Celju.

□ **Pretkanega sleparja je aretirala mestna policija v soboto zvečer.** V hotelu »Evropa« je stanoval že nekaj dni inženir Lukmann, ki se je v resnici pisal Lutz in je doma iz Tirolske. Po identifikaciji se je izkazalo, da ni nikak inženir, temveč pretkan slepar, ki je veliko ljudi ogoljufal za večje vsote denarja. Posebno rad se je vozil z avtomobili in ostal vso voznino dolžan. Tudi od sobarice si je izposodil znesek 130 Din, ki jih pa ni nikdar vrnil.

□ **Mesečni živinski semenj se bo vršil v ponedeljek, dne 7. t. m.** Te semnje obiskuje mnogo tujcev, ki sedaj zelo poprašujejo po živini.

Ptuj

□ **Ljudska univerza iz Maribora je priredila v nedeljo izlet na avtomobilih v Ptuj.** V Mitrovo na Hajdini jo je pozdravil predsednik Muzejskega društva prof. Fr. Kotnik, ki je naglašal, da naj vezi, ki so se spletle med obema društvoma, ostanejo trajne in naj skupno vzajemno delovanje koristi raziskavanju resnice in splošni izobrazbi. Mitracizem in Mitrove spomenike je razložil mariborskim izletnikom prof. Sovre. Od tam so odšli udeleženci izleta v Mitro na Bregu, kjer je spomenike tolmačil prof. Sovre. Po odmoru v Narodnem domu so si ogledali izletniki baročno fasado minorit. cerkve in župnijske cerkev, kjer je vodil in razlagal konservator dr. Fr. Stele. Nato so odšli v muzej, po ogledu muzeja v bivši dominikanski samostan, nato pa je sledilo ogledovanje Herbersteinovega gradu. Tu so se izletnikom pridružili mnogi Ptujčani. Po gradu je vodil tudi konservator dr. Stele, ki je pred posetom na kratko orisal zgodovino znamenite stavbe. V vinotoku na gradu so si izletniki oddahnili ter se z avtomobili vrnili zopet v Maribor.

□ **Ogrski učenjak v Ptuj.** V Ptuj se je mudil nekaj dni g. dr. A. Alföldi, vseučiliški profesor za staro zgodovino v Debrecinu, ki je tudi dober numizmatik. Posebno se zanima za zgodovino rimske Panonije. Na svojem študijskem potovanju se je mudil tudi v Zagrebu in Ljubljani. Dr. Alföldi je prvi ogrski učenjak, ki je obiskal Ptuj, kjer je študiral v rimskem oddelku mestnega muzeja.

□ **Občni zbor Muzejskega društva se je vršil dne 27. maja v mestni posvetovalnici na magistratu.** O društvenem delovanju za dobo od 3. junija 1925 do 27. maja 1926 je poročal predsednik dr. Fr. Kotnik. Glavno delo je bilo osredotočeno okoli izdaje knjige »Poe-tovica«, ki jo je poklonil dr. M. Abramci društvu ob tridesetletnici in ki jo je v slov. jeziku priredil prof. A. Sovre. Knjiga je temelj za kritično raziskavo naše stare ptujske zgodovine. Društvo beleži bridko izgubo. Umrl je v Gradcu društveni častni član in ustanovitelj ptujskega muzeja prof. Fr. Ferk. Ferkovo knjižnico je uredil učiteljski Smodič po posameznih strokah. Treba je napraviti še temeljni zapisnik in zapisnik na listih. Na Jagičev proslavi v Varazdinu in pri otvoritvi varaždinskega muzeja sta društvo zastopala odbornika dr. J. Komljanec in dr. VI. Travner. S 4 starimi slikami se je društvo udeležilo razstave portretnega slikarstva od 16. stoletja do danes, ki se je vršila koncem avgusta v Ljubljani. Za Miklošičev spomenik v Ljutomeru je društvo prispevalo 100 Din. Učiteljski Smodič je zasledil v Novi vasi pri Ptuj tu. »Burgfriedsteine«, ki nosi 6 letnic. Kamen bo prišel v lapidarij. V Lancovi vasi so odkrili rimski sarkofag, ki sta si ga ogledala V. Skrabar in A. Sovre. Nato poroča predsednik o pomnožitvi zbirke. Za arhiv je društvo pridobilo korespondenco prof. Tuška (Janežičeva, Erjavčeva, Bleiweisova, Brad-

škova, Lesarjeva in druga pisma profesorju Tušku). Objavil jih bo predsednik. Vršila so se štiri predavanja. V odbor so bili izvoljeni: dr. Fr. Kotnik, V. Skrabar, dr. VI. Travner, prof. Fr. Alč, ravn. Dr. Komljanec, prof. L. Mlaker in prof. A. Sovre. Občno zastopa v društvu dr. Fermevc, V. Serona in P. Pirich. Za namesnike so izvoljeni g. bančni ravnatelj Matevžič, prof. Stiplovšek in šolski vodja Uroš Peček.

□ **Predavanje o umetnostnih spomenikih ptujskega mesta je priredilo Muzejsko društvo dne 28. maja v mestnem gledališču.** Predaval je g. konservator dr. Fr. Stele. Od romanskih ostankov v mestni župni cerkvi, preko spomenikov stare gotike (presbiterij minoritske cerkve, dominikanski križni hodnik) do nove gotike v župni cerkvi in drugod, preko renesanse na gradu, kjer sta delovala italijanska mojstra Peruzzi in De Lallo in kjer so ohranjeni lepi renesančni gobelini, do lepo razvitega baroka, ohranjenega na fasadi minoritske cerkve in v Mukturah in slikah minoritskega refektorija ter Lesliejevega traktarja na gradu, do nagrobnega kamna v Biedermajerjevem slogu ter na mestnem pokopališču nas je vodila strokovna beseda predavatelja. 32 slik se je vrstilo in čudom so se čudili poslušalci, videč, kako velike umetniške vrednote krije Ptuj, ki v nekaterih umetniških panogah prekaša Ljubljano. Ptuj je umetniški center v severni Sloveniji. Mesto samo je muzej zase. Bilo je 70 poslušalcev, a ti so bili tembolj hvaležni predavatelju, ki jim je odkril velike umetnostne vrednote. Lepo je predavatelj končal, ko je pozival občinstvo naj reši umetnostni spomenik, ki je deslužil in izpolnil svojo nalogo, s tem da nastani v prejšnjem dominikanskem samostanu ptujski muzej.

□ **Kmetijsko bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj bo praznovalo dne 3. junija t. l. 20letnico obstanka.** O zgodovini društva bo govoril prof. Sovre, nastopilo bo Slov. pevsko društvo iz Ptuja, vršila se bo gledališka predstava »Sovražnik ženske«. Slavnost bo pri Bračiču. Na večer pred prireditvijo bodo položili ob 7 na rogozniškem pokopališču venec grob souslanovniku društva Nacetu Brenčiču in mnogoletnemu tajniku Andreju Haladejt. Ob grobeh bo govoril dr. Komljanec, zapelo pa bo Slov. pevsko društvo.

Vrhnika

□ **Konecrt ljubljanskega rokodelskega društva.** Povodom obiska tukajšnjega rokodelskega društva bo priredilo ljubljansko rokodelsko društvo v nedeljo 13. t. m. v Rokodelskem domu gledališko predstavo in koncert. Ljubljanci bodo igrali veseloigro »Številke gospe Rožmarinke«. Na sporedu so tudi naslednje pevske točke: Prelovec, Jaz bi rad rdečih rož; Jordan, Rožica; Foerster, Razbita čaša; Schwab, Večer na morju; Ant. Foerster, Venerani avci; Ferjančič, Slovenska zemlja. Prireditve ljubljanskega rokodelskega društva so nam še iz prejšnjih časov v najboljšem spominu. Zato z veseljem pričakujemo tudi letošnji obisk ljubljanskega bratskega društva in njegovo prireditev v Rokodelskem domu 13. t. m. Priček je ob pol 4. popoldne, da bo mogoče tudi okolišnikom udeležiti se gledališke predstave. K prireditvi vabimo tudi izletnike iz Ljubljane.

□ **Posurovelost.** V ponedeljek zvečer ob 6. uri je pridiral po stari cesti voz, na katerem so sedeli trije prodajalci sadja in zelenjave iz Vipave v precej »natrkanem« stanju. Lastnik voza je konja podil neumisljeno po Bregu, da je voz kolebal semintja. V tem hipu prileti iz neke hiše 3letni sinček g. Ipavca, mimodreči konj ga podere na tla, mu stopi s kopitom na prsi in ga vrže pod voz. Sreča, da je bil voz prazen, sicer bi ga bilo zmečkalo, tako pa bo deček, ki ga je zdravnik pustil v domači oskrbi, morda okrevati, dasi ne brez zlih posledic. Surovi voznik, ki je bil opazil nesrečo, je pa konja pogmil še huje v tek in ušel bi bil, da ni vsega tega videl slučajno mimoidoči orožnik, ki si je najel hitro kolo ter pred klanec pod cerkvijo dohitel Vipavce. Njegovemu pozivu da naj grede vsi trije z vozom do orožniške postaje, so se res odzvali in v koraku vozili do Oblakove gostilne. Medtem sta prišla dva službojoča orožnika, ki sta pozvala voznika, da naj gre z njima. Do Mrovčeve gostilne je šel navidezno mirno, tam se jima je pa uprl in ju začel suvati ter behati, skušajoč ju podreti na tla. Enemu orožniku je surovež razparal hlače in morda bi se mu bilo celo posrečilo uiti, da se ni nabrala v bližini ruvaajočih cela gruča ljudi. Orožnika sta bila navsezadnje le primorana vporabiti vse sile, da sta pobesnela neprimernost vklebila. Ker pa Vipavci ni hotel na noge, so morali najeti voz, na katerega so ga naložili vklejenega in zvezanega ter prepeljali v sodne zapore, kjer je divjak ponoči razbil vse šipe in skušal celo zid prebiti, da bi ušel. Upati je, da bo dobil tako plačilo, ki je primerno njegovemu divjaštvu.

□ **Sejem.** V ponedeljek se je vršil na Vrhniki sejem za živino, ki pa je tako slabo izpadel, kot že davno ne. Dasi je bilo nekaj prave levice živine na prodaj, ni nihče prodal, ker — ni bilo kupca.

□ **Pri Sv. Trojici se je vršilo v nedeljo dvakrat cerkveno opravilo.** Kakor vsakrat na ta dan, je bilo tudi letos toliko utic in kramarjev pod cerkvijo kot na kakem sejmšču na Poljskem. Vse se je tu dobilo: od pisanih sladkorov do vina, piva in prvih letošnjih črešenj. Mladina se je trla okoli štantov, moške so kupovali kose in osle, žene pa srpe. — O priliki cerkvenega govora je gospod kaplan omenil, da se bo 1930. obhajala tristoletnica obstoja te prelepe cerkvice, ki jo krasi Kožljeve freske in Ogrinove slike. Ob tej priliki bodo najbrže zapeli tudi novi trije zvonovi, za katere je nabranega že precej denarja.

□ **Potek občinske seje 30. pr. m.** je bil smešno zanimiv. Nasprotniki — toda čez pol ure šele — so zopet prebrali izjave, in so, da bi onemogočili sklepčnost, med ironičnimi klci večine zapustili dvorano. Pa so se uredili. Večina odbornikov SLS je bila polnoštevilno zbrana, in seja se je mirno nadaljevala.

□ **Obitek.** da so socialisti in liberalci neposreden vzrok, da so se občinske doklade za 80 odstotkov zvišale, je resnično tako hud, da gozpodje čisto iz tira. Kar po vsej ali hočejo od g. župana izjave, da to ni res. Mi pa pravimo: Kadar bodete prinesli izjavo g. velikega župana, da niste vložili rekurza proti proračunu, ali pa nastopili proti tistim, ki to trdijo, sedniško pot, toliko časa ne dobiti nikake izjave. Vse drugo, gospodje, je izbegavanje, strah in laž pred volivci.

□ **»Mi vztrajamo,«** so izjavili gospodje samostalni, »na predlogu, da se kupi svet za vojašnico.« Toda gospodje, kedar ste pa to predlagali? V kateri seji?

□ **V izjavah so naši nasprotniki v obč. odboru res plodoviti.** Kakor rdeča nit se vlečejo skozi celo poslovnico dobo. V eni zahtevajo progresijo, v drugi se jezijo čez denar v občinski blagajni, v tretji zahtevajo, da se naj naredi nekaj »striktnega«, v četrti hočejo, da se dementira g. veliki župan, v peti odrekajo neobčani občanom pravico do občinskega mandata, v šestih govorijo o predlogu, ki ga niso predlagali, v sedmi vztrajajo itd. Nazadnje pa odhajajo. — Prava babilonska zmešnjava.

□ **Gosenica, brstni zavijač, se letošnjo pomlad po naših gozdovih ni več pojavila.**

Hrastnik

□ **Občni zbor katoliškega izobraževalnega društva je bil preteklo nedeljo.** Društvo je imelo 17 odborovih sej. Dopisov je došlo 103, odposlanih je bilo 190, denarnega prometa je bilo 49.121.25 Din. Knjižnica se je pomnožila za 190 vezanih knjig. Kupili so se tudi tamburaški instrumenti.

Šmarje pri Jelšah

□ **Umrla je, komaj 18 let stara Olga Pogoreuc,** hči finančnega nadzornika Pogoreuca. Lotila se je je jetika in je že celih pet mesecev bolela. To je letos druga žrtev, ki nam jo je vzela jetika v mladih letih. Rajna Olga je bila ena izmed tistih redkih, ki so vsem prijateljem, z vsakim dobre. Njen pogreb bo na dan sv. Rešnjega Telesa ob 4. uri popoldne. N. v. m. p.

□ **Agitacijski mesec.** Šmarska katoliška društva, prosvetno društvo, orlovski odsek in orlovski krožek bodo v mesecu juniju začela z živahno agitacijo za nabiranje novih članov. Novi dom nudijo dovoli možnosti, da se izobražuje mladina. Zato so imenovana društva sklenila porabiti mesec junij kot agitacijski mesec.

Dopisi

□ **Is Tračica.** Deška in deliška meščanska šola priredi s svojim naraščajem Rdečega križa v soboto in nedeljo »Dan Rdečega križa«, kakor se prireja po celih državah. V soboto zvečer ob osmih je šolarska akademija z izbranim sporedom. Učenci nastopijo s pevskimi, telovadnimi in goslaškimi točkami, učitelji pa uprizore Milčinskega »Veselo igro o žalostni princeznici«. V nedeljo ob pol desetih je slavnostno zborovanje naraščajnikov v šolski telovadnici, nato obhod po trgu, popoldne ob štirih pa se ponovi akademija. Na to prireditev opozarjamo vse prijatelje naše mladine, posebno pa vabimo starše, da pogledajo delo svojih otrok tudi ob blizu.

□ **Gole pri Ljubljani.** Po desetih letih, odkar nam je vojska pobrala dva zvonova, smo ju sedaj zopet dobili. Z velikim trudom smo spravili skupaj denar za dva železna zvonova. Vila ju je jeseniška tovarna, obešal pa v zvonik g. Fr. Jerman iz Dola. Sedaj nam zopet trije zvonovi ubrano pojo.

□ **Mala Nedelja.** 30. maja so valovile množice na naš prijazen hriček počastiti sv. Trojico in lovit srečo pri tomboli. Toliko ljudstva se že dolgo ni zbralo na šolskem in cerkvenem prostoru kot ta dan. Krasen je bil pogled na pisano množico, ki je posedla po travnatem pobočju ter je vedno bolj neestrno gledala na ogromno tablo, kjer so se pokazovale izrečane številke. Veliko smeha so vzbudili nekateri za to ali ono osebo prav čudni dobinki. Tri tombole so ostale v župniji, glavna je šla k Sv. Jurju, ena pa na Polensko. Z res lepimi dobinki so bili srečlovelci zadovoljni. Tombola je potekla v redu in miru v zabavo in užitek navzočim. Ta dan se je videlo, kaj zmora srednjevelika župnija, če se složno loti kakšnega dela.

□ **Polzela.** Diletantje iz Rečice ob Paki prirede v nedeljo dne 6. junija točno ob 4. popoldne v dvorani g. Cimpermana ljudsko igro s petjem v 5 dejanjih »Deseti brate«. Med odmorom in po predstavi svira tamburaški zbor. Cenjeno občinstvo vabimo ob blizu in daleč, k prav obilni vdeležbi.

□ **Muretni niže Ptuj.** Hiralničnemu odboru se je posrežilo končati dolgotrajna pogajanja glede prenovljenja gradu v Muretnicah, ki se bo spreminil v hiralnico. Renovačjska dela se bodo začela tekoma 14 dni. Hiralnica in sirotišnica bosta odpravi začetkom septembra letošnjega leta. Prihodnje nedeljo popoldne ob pol četrti uri ima hiralnični odbor sejo pri Sv. Mariji niže Ptuj v gostilni Miki. V nedeljo 13. t. m. bo istotam po rani sv. maši izredni občni zbor. Predsedstvo hiralničnega odbora prosi, da bi občne, ki so uvrstile v svoje proračune prispevke za hiralnico, iste tudi izplačale odboru, ki bo začel s popravilom gradu in nujno rabi denar. Meseca avgusta bo tudi tombola v prid muretnski hiralnici.

Vera med rdečo armado.

□ **»Krasnaja Zvezda«,** dnevnik rdeče vojske, piše o širokopoteznem preganjanju verstva med ruskimi vojaki. »Častnik verskega prepričanja nima mesta med nami,« glasi uradno geslo. Verstvo se pobija »znanstvenim potom« in celo... kemično. Pojeto-kemična akademija priredi n. pr. vsako letoletje do 60 protiverskih predavanj s kemičnimi eksperimenti. In vendar je vse to znanstveno delovanje zaman. V številki 110 »Krasne Zvezde« piše D. Bojkov v članku »V območju verstva« o svojih vtisih pri letošnjih novicah. Vodil je namreč pouk rekrutov letnika 1905 v Lebedjani blizu Harkova in je natančno izračunal število verujočih in brezbožnikov. »Vprašanje o verskem prepričanju braniteljev rdeče domovine je kruto resno. Vzel sem nalašč dve četi: ena je bila povsem kmečka, druga pa kmečko-delavska. Izkazalo se je, da veruje v prvi četi 82 odstot. novincev, v drugi pa 60 odstot. Te številke pome-nijo grozeče svarilo. Moramo podvojiti naše delo, ker kmetje verujejo ne samo na papirju. Več novincev je n. pr. dobesedno stradalo vsako sredo in petek, pozneje pa, ko se je pričel Petrov jesenski post, tudi dnevno, dasi so dobivali seveda vojaki dnevno govedino. — Ti podatki se nanašajo na l. 1905 rojeno mladino, katera je bila v začetku revolucije v 10 letu starosti in je bila izpostavljena protiverski agitaciji že zgodaj. O starejših let-nikih ni treba govoriti, omeniti pa je, da se skriva tudi med uradno ugotovljenimi brez-božniki marsikateri, ki iz teh ali onih raz-logov svoje pravo prepričanje le skriva.

Kulturni pregled

A. R.

Arheološki muzej v Benetkah.

V kratkem se otvori v Benetkah na novo urejeni arheološki muzej. Po dolgem romanju — zdi se mi, da je že sedmič menjal svoje prostore — je končno našel dostojno zavetišče v kraljevi palači na Markovem trgu (Procuratia Nuove).

Početek muzeja sega daleč nazaj v XVI. stoletje: bila je zlata doba renesanse, ko je zavetel humanistični studij, od bila vsaka relikvija umetnosti, vsaka na novo izkopana sled antične kulture predmet strastnega občudovanja in resnega proučevanja. Ustanovil ga je l. 1523. kardinal Domenico Grimani, ki je zapustil republiko poleg dragocenega brevirja lepo zbirko antičnih kipov, okrog katere je muzej polagoma rasel do sedanjega izrednega bogastva. Najprej so ga nastanili v Sansovinovi knjižnici, od tam so ga premestili v doževo palačo, od tu zopet v knjižnico in zopet v muzej Carrer, odkoder so ga med vojno shranili v Florenci, kjer je ostal do l. 1922. Ko se je kralj odrekel palači na Markovem trgu, je ta izredno bogata zbirka dobila sebi primerne prostore, po katerih jo je uredila večja roka prof. Antija s padovanske univerze.

Obsega približno tristo del, od katerih je več kot trideset grških originalov, ko jih imajo Vatikan, kaptolski in narodni muzej v Neaplju komaj po deset. Je torej to najbogatejša zbirka grške plastike, kar jih premore Italija.

Teh tristo del je razvrščenih v trinajstih sobah na sledeči način: 1. grški napisi in dekorativne skulpture; 2. egipčanska plastika; 3. arhaične skulpture; 4. zbirka ženskih kipov — grških originalov iz V.—IV. stoletja pred Kristusom; 5. in 6. razni kipi V. in VI. stoletja; 7. originalni helenistične dobe raznih šol; 8. helenistična umetnost malolajskih šol; 9. rimski portreti; 10., 11. in 12. rimski reliefi, denar, dragoceni kamni, mali bronasti kipi in Venerine sohe; 13. rimski verski spomeniki.

Urednika so vodili moderni znanstveni in estetski vidiki. Spoštoval je, v kolikor mu je bilo mogoče, kronološki red, a poleg tega je s hvalevredno odločnostjo opustil vso plastiko poznejših dodatkov ter »popravil« in odkril pristno lepoto tam, kjer so bili prej le brezpomembni ostanki.

Umetnostna in zgodovinska vrednost te na novo dostopne zbirke je našim strokovnjakom znana. Zadostovala bi arhaiščina gruča Hekate z Gracijami in enajst kipov 4. sobe, ki tvorijo edini kompleks originalov iz V. in IV. stoletja pr. Kr., predstavljajočih vse poizkuse teh stoletij, rešiti problem prevlečenja; zadostovali bi votlini reliefi Herkulesa, Martu in Veueri, takozvana para Grimani, te gracijozni dekorativni poizkus antičnega rokoka in še mnoga druga dela, da bi upravičila sloves, ki ga uživa beneški arheološki muzej med ljubitelji staroklasne umetnosti.

Vsem, ki jih pot zanese v Benetke, bi toplo priporočil, naj si ga ne pozabijo ogledati!

Prosvetna zveza

Imenik knjig. Obiskovalcem in prijateljem naše knjižnice sporočamo, da je že izšel napovedani popolni imenik vseh knjig, ki si jih je knjižnica doslej nabavila. Sedaj bo mogel vsak izposojalec pregledati doma, kaj mu nudi knjižnica. Opozorjamo, da je nastopilo po novem imeniku par sprememb v poslovnem redu. Imenik se dobi za ceno 10 dinarjev med poslovnimi urami v knjižnici na Miklošičevi cesti 7.

Knjige na prodaj. Prosvetna zveza je dobila od goriške Mohorjeve družbe nekaj izvodov letošnjih knjig in jih oddaja za zelo znižano ceno 45 dinarjev za vse štiri knjige, namreč: 1. Koledar Gor. Moh. dr. za l. 1926 z mnogimi podobami; 2. Socialna čitanka z vrsto prispevkov naših najboljših sociologov; 3. Jakličeva povest Nevesta s Korinjo in 4. roman iz prvih časov krščanstva Samgus martyrum. (Kri mučenikov.) Opozorjamo vsa društva na to ugodno priliko. Denar je treba poslati naprej. Za poštnino je priložiti 5 dinarjev.

Goriška Mohorjeva družba. Na Goriškem obstaja že par let samostojna Mohorjeva družba, ki izdaja zelo lepe in vsebinsko bogate ljudske knjige. Dosedaj se je omejevala samo na zasedeno ozemlje, v bodoče se pa hoče razširiti tudi v Jugoslavijo. Za l. 1927 je napovedanih pet knjig, ki izidejo letos jeseni, namreč: 1. Koledar za 1927; 2. Meško, Legenda o sv. Frančišku; 3. Otroška čitanka; 4. Kumičič, Jelkin nagelček, roman; 5. Ljudska povest. Za Jugoslavijo znaša udnina 20 dinarjev in tudi carina ter poštnina okoli 20 dinarjev. Udnina se plača naprej, poštnina po prejemu knjig. Poleg drugih je v Ljubljani sprejela poverjenstvo za knjige Gor. Moh. družbe tudi Prosvetna zveza v Ljubljani. Rok za prijavo traja do 1. julija t. l. Vabimo zato društva in posameznike, da se v kar najobilnejšem številu javijo kot člani Gor. Moh. družbe. Naj nobena društvena knjižnica ne zamudi te ugodne prilike, ker je cena knjigam tako nizka, da ne prihaja v poštev. Upamo pa tudi s strani posameznikov na obilne prijave. Podprimo zasužnjene brate v njihovem plemenitem delu!

Knjige in revije

Iz mojih spominov. Spisal Franjo Suklje. V Ljubljani 1926. Založilo Katoliško tiskovno društvo. Natiskna Jugoslovanska tiskarna. Cena 70 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjižnici v Ljubljani. Delo Suklje je razborit, temperamenten, odločen, oster, a obenem pošten in odkrit. Tak je bil kot politik, tak je v svojih memoarih. Silno zanimivo delo, ki ga ne boš odložil preje, dokler ne prebereš vseh tenko tiskanih 212 strani. Od detinskih let pa do 1889, sega prvi del teh politično, literarno, kulturno-historično, retorično in razvojno nad vse interesantnih zapiskov. Vsa slovenska zgodovina in vsa kulturna prizadevanja od Bleiweisla do Kersnika najdeš zbrana in nanizana v lepem redu in v ostri razsvetljavi bistriga in koščenega opazovalca. Sukljetovo knjigo bo moral imeti vsak inteligent, ki se peča s politiko ali znanostjo, preko Sukljeja bo odlejal nemogoče iti. In ker je pisatelj znal s svojo duhovitosjo posamezna poglavja poživiti in napraviti interesantna, in kor

je Sukljejev jezik lep in gladek, ne bodo ti memoari zgolj zgodovinsko važen dokument naše preteklosti, ampak tudi živa knjiga našega bitja. Morda ni izšla dolgo vrsto let nobena knjiga, ki bo imela tak uspeh, kot ravno Sukljejevi Spomini.

»Križ na gorici.« Izšla je 7.—8. številka. Vsebinska je sledeča: Občestvo. F. C.: Metafizika in dialektika slovenstva. Jože Pogačnik: Naš jezik. —r: Preskušnja slovenske moči. Tine Debeljak: Narodna pesem in ml. —r: Spolno vprašanje. France Vodnik: Slovenski dokument človečanstva. F. W. Foerster: Poslanica Slovencem. —r: Stari in mladi. Božo Vodusek: Pismo. Jožef Wittig: Zerin duhovne neveste. —r: Pismo. Magajna Bogomir: Anica Bianchi. Tine Debeljak: Rod. —r: Programi. Vilko Fajdiga: Ciri-Metodov kres. —r: Sveti Frančišek na Slovenskem. »Križ na gorici« izhaja desetkrat na leto, Stane za dijake 30 Din, za ostale 40 Din. Uprava je na Miklošičevi cesti 5.

Koroške narodne pesmi. G. Oskar Dev, sodni svetnik v Mariboru je izdal v lastni založbi 36 koroških narodnih pesmi, prirejenih za moški, mešani in ženski zbor. Harmonizacija s 4 oziroma petimi glasovi ne bo delala težko našim zborom. So med njimi pesmi zelo starega kova, v molu učitelji petja na osnovnih šolah imajo v njih veliko izbiro za poduk petja. Cena zvezka 22.— Din. Dobe se pri izdajatelju in v Cirilovi knjižnici.

Glasnik presv. Sreca Jezusovega 6. številka, prinaša sledečo zanimivo vsebino: 1. Ob posvetitvi slovenskega naroda presv. Sreca Jezusovemu: posvetilna molitev in opis Groharjeve slike; 2. Narodni, posvečeni presv. S. J. (poučen članek); 3. Alojzijevo jubilejno leto: načrt proslave, pesem s sliko, zgodovina češčenja sv. Alojzija med Slovenci (kanonik dr. Stroj), poziv sv. očeta mladini sveta; 4. sv. Frančišek Ksaverski (življenjepis v slikah, nadaljevanje); 5. junjska proslava S. J.: a) župnik Gomilek daje navodila, kako naj obhajamo mesec in praznik Jezusove ljubezni; b) zdravnik dr. Debevec podaja svoje misli, zakaj naj ravno svetna inteligenca časti S. J.; c) znamenita Batonijska slika iz cerkve Al Gesu v Rimu; d) moderna francoska vinjeta: Jezus in mladina; e) snov za mesečno obnovo duha v premišljevanju; Moja moč in mir v Sreca Jez.; 6. par zgodovinskih članov: a) Nasa Zlata knjiga v Paray-le-Monialu; b) zbiranje gradiva za Slovom proces; c) Indijski list našega misijonarja A. Vizjaka D. J.; d) Evaristični kongres v Čikagu; 7. oddelki o posvetitvi družin prinaša a) dramatični prizor: Jožkova žrtev (5 oseb); b) navodilo za mesec junij; c) poziv k obnovitvam posvečenj; d) poziv vsela novoporočencem; e) slika: Jezus blagoslavlja družino; 8. Med »Dopisi vidimo slov. dekleta iz Aleksandrije in lepi posvetilni članek slov. deklet v Trstu; 9. Apostolstvo sv. Cirila in Meloda naznanja nove pravice; Polet po katol. svetu poroča par zanimivosti poleg raznih drugih drobni vest, ki brasijo in poživijo zopet to številko priljubljenega našega lista. — Cena 15 Din za celo leto je izredno nizka in se list še vedno lahko naroči pri upravi Zrinjskega cesti 9 v Ljubljani.

Življenjepis sv. Alojzija v tisku. Letošnja 200 letnica kanonizacije sv. Alojzija bomo Slovenci pač najlepše proslavili, če boom naši mladini v čim manjšem številu dali v roke lepo življenje sv. Alojzija, ki izide t dni v zalozi Glasnika, Zrinjskega cesti 9 v Ljubljani. Življenjepis bo obsegal okoli 200 strani in bo knjiga jubileju primerno-fino opremljena; dodane bodo slike na umetniškem papirju. Komaj kak drugi svetnik katoliške cerkve je dobil svoj življenjepis tako zgodaj po smrti in od tako poklicane roke kakor sv. Alojz. Njegov prijatelj in sošolec Vergilij Cepari D. J. je pričel takoj po njegovi smrti (1591) zbirati gradivo; prepotoval je v ta namen vse kraje v Italiji kjer je Alojzij živel, izpraševal je osebe, ki so Alojzija dobro poznale, zlasti pa je točno zapisal vse, kar so izpovedali o njem redovni sobratje. Na podlagi skrbno nabranega gradiva je Cepari l. 1600. izdal v Rimu v italijanskem jeziku obširno življenje Alojzijevo. Ta knjiga je še do danes najboljši vir vsem hagiografom Alojzijevim; po Cepariju je l. 1891 obdelal M. Meschler D. J. svoj prekrasni življenjepis sv. Alojzija in pravkar je o. Naass D. J. na Dunaju izdal nov življenjepis mladinskega zaščitnika. Novi slovenski življenjepis uporablja že vse te vire, a je konceptja samostojna. Kur smo Slovenci imeli doslej življenjepisov Alojzijevih (g. kanonik Stroj jih v Glasniku št. 6 naveda) so vsi že davno pošli in so bili deloma jako skromni. Zato smo uverjeni, da smo slovenski mladini in vsem njenim prijateljem usrežili, če smo izdali za mladinski jubilej ta novi življenjepis, to bo za 200 letnico mladini krasno darilo in najlepše počastilo borilo. Tudi naše knjižnice, Mar. družbe, Orli in razne mladinske organizacije bodo v kj knjigi dobile nov zaklad, ki bo prinašal trajne sadove.

Novi Rodč. Ilustrirani mladinski list. Izdaja »Zveza slovenskih učiteljskih društev« v Trstu. Zgornji Zvečer: Janko Samec: Deseti brat; Ivan Zorec: Tri kraljice; Fran Zgur: Pojdimoj tja na gorico! ... Ksaver Meško: Pomlad; Pastuškin: Pečar Šimen; Tlica G.: Otroci in igrače (z ilustracijami); Fran Zgur: Vranji viharji ...; Fran Eržen: Veliki prijatelj življenja II. Solnčna svetloba; Luč v puščavi; »Kotičke« s prispevki ljudskošolskih učencev. Uganke. — Novi rod izhaja vsak šolski mesec in stane letno 10 lir. Naroča se pri upravi, Trst-Trieste Via Udine št. 35 III.

»Slovenski učitelji«, glasilo Slovomke zveze, št. 5. Vsebinska: Melodične smerice za pouk srbohrvaščine na osnovni šoli. Fran Zukovec, učitelj srbohrvaščine. — Sola vzgojiteljica samostojnosti. Pero Horn. — To in ono iz zbirke sol. voditelja. Hribički. — Materina skrb pri soloobvezni mladini. Jospina Gl. — Listek. Na orožni vaji. Srečko F. Kristan. — Kultura in književnost. — Društvena in sanovska kronika.

»Vigrede«. Lepo glasilo naših deklet prinaša v junjski številki sledečo vsebino: B. N.: Velikanski pohod našega kralja; P. Krizostom: Sekovanič O. F. M.: Glejte vaš Kralj!; P. Krizostom: Krvavi biseri; Od srca do srca; Sl. Savinšek: Arhitektura ali stavbarstvo; Ksaver Meško: Življenje; Franjo Srah: K Maeri; Zdrava, roža Marija; Slavko Savinšek: Angelica (Dalje); Slavko Savinšek: Pismo in odgovor; Leopold Turšič: »Jurčič (Konec); Rožni dom: Francka G.: Junij v Rožnem domu; Mira: Kadar sem sama s seboj; Vigrednica — gospodinja; Organizacija: Narodno občestvo (Konec); Ivanka S.: Telesno zdravje — duševna moč (Dalje); Iz orliške centrale; Sestre sestram; Drobšč. »Vigrede« se naroča pri upravitelju v Ljubljani Ljubdski dom; naročnina 25 Din letno.

Železničarski vestnik I. letnik št. 5. je izšel. Vsebinska: Iz zgodovine železnice. — Iz malega raste veliko. — Razne okrožnice. — Iz osrednjega odpora. — Dopisi. — Razno. — Iz razprave o proračunu ministrstva za promet. — List je strokovno glasilo Prometne zveze, izhaja dvakrat na mesec kot obvezno glasilo članov. Za nečlane stane letno 40 Din pol leta 20 Din, četrt leta 10 Din. Naroča se: Prometna zveza, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

3. junija, četrtek: zaprto.
4. junija, petek: Obrt gospe Warrenove. Gostuje gospodična Debeljakova. Izven.
5. junija, sobota: Ladja Tenacity, Red B.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

3. četrtek: ob pol 20. uri zvečer: Grofica Marica. Izven. Ljudska predstava po znižanih cenah.
4. junija, petek: Wally, Red A.
5. junija, sobota: Boris Godunov, Red F.
- »Grofica Marica«, Danes v četrtek na praznik se poje v operi »Grofica Marica« v običajni zasedbi pri znižanih cenah. Abonente reda A in B opozarjamo, da si za to predstavo na podlagi svojih abonentskih izkaznic lahko kupijo mesta s 50% popustom dnevnih opernih cen. Abonente prosimo, da vzamejo te sedeže že v predprodaji.
- Gostovanje gospodične Debeljakove. Kakor smo že poročali, gostuje gospodična Debeljakova v

petek 4. t. m. v ljubljanski dram. Nastopi v vlogi Viki v Shawovi dram »Obrt gospe Warrenove«. Gospodična, ki je sodelovala dosedaj uspešno na raznih gledaliških odrih, je absolvirala svoje gledališke studije na Dunaju. Predstava je izven abonementa.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 3. junija ob 20. uri: VESELI KMET. — (Kuponi.)
Petek, 4. junija ob 20. uri: KOZAREC VODE za ab. A. — Premiera.
Sobota, 5. junija ob 20. uri »Cankarjeva proslava Nedelja. 6. junija ob 10.50 uri »Cankarjeva proslava društva slovenskih književnikov« samo za dijake.
Nedelja, 6. junija ob 20. uri »Grofica Marica«. (Kuponi.)

»Veseli kmet« zadnjič v sezoni. Ker odide vojaška godba v kratkem, je verjetno, da je predstava te operele jutri na Telovo, zadnja v tej sezoni.

Mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da vplačajo zaostale obonmane najdalje do 12. junija.

Iz katoliškega sveta

P. M. d'Herbigny v Rusiji.

(Od posebne strani.)

Drugo rusko potovanje P. M. d'Herbignya, predsednika papeškega Vzhodnega instituta, je po vsem svetu zbudilo mnogo pozornosti in ugibanja. V Rusijo je odpotoval v začetku marca. Prve dni majnika so časopisi prinesli iz Rima poročilo, da se je vrnil iz Rusije in da se je v Rusiji službeno pogajal za ureditev razmerja med katoliško cerkvijo in sedanjo rusko vlado. Drugi so celo poročali, da se je pogajal o cerkvenem zedinjenju. Kako pragnjena so ta ugibanja, je razvidno iz dejstva, da so časopisi poročali o njegovi vrnitvi v Rim takrat, ko je bil še v Rusiji. Iz prvega vira smo prejeli poročilo, da je P. d'Herbigny šel 15. maja zapustil Rusijo. Sedaj je v Rimu. Kolikor moremo sklepati iz raznih okoliščin, je gotovo, da svojega potovanja ne bo tako podrobno opisal, kakor je to storil po prvem potovanju v novembru lanskega leta.

Pariški ruski dnevnik »Vozroždenie« je iz verodostojnega vira objavil vest, da je P. d'Herbigny v Rusiji obiskal vse kolonije francoskih katoličanov in med njimi izvrševal dušno pastirstvo, a da se ni niti z rusko cerkvijo niti z vlado dogovarjal o cerkvenem zedinjenju.

Z druge strani je zanimivo dejstvo, da se je zadnje mesece večkrat poročalo o dovoljenju ruske vlade, da bodo mogli v Rusijo oditi nekateri francoski in nemški duhovniki kot dušni pastirji za katoličane, ki so še ostali v Rusiji. Dejstvo je tudi, da je bil pred veliko nočjo iz ječe izpuščen Leonid Fjodorov, eksarh (generalni vikar) ruskih katoličanov vzhodnega obreda, a prepovedano mu je bivanje v glavnih ruskih mestih. Ne more se še točno poročati, kdo je dosegel to osvoboditev. Od poljske strani se poroča, da je to dosegla poljska vlada po prizadevanju prelata Okolo-Kulaka v Varšavi. Gotovo je, da so boljševiki postali v verskem vprašanju nekoliko bolj popustljivi. Koliko bo to v korist katoliški, koliko pa pravoslavni cerkvi, to je še vprašanje. Gotovo je, da ruska vlada preganjanja katoliške cerkve ne bo mogla z nobenimi pretvezami zakrivati, ako duhovniki ne bodo Poljaki.

Ze samo dejstvo, da je mogel P. d'Herbigny že drugič potovati v Rusijo, je dokaz, da so boljševiki svojo cerkveno politiko nekoliko premenili in da smemo pričakovati še nadaljnjega popuščanja tako nasproti katoliški, kakor tudi nasproti pravoslavni cerkvi. Boljševiki so rešitev ruskega cerkvenega vprašanja nehoti pomaknili na versko polje, zbudili so toliko verske prenovitve, da stojimo pred bistveno novim verskim položajem. Vzhod se prebujati in to zahteva, da se mora tudi med nami zbuditi več zanimanja za krščanski vzhod.

Konzistorij.

Dne 21. junija t. l. se otvori v Rimu tajni konzistorij, dne 24. junija pa javni. Pri tej priliki izroči kardinalu Cerretliju kardinalski klobuk (biret) je prejel že v Parizu po kardinalu Dubois) ter ga slovesno upeljeje v sv. kolegij. Verjetno je, da bosta toplot imenovana za kardinala prelata Capotosti in Perosi.

Priprave za evharistični kongres v Chicagi.

Sv. oče Pij XI. je določil kot častno spremstvo svojemu delegatu na evharističnem kongresu v Chicagi, kardinalu Bonzann: mae-stra di Camera msgr. Caccia Dominionija, ceremonijskega prefekta msgr. Respiglija, prelata Beltramija in Grana, tajna komornika Franchi de'Cavalerija in Bradyja ter konzistorijalnega odvetnika Pacellija.

Priprave za kongres nadkriljujejo vse, kar je bilo dosedaj ob takih prilikah v navadi. Da bi se dala kolikor mogoče vsem ogromnim množicam vernikov, ki se bodo zlele v Chicagu, prilika, da prejmo sv. zakramente, se bo v to svrhu uporabila še voznja na posebnih vlakih. Tem vlakom bodo prideleni vagoni s kapelami, ki jih uredi Catholic Church Exteneron Society. Na poziv kardinala Mundeleina, da naj se na dan 20. junija vsi katoličani Združenih držav duhovno zedinijo s kongresom na ta način, da prejmejo sv. obhajilo, je odgovorilo nad 20.000 duhovnikov in njih

predstojnikov, da si bodo prizadevali v tem zmislu.

Okoli naselbine Mundeleina pri Chicagi je na delu cela armada delavcev, ki urejajo ceste, grade mostove in polagajo železniške tračnice. Železniško ravnateljstvo je naznanilo, da bodo vozili vlaki na dan evharistične procesije vsaki dve minuti v Mundelein, tako da bo mogoče samo po železnici prepeljati 300.000 oseb. Uradni kongresni znaki, ki so jih izdelali v Milanu in so jih že odposlali v Chicago, tehtajo več ton.

Petje Angelske maše sv. Dunstana (iz X. stoletja) bo vodil zborovodja Singenberger; pelo bo 62.000 otrok, za spremljevanje so zgradili posebne orglje. 30.000 otrok katoliških šol v Chicagi bo pelo mašo istega skladatelja.

Na kongresu bodo zastopani tudi katoličani iz Mehike z več svojimi škofi; pripeljejo se s posebnim vlakom.

Rimsko vprašanje.

Znamenja kažejo, da se utegne sedanja italijanska vlada vendarle na pameten način lotiti rešitve rimskega vprašanja. Največji nasprotnik Mussolinijeve cerkvi prijazne politike je bil Farinacci. Njega je Mussolini kratkim potom odstranil z vodilnega mesta. Dne 13. maja t. l. je potem izjavil justični minister Rocco, da je pismo sv. očeta, »najvišje cerkvene avtoritete«, odnosno da so njegove opazke, »ki jih Italijani vedno poslušajo z največjim spoštovanjem, izpremenile prvotne cilje vladne reforme. Vlada ne more drugače, nego da te izjave vpoštevata in po njih uravnava svoje končne odločbe. Pri tem vlada ne vodi trenutne koristi, marveč globoko prepričanje o poslanstvu države in posebej italijanske države, ki je katoliška in more biti le katoliška.«

Značilno je dalje, da je italijanski prestolonaslednik nedavno obiskal znano romarsko cerkev Valle di Pompei, pri kateri priliki ga je sprejel napoljski nadškof kardinal Ascalesi.

Katoliški križarji v Ameriki.

Za pokrovitelja dijaške misijonske akcije v Ameriki — »Dijaška misijonska križarska vojska« — je papež imenoval kardinala van Rossuma.

Nova izpreobrnjenja.

Francoski romanopisec in časnikar Henri Rouquette se je bil v svojih delih zelo oddaljil od katoliške cerkve in njenih nauk. Lani pa ga je poslala francoska vlada v Athabasko na najsevernejšem koncu Kanade, da izroči tamkajšnjemu apostolskemu vikarju in škofu Geouardu križ častne legije. Potovanje po ledenih in snežnih puščavah severne polarne ter žrtve katoliškega misijonarja, ki preživlja svoje dni v teh puščavah zaradi duš maloštevilnih tamkajšnjih prebivalcev, vse to se je Rouquettea globoko dojmilo. Spreobrnjen se je vrnil v Pariz, kar je tudi v javnem življenju očitno izpovedal. O svojih doživljajih je spisal knjigo: »L'Épopée Blanche«, kateri sta napisala spremni pismi kardinala van Rossum in Dubois.

V Burlingtonu v Združenih državah je prestopil v katoliško cerkev s svojo ženo odlični duhovnik tamkajšnje episkopalne cerkve dr. Herbert Butler. Vsled tega so mu prejšnji njegovi verniki in sploh episkopanci v celi državi Jowa odrekli vsako službo, tako da je ostal brez vseh sredstev. Na pomoč mu je pribitela Zveza katoliških konvertitov v New-yorku.

Beatifikacija frančiškanov mučencev.

Četrto nedeljo po Veliki noči, t. j. 2. maja je bila v vatikanskih prostorih v navzočnosti cerkvenih dostojanstvenikov in redovnikov pod predsedstvom samega sv. Očeta Pija XI. razglašena vesela novica, da so l. 1860. v Damasku od Turkov mučeni in umorjeni frančiškani proglašeni s tem dnem za častiljive. Njih imena so sledeča: P. Emanuel Ruiz, P. Karmel Botta, P. Peter Saler, P. Nikolaj Alberka, P. Engelbert Kolland, P. Askanji Nikanor, Fr. Frančišek Pinazzo in Fr. Janez Jakob Fernandez. Zelimo in upamo, da bi bili ob praznovanju 700 letnice smrti sv. Frančiška proglašeni blaženim.

Po širnem svetu

Gibanje zionistov.

Po poročilih judovskih listov je znašalo število priseljenih Judov v Palestino v prvih 10 mesecih preteklega leta 27.728, število izseljencev pa 1278. Med priseljenci je bilo 27 tisoč 411 Judov in 317 ne-Judov. Največ priseljencev je iz Poljske in Nemčije. Razen tega je od turistov in popotnikov 1063 Judov dobilo dovoljenje, da smejo za vedno ostati v deželi. Tako znaša torej samo v prvih 10 mesecih leta 1925 število priseljenih Judov 28.474. Ako še prištejemo zadnja dva meseca, lahko računamo v preteklem letu na 34—35.000 priseljencev. Glavni dotok tvorijo številne družine in sorodniki že prej priseljenih. Zionisti sami so uvideli, da tako ne gre naprej, da preveliko priseljevanje lahko dovede do katastrofe, vsled česar že sami svarijo pred priseljevanjem. Uvideli so, da ni kvantiteta ampak kvaliteta odločilna za upostavitve Palestine. Današnja Palestina že vsled svojega gospodarskega položaja ne more prenašati tako velikega stalnega prirastka prebivalstva. Kriza se mora javiti prej ali slej. Znamenja krize se kažejo že danes v vedno naraščajoči brezposelnosti, posebno po mestih. Nastajajo in ustanavljajo se sicer nove obrti, a iste na drugi strani tudi hitro izginjajo. — Palestina je torej polna judovskih emigrantov. Kaj pa sedaj? M. M.

Razmah budizma.

Budizem, ki je številčno itak največje svetovno verstvo, ostaja zadnji čas vedno bolj ekspanziven, vsaj v besedah in načrtih. Koncem preteklega leta se je vršil na Japonskem v Tokiju velik budistovski kongres, katerega se je udeležilo čez tisoč zastopnikov budizma iz Kitajske, Koreje in največ iz Japonske same. Cilj kongresa je bil: tesnejša zveza budistov treh omenjenih vzhodnoazijskih pokrajin in razširjenje budizma. Kongresa se je udeležil celo nek nemški profesor, ki že dalje časa živi na Japonskem, kjer je postal budist. — Glavno točko kongresa je, kakor rečeno tvorila razprava o svetovnem misijonu budizma. Glavni cilj vzhodnoazijskih budistov je, razširiti budizem tudi v deželah Zapada. V to svrhu prevajajo budistovske knjige in liste v evropske jezike, pošiljajo svoje »misijonarje« na zapad, v Tokiju ali Peking u nameravajo ustanoviti celo svojo misijonsko šolo. Na zapadu njihovi misijoni najbrž ne bodo imeli uspeha, a na probujajočem se vzhodu samem? Katoliška Evropa se še menda vedno premalo zaveda svojega misijonskega poslanstva. Šličen, toda internacionalni budistovski kongres se bo vršil v par letih v Peking u.

M. M.

Pobijanje malarije in rumene mrzlice.

Ameriški učenjak Combell kaže v svoji knjigi »Bats. Mosquitos and Dollars« popolnoma nova pota za pobijanje malarije in rumene mrzlice. Malarijo prenašajo na človeka moskiti, ki so jih polne tropske noči; rumeno mrzlico pa širi neka druga vrsta moskitov, ki nadlegujejo človeka podnevi. Te moskite treba po možnosti zatreti. Samo kako? Pri tem nam pomagata dve žuželki: živalci: netopir in kačji pastir. Netopir pokonča en večer po Cambellovi trditvi okrog 3000 moskitov. Kačji pastir pa pokončuje podnevi one moskite, ki širijo rumeno mrzlico. Treba je le ta dva sovražnika moskitov v zadostnem številu naseliti v krajih, kjer sedaj razsaja ta nadloga. Combell postavlja za netopirje velike lesene stolpe, katerih vsak zadostuje za desetisoč teh prhutajočih ponočnjakov; okoli take trdnjave se za nekaj časa izboljša teren za moskite, kar privabi za moskiti tudi več netopirjev; ko so se netopirji že v stolpih naselili in privadili, tudi ostanejo, ko naval moskitov že uplalne Kačje pastirje umetno naseliti je težje. Vsekakor bosta ta dva močna zaveznika človeštva. Posebno, če se posreči rumeno mrzlico zatreti oz. izdatno omejiti, bi bile obsežne pokrajine dostopne človeku, ki se jih mora sedaj ogibati.

Mesto izdelovanja gosli.

V južnem kotu Bavarske, pod slikovitim Karwendel-gorovjem leži trg Mittenwald, nekaj važno križišče za izmenjavo trgovskih produktov med Italijo in Nemčijo. V tem trgu že nad 200 let obstoja industrija za izdelovanje gosli ter tem podobnih glasbil. Matija Klotz, roj. 1653, ima zaslug, da je v kraju vpeljal izdelovanje gosli, zato ima pred ondotno cerkvi spomenik. Desetletnega dečka so italijanski trgovci vzeli s seboj, da bi se po očetovski želji v Italiji izučil v tej stroki. Tako je prišel v delavnico Nicola Amatija, kjer sta takrat tudi sloveča Stradivari in Guarneri sodelovala. Deset let je delal v ondotni delavnici, potem se pri nekem mojstru v Padovi, nakar se je kot tridesetleten mož vrnil v svoj domači kraj, kjer je takoj okoli sebe zbral nekaj učencev, da bi tako ustvaril drugo Cremono. Zadel je pravo, rojaki so imeli talent za to in kmalu so zaslovela glasbila mittenwaldskega izdelka. Ugodno je bilo tudi to, ker so se v ondotni bližini nahajale vse vrste lesa, primerne za izdelavo votlih instrumentov. Danes je to drugače, nekda

bogate zaloge primerne lesa so pošle, zdaj morajo les uvažati, in sicer javorjev les iz Jugoslavije, kateri je posebno dober za spodnji del gosli. Ne leta, pač pa desetletja se mora tak les sušiti, preden je uporaben.

Ker je skoraj polovico Mittenwalda na ta ali drugi način zaposlenega z izdelavo gosli, se je davna želja Klotza, da naredi iz Mittenwalda nemško Cremono, res uresničila.

Kitajski roparji.

Meščanska vojna, ki divja v nesrečnem Kitaju, je neverjetno pomnožila število roparjev. Pustolovci in trgovci ali obrtniki brez denarja, vojniki neštevilnih generalov brez plače, japonski zločinci in ruski kaznjenci iz Sibirije — vse to vstopa v roparska krdela ter napada mesta in požiga vasi. Kitajci so se menda čisto navadili na razbojništvo in pričnejo o njih govoriti samo, če je bil napaden kak Amerikanec. Zadnji so priljubljene plen, ker plačajo potem odkupnino sorodniki in tudi Kitajska vlada. Navadno trpijo v ujetništvu misijonarji, ki obiskujejo najnevarnejše kote dežele. Pred kratkim je bil ujet angleški škof Mawle s celim spremstvom. Sicer ne dosežejo misijonarji visoke cene na razbojniški borzi, ker so revni in tudi njih »stationi« niso posebno petični. Zato so zadnji »dobro« zaslužili lovci na ljudi s tem, da so ujeli mladega profesorja Harneya Howarda iz Rockefellerjevega medicinskega kolegija v Peking u. Howard je znani oftalmolog in je slaven po vsemu Kitaju, ker je uspešno odstranil več slučajev na Vzhodu jako razširjenih očesnih bolezni. Profesor je bil na obisku pri svojem prijatelju majorju Proctorju na njegovi farmi v Mandžuriji. Roparji so zažgali poslopje, uničili konjerejske naprave in ubili majorja, profesorja pa so odpeljali. Zahtevali so od njega neverjetno visoko odkupnino, ker je bil profesor na šoli, katero je ustanovil največji bogataš na svetu. Zaman je posredoval maršal Čang-So-Lin, osebni Proktorjev in Howardov prijatelj. Roparji se niso dali omeščati in ubogi profesor bi gotovo moral pristati na strašne pogoje, če se mu ne bi posrečilo neke noči — pobegniti! Zdaj ne gre brez dveh stražarjev iz hiše!

Politična bolezen.

Znani psihiater poroča v aprilski številki praškega medicinskega glasila o novi psihični bolezni, kateri je nadel ime »politične strahopetnosti«. On ne misli pri tem na komično strahopetnost govornikov, ki obmolkejo, če pridejo prvič pred volivce. Nova bolezen šteje več težkih slučajev in se konča včasih v norišnici. Neka uboga urarjeva vdova, popolnoma osamljena starka, se je pričela na pr. živo zanimati po prevratu za usodo mlade češkoslovaške republike. Obiskovala je zborovanja, imela je svoje ljubljence in obsovrženke med poslanci. Slučajno je stanovala stara Čehinja v židovski četrti. Kmalu je pričela smatrati vsakega človeka za žida, ki hoče upropasti republiko. Ta manija zasledovanja je rastla in vdova je znorela. Drugi primer bolezni je neki prepričani monarhist, visoki uradnik v agrarnem ministertvu. Pred revolucijo je bil zadovoljen z razmerami, zdaj pa se mu je zdelo, da se bo kmalu vse zrušilo skupaj, ker je republika zgolj kaos. Prišel je do prepričanja, da ne sme tajiti pred ljudstvom nereda v republikanski državni upravi, nastopil je pred javnostjo... in končal tudi v norišnici. Zdaj je tam popolnoma srečen: zdravniki so mu rekli, da niso podrejeni republikanski vladi in bolnik se čuti varnega pred splošnim in po njegovem mnenju neizogibnim polomom.

Alkoholne pijače.

Navadno imamo v mislih samo vino, pivo in žganje, v resnici pa jih je toliko vrst, da nimamo sploh nikakega pregleda, ako niso sistematično urejene po svojstvih in po pridobljenih kakovostih. Alkoholne pijače se ločijo v tri glavne vrste. Prvo vrsto predstavlja vino. Beseda vino ne pomenja samo pijače, ki je pripravljena iz soka vinske trte, temveč je kolektiven izraz sploh za vse pijače, pri katerih nastane alkohol iz sladkorja. Drugo vrsto pa predstavlja pivo, kjer se škrob pretvarja v alkohol. Ljudje pa niso bili zadovoljni z obema vrstama pijač, ker se ne da pri teh doseči dovolj velik procent alkohola. Zato so si izmislili še tretjo vrsto pijač, žganje, kjer se potom destilacije nabere mnogo alkohola. Te pijače pa ločimo zopet v dve vrsti, v prvo spadajo vse one pijače, ki so pripravljene že iz poživljenih kot na primer konjak iz vina, v drugo vrsto pa prištevamo vse ostalo žganje, kjer je prva faza še neužitna, kot na primer encijanovo žganje, ki ga kuhajo v alpskih deželah, rum, žganje iz krompirja itd. Za proizvodnjo alkoholnih pijač služijo živalski in rastlinski produkti, vendar slednji v mnogo večji meri kot prvi. Od živalskih produktov služi pred vsem mleko. Kabardini in kavkaška plemena delajo iz njega opojno pijačo kefir, Kalmiki, Burjeti in Kirgizi pa kumis. Od rastlinskih produktov služi med, ki ga štejejo nekateri celo med živalske produkte. Najstarejše opojne pijače, ki so jih ljudje poznali, so bile pripravljene iz medu. Maximus Tyrius poroča, da

so že Sciti uživali take pijače. Ta pijača se imenuje »met«, ki ima gotovo kaj zveze z našo slovansko besedo »med«. O starih Slovanih pa vemo, da so poznali medico, to je pijačo, v kateri je bilo primešane tudi nekaj moke. Med rastlinskimi produkti je najvažnejše grozdje vinske trte, iz katerega pripravljajo vino v ožjem smislu. Delajo pa tega tudi iz ostalih sadežev, ki vsebujejo dovolj sladkorja. V tropskih krajih služijo zlasti palme za opojne pijače kot Phoenix reclinata, oljčna palma Elaeis guineensis, Mauritia vinifera in druge. Iz teh pridelujejo potem palmovo vino. V Mehiki je priljubljena pijača pulque, ki odgovarja našemu vinu. Mesnate liste Agave americana narežejo in naberejo izcejačiči sladki sok v mehove. Ta kmalu zavre in da okusno pijačo. Iz te pijače pa pridobivajo potem potom destilacije mexal, ki vsebuje mnogo alkohola ter odgovarja našemu žganju. Iz sladkornega trsa (Saccharum officinarum) pridobivajo žgano pijačo rum v ožjem smislu, ki ga je v naših krajih težko kje pravega dobiti. Po trgovinah dobivamo navadno tekočino pripravljeno iz raznih esenc, ki ji je primešanega še mnogo čistega alkohola. Vse to so rumi v širšem smislu. Nadalje služijo sočne banane in ananas za pripravljane opojnih pijač. Po Kitajskem in Japonskem, kjer imajo riža v velikem obilju, delajo tudi iz njega alokoholne pijače. Na Japonskem je zlasti znana riževa pijača sake. Pivo varijo večinoma iz takih rastlinskih produktov, ki vsebujejo mnogo škroba. To so predvsem vsa žita. Vendar pripravljajo v naših krajih pivo navadno samo iz ječmena, v centralni Aziji pa tudi iz prosa. V ostalih krajih služijo za pivo celo pšenica, rž in oves. V tem bi bile podane glavne vrste opojnih pijač, poznamo pa tudi še mnogo variant, ki so nastale iz mešanja različnih pijač, ki prevzemajo od ene vrste boljše arome, od druge pa boljši okus, množina alkohola pa pri teh še bolj naraste.

Kako visoko letajo metulji.

Entomologi so se že dalj časa bavili s tem vprašanjem, ki še danes ni popolnoma rešeno. V splošnem vlada naziranje, da morejo metulji med vsemi žuželkami najvišje leteti, ker imajo relativno majhno telesno težo, pa izredno velika krila, ki so zelo lahka in fino napravljena. To vprašanje je deloma rešil prof. dr. Poeschel, ki se je peljal z zrakoplovom na Poljsko. Med potjo je kot več naravoslovec opazoval predvsem živa bitja v zraku in ne samo kraje pod seboj, nad katerimi so brželi. Ko so prišli polagoma v višino 2000 m, je še vedno opazil velike metulje, ki jih pa nikakor ni zanesel veter v te višine, ker je bilo ozračje tedaj popolnoma mirno. V višini 2250 m je videl potem zadnje, nekoliko manjše metulje.

Svilene nogavice za osle.

Angleška živinozdravnica gospa Hosali se je zavzela za trpeče živali v Alžiru, Tunisu in Maroku. Oklic, katerega je dala objaviti po Angliji, se glasi: »Svilene nogavice za osle.« V londonskih listih opisuje grozote, katere morajo osli, mežgi in kamele v prej navedenih krajih pretrpeti. Tam ni nobenega živinozdravnika. Posebno trpe osli od močnih pikov ondotnih muh, ki se najraje zajedajo v noge teh ubogih sivcev. Zato pa se obrača do vseh Angležinj, katere imajo usmiljenje do živali, da ji pošiljajo ponošene svilene nogavice, ker iz teh je najlažje napraviti zato potrebne ovojce.

»Že skoraj dve leti se nahajam v Alžiru,« tako pripoveduje Angležinja, »in drugih krajih Afrike, kjer skušam zbuditi smisel za varstvo živali. Kadar na tržne dneve priženejo živali v mesta, pripovedujem gonjačem, kako naj postopajo z živalmi ter jim zdravim njih štirinožce. Od petih zjutraj do dveh popoldne sem neprestano zaposlena. Tu mažem z mazili, tam povijam bolno nogo, prilepljam obliž, izpiram itd. Obiskala sem že 27 mest, kjer so mi oblasti zelo naklonjene.«

Kraljevske napitnine.

Neki Anglež je v velikem londonskem časopisu opisal radodarnost raznih bivših kronanih glav.

Kralj Edvard VI. je bil velik nasprotnik napitnin, če je le mogel se je tej razvadi izognil. Seveda ga je tedanja angleška aristokracija kaj rada posnemala in za služabništvo so bili takrat slabi časi. Drugače pa so ravnali kralji in cesarji, ki so prihajali na angleški dvor v obiske. Španski kralj Alfonz je vsak dan razdal nad 100 funtov napitnine. Viljem je bil sploh znan kot radodaren z napitninami. Ko je prvokrat prišel v Windsor, je daroval 2500 funtov, poleg tega pa še razne dragulje višjim dvorjanom. Ruski car je dal pri enem svojem obisku med služabništvo angleškega dvora razdeliti 3000 funtov, po današnji valuti nad 800.000 Din! Razen te vsote pa 3000 funtov v dobrodelne namene. Posebno rad je delil škatle za nosljanec, seveda posute z biseri in drugimi dragimi kamni.

Kralj Leopold belgijski je rad prihajal v Pariz, navadno incognito. A izdal se je s tem, da je po hotelih itd. dajal nenavadno visoko napitnine. Franc Jožef pa je bil bolj varčen, redkokdaj je njegova darežljivost presegala vsoto enega funta na osebo.

Podpirajte naše diake.

Drobtine.

Angleška ima okoli 200 tisoč mož, zmožnih za vpoklic k vojni mornarici. V mirnih letih stane vojna mornarica 35 milijonov funtov. En sam moderen dreadnought stane 2 milijona funtov šterlingov. Vsak velik top na dreadnoughtu stane 10.000 funtov in vsak izstrelak 80 funtov. Skozi dimnik velike bojne ladje bi bilo lahko peljati z štirivprežnim vozom.

—o—

Obnošene obleke angleške policije se ne izroče v roke cunjarjem, pač pa prodajo, največ trgovcem, ki kupčujejo z afriškimi narodi. Obleke zamenjavajo za razna olja, slonovo kost, kože itd. Zato ni nič nenavadnega, če srečate v Afriki črnega divjaka, oblečenega v obleko londonskega policista.

—o—

V Rumai v Indiji se vsako leto oktobra vrši kaj nenavadna loterija. Fantje in dekleta, ki so se naveličali samskega življenja, se dajo vpisati na posamezne listke. Te listke potem ločeno vržejo v dva lonca, v enega imena fantov, v drugega deklet. Potem pa vlečejo. Hkratu se potegne iz vsakega lonca po en listek, in onadva, katerih imeni sta skupaj dvignjeni sta se »v loteriji zadela«.

—o—

Angleški osebni vlak stane okoli 40.000 funtov, to je 11 milijonov dinarjev. Stroj s tenderjem stane 2200 funtov, službeni voz 200, poštini voz 400, osebni vozovi III. razreda so po 2000 funtov, a prvega razreda po 3000.

—o—

V Pragi se je zopet pojavil nek čudežni otrok po imenu Henrik Humboldt, po rodu iz Mažarske. Je šele šest let star, a rešuje najtežavnejše matematične naloge v splošno začenjuje matematikov in drugih učenjakov.

—o—

V Cornwallu na Angleškem je hotel, ki se nahaja tik ob morskem obrežju ter nosi napis, na eni strani »Zadnji hotel na Angleškem«, na drugi pa »Prvi hotel na Angleškem«. To je razumeti tako, da je za one, ki odpotujejo, zadnji, a za one, ki dopotujejo, prvi hotel, ki ga ugledajo, ko stopijo na angleška tla.

—o—

Tudi angleški zdravniki so čutili zadnji generalni štrajk v Angliji. Pacientov ni bilo, ker ni bilo na razpolago prometnih sredstev. Bolnik pa ne hodi rad peš, posebno angleški ne, kjer so razdalje res prav obsežne.

—o—

V Londonu se nahaja že nad 40 let izposojevalnica za lajne, katere lastnik je neki italijanski profesor glasbe, po imenu Pesaresi. Profesor sam preizkuša lajne, ako so čisto uglasene in v redu. Izposojeuje jih večinoma brezposelnim angleškim delavcem. A to miso lajne, kot jih vidimo tu pa tam po naših krajih ali božjih potih, pač pa velike, težke avtomatom podobne omare, ki igrajo vedno najnovejše komade in operetne »šlagerje«.

—o—

Glavni urednik angleškega lista »Manchester Guardian« je že 54 let v svojem težavnem poklicu. Toda Angleži so bolj hvaležni napram zaslužnim možem kot pa kje drugje, recimo na Slovenskem. Ker bo Scott, to je namreč ime urednika, letos dočrtil 80 let svojega življenja, mu hvaležni Manchesterčani postavijo doprsni kip v mestni galeriji umetnosti.

—o—

V mali vasi Lanely na Angleškem je umrl neki David Hughes, star 101 leto, ki ni nikdar zapustil domače vasi.

—o—

Neki angleški naravoslovec trdi: Ko bi imel slon tak glas, kakor ga ima v primeri škranček, bi bilo njegovo trobentanje slišati po vsem svetu.

—o—

Neki angleški strojevodja, ki je bil nad 40 let v službi, trdi, da so angleške lokomotive iz tako izvrstnega materiala, da ni redke slučaj, da je stroj po 40 letih še uporaben.

—o—

Angleško kraljevo družino stanejo zdravila v enem letu 2700 funtov ali 730.000 Din.

—o—

Nekdaj je bila na Angleškem navada, da so vsakemu samomorilecu porinili lesen kol skozi telo, nato pa ga na križišču štirih cest zagrebli. Zadnji tak slučaj se je dogodil v juliju 1823. To je bilo pred več kot sto leti. Če bi se to še dandanes vršilo, bi zmanjkalo kolov in vsa cestna križišča bi bila razorana.

—o—

Goro Martel v Aveyron na Francoskem je že marsikdo smatral za ognjenik, ker se podnevi dviga iznad nje dim, a ponoči žari. V resnici je pa le opuščen premogokop, kateri že mnogo let gori.

—o—

Na Angleškem nakopljejo na leto povprečno okoli 5000 ton zlate rude.

—o—

Nenadnih smrtnih slučajev je mnogo več med moškimi nego ženskami. Angleška statistika pravi, da na osem moških umrje le ena ženska nenadne smrti.

—o—

V nekem angleškem časopisu iz leta 1917, torej iz časa svetovne vojne, beremo poročilo, da je pri Draču padla v morje železna blagajna, v kateri je bilo 4500 funtov srebrnega denarja, to je po današnji valuti 1.230.000 dinarjev. Denar, katerega so poslali Angleži, je bil namenjen srbski armadi. Potapljači blagajne niso našli.

Gospodarstvo

Zakon o neposrednih davkih.

Ljubljana, 2. junija.

Finančni odsek zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je včeraj razpravljala o načrtu zakona o neposrednih davkih. Njegovo mnenje bo šlo takoj v Belgrad na pristojna mesta. Kakor izvemo, se je finančni odsek postavil na odklonilno stališče glede dohodnine.

Splošno mnenje gospodarskih krogov Slovenije je, da na nam novi zakon ne bo prinesel tolikih olajšav. Imeli bomo sicer enoten zakon za celo državo, toda zopet se bo ponovila stara pesem. Naš davčni aparat se bo pobrigal za najsigurnejše izterjevanje davkov, kar v drugih pokrajinah ne bo slučaj. Naj navedemo v ilustracijo razmer: Pri nas v Sloveniji zajame davek 70 odstotkov faktičnih dohodkov, medtem ko drugje samo 30—40 odstotkov ali pa še manj. Statistično je nadalje dokazano, da so pred vojno v Belgradu plačali državni uradniki več davkov kakor vsa trgovina in obrt. Rezultat novega zakona bo: enak zakon, toda neenaka bremena. Dosedaj smo imeli razne zakone in neenaka bremena.

Nadalje omenjamo še: Kako je mogoče zahtevati od vseh trgovcev in obrtnikov otvornice in sklepane račune, inventarja itd. To je nemogoče že pri nas, kako pa šele bo n. pr. v Macedoniji. Ta zahteva prepušča zato dačnim organom silno veliko prostost v določitvi davku podvrženih zneskov!

V sosednji Avstriji se gibanje proti dohodnini v agrarnih krogih zelo razširja. Pred nedavnim smo čitali v »Grazer Volksblattu« zanimiv tozadeven članek, v katerem se najostreje obračajo proti dohodnini, ki preti zaustaviti vsak napredek k intenzivnemu gospodarstvu. Čemu naj se človek trudi, ko pa gre ogromni del donosa, ki ga zasluži z intenzivnejšim gospodarstvom, v davčno blagajno. Davki naj navajajo poljedelstvo k intenzivnemu gospodarstvu, naj pa ne zaustavljajo napredka!

Na živinski sejmi v Ljubljani 2. junija je bilo prignanih 322 konj, 2 žrebeti, 45 volov, 82 krav, 20 telet, 344 prasicev. Prodanih je bilo 72 konj, 34 volov, 54 krav, 12 telet, 279 prasicev. Cene: konji 5—12.000 Din par, voli I. po 9 Din, II 8.50, III 7— Din, krave (debele) 6—7.50 Din, krave (klobasarije) 4—5 Din, teleta 12—12.50 Din kilogram žive teže. Prasčki 6—8 tednov stari po 500 do 600 Din par. Kupčija je bila precej živahna.

Zaposlenost v rudarski stroki. Delavska zbornica je prejela od Trbovelske premogokopne družbe podatke o številu zaposlenega delavstva. Dne 1. januarja letos je družba imela zaposlenih 9.981 delavcev, dne 1. maja t. l. pa samo še 7.380, ki so delali skrajšano. Kar pri pripominja družba, je bilo reduciranih 1.600, ostali so šli prostovoljno (seveda s 300 Din mezde ne bodo ostali pri Trbovelski!). Po panogah je bilo delavstvo zaposleno dne 1. maja t. l. sledeče (v oklepaju podatki z dne 1. januarja 1926): Kopački in učni vozači 2.490 (2.802), tesarji in zidarji 216 (314), strojniki in kurjači 423 (528), vozači 866 (1.327), delavke 408 (525), mladoletni delavci 33 (54), kovači in ključničarji 311 (416), razni delavci 2.633 (3.715). Izseljenjsko gibanje se ni dosedaj zelo razvilo. Odlilo je do konca maja samo 60 delavcev. Prijavljanih pa je delavski zbornici in borzi dela okoli 500 delavcev, ki se gotovo izselijo. Prijave so razdeljene po krajih sledeče: Trbovlje 165, Zagorje 70, Zabukova 11, Kočevje 15 in Rajhenburg? (gotovo večje število).

Anketa o gospodarski zbornici. Dne 3. t. m. se nadaljuje v nedeljo prekinjena anketa o gospodarski zbornici. Kakor čujemo, se diskusija vrti največ okoli vprašanja, kdo bo vzdrževal gospodarsko zbornico. Ministrstvo trgovine in industrije je mnenja, da naj jo vzdržuje zbornica. Zato iz gleda, da ga ne bomo dobili tako kmalu. Mnenje je, da naj vlada vzdržuje zbornico: če hočemo nasvete, naj jih plačamo!

G. Savič in slovenska industrija. V »Jugoslovanskem Lloyd« št. 122 z dne 2. t. m. piše G. M. Savič o delu ministrstva trgovine in industrije. Glede Slovenije pravi: »Kar se tiče industrijske politike napram Sloveniji, se lahko reče, da je največji del poslov oddelka (za industrijo in obrt; uredn. »Slov.«) posvečen industriji v Sloveniji, ker Sloveni največ pišejo prošnje in zahtevajo. Vse te prošnje in vsi interesi slovenske industrije so zastopani napram vsem in vsakemu z največjo voljo, v kolikor so bili upravičeni, vsi posli pa so dovršeni z vso mogočo brziho, z najboljšo voljo in z objektivnostjo.« K tem stavkom smo slišali komentar: »Sloveni pišejo zato največ, ker so pač pismeniki! — Čudno pa se nam zdi vendar le, da G. Savič ne najde boljših besed za opravičilo svoje industrijske politike.

Poduk o zatiranju hmeljskih škodljivcev. Hmeljarsko društvo za Slovenijo priredi poučno predavanje o zatiranju hmeljskih škodljivcev v Gotovljah, na praznik, dne 3. 6. 1926 popoldne, nedeljo, dne 6. 6. 1926 po prvem sv. opravilu v Braslovcah, ob enajstih na Gomiljskem in po večernih v St. Jurju pod Taberom, Hmeljarji, pridite vsi!

Trgovinska pogodba med našo Kraljevino in Španijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je pričela z nabiranjem gradiva za trgovinsko pogodbo s Španijo ter je razposlala vsem podjetjem, ki jih ima v evidenci, da stojijo v trgovinskih stikih z interesi v Španiji, obširn okrožnice glede podatkov in predlogov za carinsko-tarifni del trgovinske pogodbe. Podjetja, ki niso prejela take okrožnice, pozivljamo tam potom, da javijo zbornici svoj naslov in obenem sporočijo predloge, ki jih imajo glede ureditve naših trgovinskih odnosov s Španijo in njenimi kolonijami.

Trgovinska pogodba med našo Kraljevino in Belgijo. Po obvestilu ministrstva trgovine in industrije v Belgradu se imajo v kratkem pričeti pogajanja za trgovinsko pogodbo z Belgijo. V to svrhu pozivljamo zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vse zainteresirane, ki stojijo v trgovinskih stikih z Belgijo, oz. z belgijskimi kolonijami, da ji sporočijo svoje želje in predloge glede bodoče ureditve trgovinskih odnosov s omenjeno državo, posebno v carinsko-tarifnem, kakor tudi v železniškem prometnem oziru.

Razglas. Gozdno ravnanje v Ljubljani. Razpisuje v gozdih gozdne uprave v Bohinjski Bi-

strici prodajo približno 380 plm² mehkega porabnega lesa in približno 2250 plm² bukovih drv na panju ter v gozdih gozdne uprave na Bledu prodajo približno 3700 plm² že izdelanega smrekovega lubja iz letošnjih sežanj. Na predpisnem obrazcu spisanem ponudbe, opremljene z 100.— Din kolekom in 10% vadijem naj se vložijo in sicer za razpis lesa in drv gozdne uprave v Bohinjski Bistrici do 10. junija 1926. in za razpis lubja gozdne uprave na Bledu do 21. junija 1926 do 11. ure dopoldne pri gozdnem ravnanstvu v Ljubljani, Križanke. Obrazci ponudb in vsa pojasnila se dobe pri gozdni upravi v Bohinjski Bistrici in na Bledu.

Kultura tobaka v Hercegovini. Letos je posajenih 120 milijonov sadik, lani jih je bilo le 115 in pol milijona.

Občni zbor. Tovarna ogledal in brušenega stekla »Kristal« d. d. v Mariboru dne 22. junija t. l. ob 18. v prostorih Združne gospodarske banke v Mariboru (bilanca 1925; volitev upravnega in nadzorstvenega sveta).

Državne finance v decembru 1925. V decembru 1925 so znašali državni dohodki 1.242.1 milijona Din, izdatki pa 1.067.8 milijona Din.

Iz dunajskega bankarstva. G. Markus Rotter, znan tudi pri nas (Slavenska banka), je odstopil kot general. ravnatelj dunajske Länderbanks. Odstop je v zvezi z mahinacijami pri »Brunner-Maschinenfabrik«.

Mednarodni železarski kartel. V mesecu juniju se vrše v Švici pogajanja za ustanovitev mednarodnega železarskega kartela. Pogajanja se udeležijo: Nemčija, Francija, Belgija, Češkoslovaška, Avstrija in Poljska. Pogajali se bodo o kontingentiranju produkcije ter oddaje.

Borza

2. junija 1926.

Denar.

Zagreb. 18.50—18.54 (18.4975—18.5375), Italija 214.75—215.95 (214.11—214.25), London 275.44 do 276.64 (275.55—276.75), New York dek. 56.48—56.79 (56.49—56.64), Pariz 187 zaklj. (184—186), Praga 167.80—168.80 (168.275—169.30), Dunaj 8.0075—8.0475 (8.0075—8.0475), Curih 10.9605—11.0005 (10.96276—11.00276), Amsterdam 22.79 do 22.89.

Curih. Belgrad. 9.115 (9.10), Pešta 72.20 (72.10), Berlin 122.95 (122.95), Italija 19.65 (19.575), London 25.115 (25.12), New York 516.50 (516.18), Pariz 17.0125 (16.55), rPraga 15.3075 (15.30), Dunaj 72.9625, Sofija 3.75 (3.75), Bruselj 16.65 (16.55), Madrid 77.75, Amsterdam 207.35, Kopenhagen 136.25 (136.10), Stockholm 138.25 (138.27), Oslo 113.075 (113.05), Carigrad 2.8425.

Dunaj. Belgrad 12.46, Kodanj 186.05, London 34.37, Milan 26.90, New York 706.25, Pariz 28.34, Varšava 64.05. Valute: dolarji 707.60, angleški funt 34.31, francoski frank 23.37, lira 27.12, dinar 12.435, češkoslovaška krona 20.88.

Praga. Devize: Lira 128.675, Zagreb 59.515 Pariz 111.175, London 164.05, New York 33.70.

Knjige.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 75.50—76.50, vojna odškodnina 304—306, zastavni listi 20 do 22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 194 den., Ljubljanska kreditna 175—200, Merkantilna 100 do 102 zaklj. 102, Prastrednina 865—868, Slavenska 50 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 70 den., Trbovlje 288—305, Vevče 100 den., Nihag 25 bl., Stavbna 55—65, Sešir 103—104, zaklj. 104.

Zagreb. 7% invest. posojilo 74—75, agrari 41—43, vojna odškodnina 303—303.50, junij 308—307, julij 311 bl., Hrv. esk. 101—102, Kred. 104—105, Hipobanka 57—58, Jugobanka 98—94, Prastrednina 865—867.50, Riječka »Etno« 135 zaklj., Slavenska 50 zaklj., Srpska 131—132, Zem. Bos. 125 do 130, Sečerača 250—260, Nihag 28 bl., Gutmann 220—230, Slaven. 110—125, Trbovlje 300—310, Vevče 102—110, Slavonija 35—36.

Dunaj. Don.-sav.-jadr. 800.000, Zivno 705.000, Alpine 221.000, Greinitz 114.000, Kranjska industrijska 250.000, Trbovlje 396.000, Hrv. esk. 116.000, Leykam 128.800, Hip. banka 715.000, Avstrijske tvornice za dušik 220.000, Gutmann 280.000, Mundus 1.108.000, Slavonija 40.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekovi, jelovi hlodi, od 25 cm, fco nakl. postaja 190—200, Trami, 3/8 do 5/6, fco meja 290, Deske, 18 mm, 24 mm, paralelne, monte, fco meja 500 den., Bukovi pragovi, 2,80 m, 14×24, fco meja 38 bl., Testoni, monte, fco meja 530. Zito in poljski prideški: Pšenica, 76 kg, 2% primesi, fco bačka postaja 310, bl., Koruza bačka, fco vagon nakl. postaja 138 bl., Koruza sremška, fco vagon nakl. post. 145 bl., Koruza sremška, fco vagon dolenski postaja 1 vag. 180 zaklj., Koruza izzulanka, drobna, fco vagon Beltnici 165 bl., Oves rešetani, fco vagon nakl. post. 185 bl., Ajda domača, fco vagon nakl. post. 205 bl., Proso rumeno, fco vagon slov. post. 200 bl., Rž, fco vagon slov. post. 200 bl., Koruza činkvintin, fco bar. postja 215 bl.

Socialni vestnik

Vajeniška statistika za Slovenijo.

(Nadaljevanje.)

Po ekspoziturah Okrožnega urada za varovanje delavcev v Sloveniji šteje Ljubljana 1244 podjetnikov, ki zaposlujejo 2637 vajencev in vajenk, Maribor 854 in 1716, Celje 837 in 1517, Ptuj 530 in 835, Jesenice 336 in 608, Kamnik 246 in 396, Kočevje 237 in 367, Kranj 398 in 698, Krško 579 in 889, Logatec 167 in 231, Novomesto 386 in 616, Trzin 138 in 232, Zagorje 244 in 445, Gornja Radgona 326 in 485, Konjice 265 in 404, Murska Sobota 600 in 870, Slovenjgradec 253 in 384 in Šoštanj 202 in 298; skupaj 6892 obrtnikov in 950 trgovcev, ki zaposlujejo 12.228 obrtnih in 1400 trgovskih vajencev in vajenk.

Vajenci po rojstnih letih izkazujejo sledeče številke: rojeni leta 1912 — 86, 1911 — 934, 1910 — 2359, 1909 — 3072, 1908 — 2767, 1907 — 1747, 1906 — 1027, 1905 — 555, ostali so mlajši; za večje število pa sploh manjka rojstnih dat.

Porazdelitev mojstrov in vajencev po strokah, ki jih v predidčem članku nismo omenili, je: Kovinske obrti: kleparji 97 mojstrov in 189 vajencev; mehaniki 52 in 185;

kotlarji 9 in 22; urarji 31 in 44; zlatarji 16 in 136, od teh samo v Celju 114 zlatarskih vajencev in celo tudi nekaj vajenk, pasarji in srebrarji 6 in 14, elektromonterji 40 in 108, graverji in izdel. štampiljk 7 in 10, žebjarji, puškarji, nožarji, izdel. instrumentov, pilarji, optikarji, livarji, izdel. kos in srpov, izdel. pločev, izdel., kovinski strugarji, izdelovalci žičnih tkanin, razni inštalaterji in monterji; skupaj 35 mojstrov in 145 vajencev. V lesni stroki: sodarji 84 in 118; podobarji 8 in 13; tesarji 12 in 30; žagarji 14 in 17; košarji ali pletarji 5 in 11; stolarji, sitarji in rešetarji, bičevniki, lesni strugarji, izdelovalci harmonik in orgel, ščetarji; skupaj 25 in 34 vajencev. V oblačilni stroki: modistinje 50 in 120, klobučarji 13 in 15, krznarji 9 in 23, pletilke 33 in 85, tkalci 8 in 77, vezilje, izdel. kravat, vrvarji, čipkarice in tekstilija skupaj 13 in 46 vajenk.

Cerkveni vestnik

SPORED PROCESIJE PRESVETEGA REŠNEGA TELESIA V STOLNICI V LJUBLJANI.

Ob osmih slovesna pontifikalna maša. Ob pol devetih se prične ob vedrem vremenu pomikati procesija, ki gre: Pred Škofijo, skozi Stritarjevo ulico pred frančiškansko cerkev, I. blagoslov. — Skozi Wolfovo ulico, mimo Zvezde, Gosposko ulico pred križevniško cerkev, II. blagoslov. — Skozi Križevniško ulico, čez šentjakobski most pred šentjakobsko znamenje, III. blagoslov. — Po Starem in Mestnem trgu pred mestno hišo, IV. blagoslov.

Razvrstitev.

I. Šole: 1. Tretja mestna deška osnovna šola. 2. Prva mestna deška osnovna šola. 3. Prva deška meščanska šola. 4. Trgovska šola. 5. Pripravnica z deško vadnico. 6. Realna. 7. Državna realna gimnazija na Vrtači. 8. Državna realna gimnazija na Poljanah. 9. Prva državna gimnazija.

II. Društva: 1. Prosvetna zveza z zastavo. 2. Krekova mladina in krščanski socialisti. 3. Krščansko žensko društvo. 4. Katoliško mladeniško društvo. 5. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. 6. Akademsko društvo »Danica«, »Zarja« in »Borba«. Starešinstvo.

III. Ženske Marijine družbe: — 1. Dekliška Marijina družba iz Lichtenburma. 2. Dekliška Marijina družba iz Kržank. 3. Uršulinska tretja kongregacija. 4. Kongregacija Marije Pomočnice. 5. Stolne kongregacije z zastavo. 6. Uršulinska notranja kongregacija. 7. Kongregacija gosposičen in gospi pri oz. jezuitih.

IV. Banderi Naše Ljube Gospe. — Ženske svetilke. — Udeležence v narodnih nošah.

V. Banderi prev. Rešnjega Telesa. Moški svetilci. Moške Marijine družbe. Stolna Vincencijeva konferenca.

VI. Dečki in deklice.

VII. Prvi oddelek vojaštva z godbo.

VIII. Mestni magistrat. Trgovska zbornica. Uradništvo. Univerza.

IX. Oo. frančiškani. Duhovščina. Presvetli z Najsvetejšim.

X. Veliki župan z uradniki in častniki.

XI. Drugi oddelek vojaštva.

Verniki po ulicah, kjer se pomika procesija, naj pokažejo spoštovanje do presv. Rešnjega Telesa s tem, da okrase in razsvetle okna na ulico.

Občinstvo se naproša, da s prehodi čez ulico ne trga procesije. Krščanski takt zahteva, da verniki pokleknejo, ko gre mimo Najsvetejše.

Sv. maše so od 4 do 8 vsake pol ure. Po slovesni osmi sta še dve tih sv. maši: ob 9 in pol 12.

Romanje na Trsat. Kat. prosvetno društvo na Homecu, p. Radomlje tem potom sporoča vsem priiglašencem za romanje na Trsat, da je polovično vožnjo na Sušak ministristvo soproščalo dovolilo. Zavzel se je za to g. poslanec Štrin. Kakor hitro dobimo od glavne direkcije državnih železnic še dovoljenje za poseben vlak, kar upamo v nekaterih dneh, potem damo takoj natisniti izkaznice in jih razporejamo vsem priiglašencem. Oni, ki še niso poslali 50 Din za parnik in društvene stroške, naj to čim prej stori. Kogar veselijo, da poroma na lepi Trsat in napravi prijeten izlet na Jadransko morje, je še čas za priiglasitve. Naslov: Kat. prosvetno društvo na Homecu, p. Radomlje.

Sport

ATLETIKI, CELJE: ASK PRIMORJE.

Danes, v četrtek, ob 17. uri ob vsakem vremenu. Skoro po triletnem presledku nastopijo danes v Ljubljani celjski Atletiki, kateri so se v zadnjem času kvalitativno zelo dvignili.

Gostovanje celjskih Atletikov je značilo za Ljubljano vedno zanimivo srečanje, kar se pričakuje tudi danes.

Atletike je dobro izvežbal znani dunajski reprezentativni igralec Duereschmidt, kateri nastopa sedaj pri prvorazrednem dunajskem profesionalnem klubu W.A.C.-u. Njegovo dunajsko šolo je klub i danes ohranil, a vrzel v moštvo dobro popopolnil. Prazno mesto Duereschmidta kot srednjega krilca je zavzel Aistrich, ki nastopa na tem mestu z uspehom, kar je tudi dokazal ob priliki medmestne tekme Ljubljana: Celje. Nadalje popolnoplejno krilsko vrsto še halfa Kuhen in Oreschnig. Mogočen oslon ima moštvo v svojem obrambnem triju, kar igra znani branilec Saleker in Stožir, a mladi vratar kaže velike sposobnosti ter je predvsem njegova zasluga na lepem rezultatu navedene medmestne tekme. Napadalno vrsto tvorijo predvsem mladi, a ambiciozni igralci, ki so vsled svoje prodornosti in hitrosti zelo nevarni za nasprotnikova vrata.

Kvaliteto Atletikov nam kažejo rezultati, ki so jih pred kratkim dosegli kot na primer proti mariborskemu Rapidu v Mariboru 1 : 2, a ob priliki zadnje pokalne tekme so svojega domačega rivala SK Celje zmagali z 4 : 1.

Tekma se odigra na igrišču ASK Primorje in sicer ob vsakem vremenu. Trening predtekmo igra SK Slavija z rez. ASK Primorja ob 15.30.

NURMI TRENIRA.

Če leti Nurmi enkrat ali dvakrat po 400 m, že dobro ve, za katero progo do 10 km je danes najbolj razpoložen. To sklepamo po času, ki ga je porabil za 400 ali 800 m. Ta način ga usposobi, da leti samo enkrat na teden do skrajne meje. Moči ne zapravlja in hoče doseči nameravane uspehe na kolikor mogoče ekonomičen način. Med treniranjem gleda na uro samo dve minuti ali tri, drugi deli so prosti za drugo hitrost. Drugi tekači, ki niso takega treniranja vajeni, morajo leteti polovico ali dve tretjini proge v najhujšem tempu in vedo šele nato, kakšen bo končni uspeh. Ta časovni čut je gotovo v zvezi z onim znanim smislom za čas, ki nas na primer usposobi, da zvečer

na minuta lahko povemo, kdaj se bomo zjutraj zbudili. Čut za čas je pri Nurmiju tako razvit, da takoj ve, če ga kdo hoče varati in mu zakliče napadne minute, kadar nima ure pri sebi.

Uspehi novega načina treniranja so se kmalu pokazali: vse teke polka je dobil Nurmi, v času, ki se je zdel prej nemogoč. Bil je prvi tako na cesti kakor v gozdu ali kjerkoli. Če je bilo treba n. pr. 20 km marširati, je rajši tekkel kot hodil. Takrat so ga »odkrilci« v Helsinkforsu kot tekali vojaki po parku za stavo. Eden od njih je tako hitro priletel na cilj — k startu nazaj — in toliko pred drugimi, da so vsi mislili, da ni tekkel po pravi progi. To je bil Paavo Nurmi in tedaj je prvi zbudil splošno pozornost.

Leto 1919. je bilo za Nurmija kot tekača odločilno. 10 km je pretekel takrat že v 82 : 56, 5 km pa v 15 : 31.5. Tedaj se mu je študijsko posrečilo, da je tekkel 3000 pod 9 minutami, 8 : 58.1. Bil je torej že dober tekač, a še daleč proč od mednarodne elite.

Pa je šlo naprej, in vsako leto je prineslo nove rekorde. Po izbirnih tekmah leta 1924 je Nurmi videl, da je v prav dobri formi, in se je pripravljal za pariško olimpiado. Tek na 1500 in 5000 metrov je bil določen na isti dan, samo par ur je bilo vmes. Da bi videl, ali bo mogel nastopiti v obeh tekih, je najprvo sam poskusil, s samo 50 minutami med obema startoma. Najprvo je poskusil na 1500 metrov, tri ure so merile, vse so kazale 3 : 52.6, nov svetovni rekord. Zgled Nurmijev je potegnil tudi druge za njim, in vsi, ki so tedaj z njim tekli, so dosegli takrat najboljši čas v njih življenju: 4 : 00.9, 4 : 04.7, 4 : 04.7. Če bi bila konkurenca hujša, bi bil končni rezultat gotovo še za par sekund boljši.

»Samo 1500 m sem hotel teči v rekordnem času; 5000 m sem hotel teči samo, da poskusim, če bom mogel zmagati oba teka v enem dnevu. A tudi tek na 5000 m se je končal tako dobro, kakor nisem niti najmanj pričakoval. Nisem imel ure pri sebi, ker sem smatral tek itak samo za poskušnjo.« Kako je tekkel, pa v soboto.

Nurmijev mere: Velikost 174 cm, teža 65 kg, prsi 89 cm, stegno 50.5 cm, meče 35.5 cm.

TURNERJA HAKOAH-E V AMERIKI.

Odpotovala je. Vsega skupaj je igrala v Ameriki 10 iger. 6 jih je dobila, 2 sta bili neodločeni, 2 je zgubila. Golov je napravila 32, nasprotniki 19. Zadnja igra, proti ameriškemu moštvu v Philadelphiji, je pokazala tako veliko njeno premoč, da so se gledavci domačinom igralcem kar rogali. Gledavcev 80.000, za Philadelphijo rekordno število.

Igre: Hakoah—Newyorško moštvo 4 : 0, H.—N. Y. Giants 0 : 3, H.—Providence 2 : 2, H.—Sparta v Chicago 6 : 1, H.—moštvo St. Louis 4 : 2, H.—moštvo Chicago 2 : 3, H.—Brooklyn Wanderers 6 : 4, H.—New Jersey team v Newarku 3 : 8, H.—N. York Giants 2 : 1, H.—ameriško moštvo v Philadelphiji 8 : 0.

ŽENSKI SPORT NA FRANCOSEM.

Enakopravnost žensk se je v sportu zelo pozno izvojevala. Tudi na Francoskem. Danes je pa sport v Franciji na zelo visoki stopnji, bodisi kvalitativno kot kvantitativno. O tenisu niti ne govorimo ne; to je onaj sport, ki se je gojil v ženskih vrstah povsod najprej, kaj šele na Francoskem, kjer nam imena Lenglen, Broquedis in Coutslavos toliko povedo. Manj vemo o drugem sportu.

Francoszinje gojijo nogomet; vsako leto se bije boj za prvenstvo, v dveh razredih, in za pokal. Poleg tega se vršijo tekme z Belgijo in z Anglijo. Hockey imajo Francoszinje zelo rade od vseh vrst sporta jim je najbolj simpatičen in ima zato največ pristajin. O tekmi London—Pariz so prinesli listi tostran in ostran Kanala cele stolpe poročil Francozom je tek cross-country prav všeč, vsak dan kaj beremo. In tudi ženske so navdušene zanj; bilo je nekoč v februarju, moker in mrzel dan, 45 jih je bilo za tek priiglašnih, vse so prišle in so tekmovali, 7 km po blatu in snegu.

Pri Parizu je majhen kokenet stadion. »Stade Elisabeth«; tam kraljuje največji pariški damski klub, »Femina-Sports«. Tako je tam kot v panju, nove članice prihajajo, ta plačuje članarino, ona bi rada to igrala, druga nekaj drugega itd. Prva tajnica Brulé pripoveduje: »Nad tisoč članic imamo. Začetek je bil seveda težek, samo par pristajin sporta nas je bilo, denarja nič, sveta za sportne prostore nobenega. Bile smo pa trdne, vztrajne in navdušene in smo zmagale. Ker je bil sport tedaj »modac«, smo dobile kmalu zelo veliko članic. Večina je seveda brž izostala, ostalo je pa jedro resnih delavk, ki so se razdelile na vse naše odseke. Hitro se je naše delo izplačalo; začeli so se zanimati za nas, dobile smo visoko podporo, in sedaj je vse v prav dobrem razvoju. — Članicam hočemo vcepiti sportnega duha. Pridemo jim najprvo splošni tečaj za telesno kulturo in za ritmično gimnastiko in jim vzgojimo čut za disciplino, ki je me ženske žali bog premalo poznano. Sportna disciplina je že za jo potrebna, ker se naše sestave tako hitro menjajo v nasprotju z moškimi; ta se poroči, druga gre po končanih študijah nazaj na deželo itd. Le stroga disciplina nas drži skupaj. Naše članice obljubijo, da bodo svoje otroke vzgajale zmeraj v sportnem duhu.« In tajnica pokaže skupino slik na steni. Mlade matere vidimo in njih otroke; skačejo in tekajo po travi in pesku, bijejo žogo in se veselijo življenja, zraka in solca.

Orel

Odsekom kamniškega ok

drugim na vrtu gostilne pri Sojarju. Sodeluje doma-
žalska godba. V slučaju slabega vremena se vrši
prireditve prihodnje nedelje. Bog živi! — Srenjski
odbor.

Naše dijaštvo

Skupščina Akademike svez bo jutri v pe-
tek 4. junija ob 8. uri zvečer. Na sporedu je raz-
govor o počitniškem delu. Ker so počitnice pred
dumi, zato je dolžnost vsakega akademika, da se
sigurno in točno udeležijo skupščine.
Slov. dij. svez. Kakor je bilo že enkrat jav-
ljeno se vrši 22., 23. in 24. avgusta zborovanje hrv.
kat. dijaštva v Dubrovniku. Prehrana dnevno de-
set dinarjev. Kdor namerava potovati naj se zgodi
do 15. junija. Vožnja polovična. Leos prireditelno
tečaj na Olski gori v dneh 8.—11. avgusta. Na-
tančnejši spored objavimo kasneje.

Naznanila

Osrednja zveza javnih nameščenecv in upo-
kojenecv za Slovenijo sklicuje za nedeljo, 6. t. m.
javni informativni zbor, ki se bo vršil v Narodnem
domu v Celju ob 10. uri popoldne. Dnevni red:
Situacijsko poročilo glavnega odbora. Vabljen je
vsak aktivni in upokojeni javni nameščenec, vse
strokovne in krajevne organizacije brez izjeme pa
so naprošene, da delegirajo na zbor tudi oficijelne
zastopnike. Za glavni odbor O. Z.: M. Lilleg, pred-
sednik.

Šiška. Kat. prosvetno društvo in pa tukajšnji
»Orele« prireditelji v nedeljo, dne 6. junija izlet
v Kamniško Bistrico. Odpeljevali se s prvim vlakom,
ki odhaja iz Šiške ob 5.14 zjutraj. Zbirališče na
državnem polodvoru. Za sv. mašo je preskrbljeno.
Vse članstvo, kakor tudi vse prijatelje naših orga-
nizacij vabimo k skupnemu izletu v lepo goreni-
sko naravo! — Odbora.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 2. junija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	čas	Baro- meter	Tempe- ratura v C°	Rel. vлага v %	Vetar in brzina v m	Obla- nost 0—10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je
							ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	759.6	11.2	88	NE 0.5	9	megleno	8.5	povprečni barometer nižji ko včeraj za 28 mm.
	8	759.5	12.7	83	SE 0.5	9			
	14	756.0	19.2	48	SSW 4	3			
	21	755.9	15.8	60	SW 2	4			
Zagreb		759.1	13.0	91	W 3	10	dež	4.0	
Belgrad	8	757.7	15.0	95	W 1.5	10		13.0	
Sarajevo		759.1	13.0	92	W 3	10	dež	4.0	
Skoplje		758.7	19.0	74	NNE 1.5	7		2.0	
Dubrovnik		756.7	19.0	90	mirno	10		53.0	
Praga	7	760.7	2.0	—	SW 0.5	10	megla	4.0	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm)
prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755
do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Pregled vremena od 26. do 31. maja 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

26. Nizki tlak (Kumbor 756) odhaja iz SHS
v Rumunijo mestoma z močnimi vetrovi in ne-
vihtami. Hladni val je na potu proti Danski (Frank-
furt 767). Biskajskemu zalivu se približuje novi
topli val (niz. tlak) z ojačenimi strujami. — V
Alpah je vedro in največ padavin beležimo v
okrožju Fruške gore. Toplota je v SHS nekoliko
padla, drugod porasla.

27. Nizki tlak krene v N (Irska 754), a visoki
še vztraja od N morja do nas. — Večinoma je
vedro; deževalo je v E SHS (v Belgradu naliv).
Toplota je visoka v Franciji in Rusiji, v srednji
Evropi nizka.

28. Nizki tlak v Švediji (751) izziva v La
Manchu jačje vetrove. Visoki tlak se širi od Spa-
nije (769) z mrnim, večinoma vedrim, tuintam tudi
z deževnim vremenom, vsled česar je hlad dosegel
n. pr. v Kosovski Mitrovici 5°.

29. Nizki tlak prepluje celo N Evropo prodi-
rajoč v nadaljnjem k Črnemu morju z zmernimi
strujami. Hladni val (vis. tlak) še mestoma vseeno
občutimo (Tuzla 6°), dasiravno zapuščajo naše po-
krajine; naročito globok je njegov vpliv v S Italiji
(Napoli 4°). — Dan je večidel oblačen; vedro je v
NE in SW SHS. Deževalo je v izvestnih predelih
in malo. Toplota pada v N in S, v srednji Evropi
raste.

30. Nizki tlak se razširja iz N k Črnemu morju
ter vzbuja v La Manchu jakе vetrove, segajoče
vzdolž Podonavja do naše bližine. — Deževalo je
vsled tega na mnogih mestih, tudi v SHS, razun
Slovenije. Toplota neznatno raste.

31. Nizki tlak v Angliji je na pohodu v N
(749); vzlic temu še traja živahno kretanje ozračja
v La Manchu. — Na Balearih razsaja orkan. Vedro
je samo nad dolinim Jadranom, deloma tudi v
osrednjih delih SHS. Deževalo je v Sloveniji.

Cankarjeva proslava v soboto 5. t. m. in v nedeljo 6. t. m. v mariborskem gledališču.

Nemčija in Društvo narodov.

Poročevalec pariškega »Tempsa« v Ze-
nevi je sporočil svojemu listu, da je zvedel,
da je ena največjih zaprek, ki so marca me-
seca bile onemogočile vstop Nemčije v Dru-
štvo narodov, odstranjena: namreč s tem, da
je Brazilija opustila svoj odpor proti podelit-
vi stalnega sedeža Nemčiji v zveznem svetu.
Z nemške strani pa se nasproti tej vesti ugo-
tavlja, da stvar še ni tako daleč dozorela.
Nič še ne kaže, da je Brazilija svoje stališče
izpremenila. Znano je samo, da so od strani
Brazilije (kakor tudi od Španske) dana neka
pomirjevalna zagotovila, toda absolutno brez
vsake obveznosti.

Dne 6. junila bo v Cerknici celodnevna prireditev Vrhni- škega orlovskega okrožja.

Polzvedovanja

Izgubl se je v ponedeljek v Trzinu pri
Domžalah pes, ki sliši na ime »Valdic«; ima pasjo
znanko s štev. 772. Kdor ga je našel naj to spo-
roči proti nagradi na naslov: Triplat, Ambrožev
trg 9, Ljubljana.

Darovi

Za pogorelce v Harijah, pošta Bisterza via
Fiume je daroval bivši ondodni kurat sedaj bene-
ficiat na Skeručni č. g. F. Dežman vsoto 600 Din.
Iskrena hvala!

Mizar. POMOČNIKA
dobrega, iščem. — Franc
Goljar, Dravljica — Št. Vid.

Sedlarski UČENEC

poštenih staršev, se takoj
sprejme; prednost ima
tisti, ki se je že nekaj
časa učil te obrti. Hrana
in stanovanje v hiši. —
Naslov se izve v upravi
»Slovenca« pod št. 3811.

Gospodlična

iz ugled. rodbine, z več-
jim kapitalom, želi poro-
čiti agilnega samostojne-
ga trgovca, 35 do 45 let-
nega. — Pisma na upravo
lista pod »Bodočnost«.

Fant za snaženje jedil.
orodja, se išče. —
Vprašati: Hotel Štrunkelj.

Mladenič

srednjih let, trgovec in
industrijalec, neomadeže-
vane preteklosti, želi
znajanja v svrhu ženitve z
mladenko v starosti od
18 do 28 let, krščansko
vzgojeno in ugled. star-
šev. Trgovsko in gospo-
dinjsko izobražene imajo
prednost. — Le resne po-
nudbe, če mogoče s sli-
ko, je poslati do 15. jun.
upravi »Slovenca« pod:
»Vigred«, 3710

ČRN PES

volčje pasme, se pogreša.
Odda ali prijavi naj se
proti nagradi na Karlov-
ški cesti št. 18. 3709

Prodajalca

(PRODAJALKO)

manufakturne stroke. Sa-
mo prvovrstne moči naj
se ponudijo pod »Poštni
predal št. 157, Ljubljana«.

Kompanjona

z jamstvom in dobrimi
referencami, sprejemem k
dobro vpeljani tekstilni
trgovini. — Ponudbe pod
»Poštni predal št. 157,
Ljubljana.« 3727

Potnik z mehaničnimi
predmeti, ka-
teri stalno potuje, želi
vzeti še kako drugo kon-
fekcijo. — Ponudbe pod:
»Potnik« 3799 na upravo.

Pridobivalte novih naročnikov!

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša dobra,
zlata mama, stara mama in tašča, gospa

Ivanka Kornič

v sredo dne 2. junija po kratki in mučni bolezni, pre-
videna s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne mamice bo v petek dne 4. junija
1926 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stari trg št. 9,
na pokopališče pri Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v cerkvah
sv. Jakoba, sv. Nikolaja in Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 2. junija 1926.

Globoko žalujoče rodbine:

Malčička Magdič, Rozika Weber, hčerki. Anton
Kornič, sin — in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Srčno se zahvaljujem vsem, ki so se me spomnili ob hridki
izgubi mojega očeta, gospoda

Ivana Avsenika

pom. direktorja poštne hranilnice v Ljubljani

Posebno hvalo sem dolžna rodbini Erzenovi, katera mi je v
težkih urah zvesto stala ob strani, ter zdravniku gosp. dr. A.
Slivniku v Radovljici. Dalje se iskreno zahvaljujem darovalcem
krasnega cvetja in mnogoštevilnemu občinstvu, predvsem pa
njegovim stanovskim tovarišem ter zastopnikom javnih uradov
za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zapuže pri Lescab, dne 2. junija 1926.

PAVLA AVSENIK.

Vsem, ki ste jo poznali in čustvovali z njo, naznanjamo žalostno
vest, da je danes ob pol 5. uri zjutraj Vsemogočni rešil dolgega
in mukepolnega trpljenja našo nad vse ljubljeno, komaj 17 letno
hčerko, sestro, vnukinjo, nečakinjo in sestrično

Olgo Pogoreuc

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 3. junija
t. l. ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.
Rajnico priporočamo v večni spomin in molitev.

V šmarju pri Jelšah, dne 1. junija 1926.

Žalujoča rodbina

Josip Pogoreuc

inspektor finančne kontrole

Nova križarska vojska otrok.

Francoski spisal Henry Bordeaux.

55

Prevedla K. H.

Ženi iz Pierrelongua, ki je razdelila mleko svo-
jih krav in tudi sivkino med sedem in dvajset kri-
žarjev, ki so odhajali, je rekla Liše:

»Dam vam, kar mi je dal papež.«

»Kaj pa ti je dal papež?«

»Besede, ki jih morate poslušati: Pristopite vsak
dan in če ne morete vsak dan, čim največkrat mo-
goče k mizi Gospodovi! Za skodelico mleka vam bo
dal Jezus svojo ljubezen.«

»Za sedem in dvajset, mali,« odgovori starka,
ki zna šteti. »Toda vidim, da si mu pravil o sivki, ki
sem jo pomolzla.«

In v dolino je prišla vest o njihovem prihodu še
pred njimi:

»Naši romarji so se vrnili. Vrnili so se iz Rima.«

Ko pa so se prepirali, da manjka med romarji
Tomaža, so zvetožili zmagali z glavo:

»Videli smo Tomaža, ko je odletel po zraku.
Nismo ga videli, da bi bil prišel nazaj na zemljo.
Stric Tomaž je čarovnik.«

Vpili so o čarovništvu in nihče ni maral verjeti,
da je bil Stric Tomaž postal kapucin.

V gozdu Marije Kristine je Andrej pozdravil svo-
ja drevesa in zopet vzel sekuro v roko. Če ga kdo
vpraša, kaj je treba misliti o Rimu, mu rad pove svo-
je rimske vtiske:

»Voli imajo dolge rogove in kavarna je prav tako
velika kot ona v Termignonu. Toda vino zaleplja
usta.«

Pernuška se resno vmešava:

»Pozabil si papeža, Andrej.«

»O papežu se ne govori. Ubogi ljudje kot mi ne
morejo govoriti o njem.«

Učitelj je v šoli učil otroke tudi nekoliko o
arhitekturi, kar ni v učenem načrtu:

»Mi se moramo naučiti zidati. V zidanju se po-
kaže veličina človeka. On pušča nekaj za seboj. Po-
dirati je neumno in zastojno delo. In, da zidamo,
moramo verovati.«

Župnik je potegnil z gobo preko sedmero po-
glavnih grehov in na pročelju so se zopet pokazale
freske starega umetnika. V molitvi poravnava svoj
dolgi stari gospé iz Turina in vsako jutro se odpravi
znova veselo na lov, na lov poln divjačine, na lov
za človeškimi dušami.

Liše in Ančka sta bila nekaj dni predmet obče-
ga nezaupanja in nepriljubljenosti. Mali otroci v šoli,
razen Katinke in Jančka, so jima zavidali njuno sla-
vo, in starši prav tako. Vprašajte vendar Girardko,
ali vprašajte Fourchonko, ali je res, da sta oba kri-

žarja prejela obhajilo iz papeževih rok in Girardka
in Fourchonka se vam bosta v obraz smejali. Mari
mislite, da ste idijotki? veste kaj je na stvari, in si
ne daste ničesar natvesti. Sta li bila Klavdij in Klav-
dija na tem znamenitem potovanju? Torej, ker nista
bila, kaj ostane od vse te zgodbe in kje bi bila ena-
kost, če bi eni blesteli in drugi ne?

Toda Katinka in Janček sta ohranila vero v
Lipeta:

»Nisva te zapustila. Sla bi bila s teboj, toda s
silo so naju odvedli.«

Liše ju je potolažil:

»Ker nista mogla iti, bo Jezus prišel k vama.«

Ko so minuli dnevi — zadostovalo jih je malo,
kakor jih vedno zadošča za velike dogodke — je v
vasi in v Maurieuni zakrilo pozabljenje križarsko
vojsko otrok. Le Liše in Ančka še čuvata zvesto svoj
pobožni spomin. Kadar je mala deklica v skušnjavi,
da bi se zlagala ali ne bi ubogala, se hitro potipa
po licu, ki ga je papež pobožal. In Liše vidi še vedno
oni dolgi pogled, ki je počival na njem. In izpolnju-
jeta svetih besed najtežje naročilo, ono, katero ve-
čina zanemarija:

Goreči v izpolnjevanju svojih
dolžnosti...

Konec.

PRIPOROČAMO »Cirilove knjižnice« v Mariboru 2. zvezek: dr. Lenard,
»Jugoslavanski Piemont«; 7 Din. — 3. zvezek: dr. Lenard, »Slovenska šena
v dobi narodnega prepoveda«; 10 Din. — 4. zvezek: »Moja strica in moj šup-
nik«, Povesti; 4 Din. — 5. zvezek: Melville, »Gladiatorje«. Roman. I. del
8 Din. — 6. zvezek: Melville, »Gladiatorje«. II. del. 10 Din. — 7. zvezek:
Wells, »Zgodba o nevidnem človeku«, 7 Din. — KOL.

Barvne trakove, ogljeni-, povoščeni-, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri **Lud. Baraga**, **Scienburgova ulica 6/1**
Telefon štev. 950

Mehaniko umetno vezenje
zastorov, pregrinj, perila, monogramov, oblik itd.,
tlačijo in barvasto entljanje, ašuriranje, predtiskanje
Matka & Mikeš, Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 13
Edino brezkonkurenčno podjetje, najfiniša izvršitev,
najnižje cene in najkvalitetnejša poizvedba.

Mizar, tovarna Lampret v
Šoštanju rabi tri prvovrstne
MIZARSKE
pomočnike
Starost od 30 do 35 let.

Vljudno naznanjam
cenj. odjemalcem, da sem
se s svojo trgovino v
Lescah št. 5

PRESELILA na št. 3.
Za nadaljnjo naklonjenost
se priporoča Franja Miza-
kar, naslednica, Lesci 3.

V Trnovskem pristanu
ISCEM SHRAMBO
za kolo in obleko za čas
kopanja v opoldanskih
urah. Ponudbe na upravo
pod: »Ljubljana« 3838.

PARCELO PROdam
priprav. za manjšo vilo.
Leži blizu Tivolija. Vpra-
šati: Cesta v Rožno do-
lino št. 10 (Vrtiča).

Vrtne **STOLE** in **MIZE**
za veselice in posebne
prilike posojujem po
zmernih cenah. Gostilna
»pri Lozarju«, Rožna ul.
št. 15, Ljubljana. 3840

Parni stroj
že rabljen, kupim za par-
no žago, od 15 do 25 KS.
Resne ponudbe se naj-
pošiljajo: Ivan Šušteršič,
lesna trgovina, Logatec.

VELIKA ME-SOBA
BLOVANA
za 2 osebi, event. s hr-
no, se takoj odda. —
Rimska cesta 10/II, desno

Posestvo
70 orolov, z veliko hišo, pri
Mariboru, za 65.000 Din; v
Mariboru gostilno in vilo
proda Zagorski — Maribor,
Tatnabova ulica 19. 3829

Rabljeno POSTELJO
železno ali leseno, z mo-
droci in pernico, kupim.
Naslov se izve v upravi
»Slovenca« pod št. 3846.

2 otroška VOZICKA
športna, se prodasta. —
Lip, Reber št. 3/II.

Razne stelaže
in več drugih trgovskih
stvari poceni proda Fran-
jo Mlakar — LESCE.

Za žejo

najboljši pravi Maršner-ovi šumeči limo-
nadni bonboni v vrečkah. — 1/2 litra
dobre limonade za 1 Din se dobi povsod.
Glavna zaloga:
JOS. VITEK Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Splošno kleparstvo. Vodovodna instalacija.
NAZNANILO!

Sl. občinstvu naznanjam, da sem PRESELIL svojo
obrt iz Čevljarske ulice 4 v Hrenovo ulico 7 in se cenj.
odjemalcem priporočam za nadaljnjo naklonjenost.

I. KOŠAK, Hrenova ulica 7.

Šmarješke Toplice

pri Novem mestu
idiličen kraj v Krški dolini
od 15. maja otvorene.

Sezona traja do konca septembra.
Lahke terme 27°, 29°, 30° Geizija,
Priporočljive za revmatike s srčno hibo,
nevtrastenike in hipertonične i. dr.
Terme vsebujejo naravno ogljikovo kislino.
Penzijon: hrana in stanovanje s kopeljo
dnevno Din 45.—.

Uprava.

Trgov. potnik

z večletno prakso, stroka
poljubna, išče mesta.
Najraje v Ljubljani ali v
Mariboru. — Ceni. ponud-
be na upravo lista v Ma-
riboru pod: »Slovenija«.

Žimnice

modroce, posteljne mreže,
želez. postelje (zložljive),
otomane, divane in druge
tapetne izdelke dobite
najceneje pri RUDOLFU
RADOVANU, tapetniku,
Krekov trg št. 7 (poleg
Mestnega doma). 2922

Stavbno podjetje
ACCETTO & drugovi
družba z o. z.
Maribor, Franciskan. ul.

Celo življenje traja, —
v par letih se izplača
WECK-ova

priprava za vkuhanje.
— Tovarn. zaloga: FRUC-
TUS, Ljubljana, Krekov
trg 10. — Tudi na obroke!

DRVA - ČEBIN
Wollfova ulica 1/II. — Telefon 56

Trgovina

meš. blaga se s stanova-
njem proda. — Pisma (po-
nudbe upravi pod št. 3802.

Drago Rosina
galanterija, parfumerija
vrvar. in plotarsko blago
Maribor, Vetrinjska 26

Hiša naprodaj.

Valec rodbin. razmer se
proda v Starem trgu 1
pri Višnji gori (Dolenjsko),
hiša z lepim sad. vrtom
in vrtom za zelenjavo ter
njivo in gozdom. Pose-
stvo leži tik ob drž. cesti
in je 12 min. oddaljeno
od želez. postaje. Hiša je
pripravna za kakšno obrt,
svoječasno je bila v njej
mizarska delavnica, ozir.
bi služila vpokojencu kot
miren dom. — Pojasnila
daje iz prijaznosti g. Jos.
Štepec, župan in posest-
nik v Starem trgu pri
Višnji gori.

DVE HISI

v Trnovskem predmestju
Ljubljane, z velikim dvo-
riščem in vrtom, se zara-
di lastnikove odsolnosti
prodasta za 140.000 Din.
Pism. vprašanja pod šifro:
»Gradaščica« št. 3797 na
upravo »Slovenca«.

Dvokolesa znamk Tribuna
Diamant, Favor, Styria,
Frera, Bianchi, Champion,
Record, Prezesion, Leg-
nano v zalogi, pnevmatika
najfinišje vrste Dunlop,
Michelin, Pirelli itd. Naj-
novejši modeli in najnižje
cene. Ceniki franko, pro-
daja na obroke.

F. BATJEL, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 4

Nova KOSILNICA
naprodaj. Poizve se pri:
F. Pleterški, Vodnikov
trg 5, Ljubljana. 3793

Priporoča se železnina
A. SUŠNIK
Ljubljana, Zaloška cesta.

Šivalni stroj
»SINGER«
malo rabljen, se ugodno
proda. — Vprašati je: Ob
Brodu št. 7 — Maribor.

LADISLAV I. PREMELČ
TRGOVEC
MELANIJA SCHREY-EVA
POROČENA
DNE 3. JUNIJA 1926
BREZJE LJUBLJANA

V mestih, trgih in zastopnike
za prodajo brezkonk. vsakemu trgovcu, obrtniku,
društvu in privatniku neobhodno potrebnega, v
vseh kult. državah patent. predmeta. — Pogoji vse-
stransko znanje in takoj potreben kapital 800—
1200 Din. Agil. osebam zagaran velik zaslužek.
Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno« 3830

Jermena za cepe, gože, biče, bi-
čevnike, modne pasove,
motvoz (špag), šmis,
vrvi za perilo, konjske uzde, vrvice za tesarje in
zidarje, štrange, cunčelce, pasove (gurtne), dreto
nudi po najnižjih cenah trdka

Osvald Dobelc, Ljubljana
Sv. Jakoba trg št. 9.

Pri košnji

se pije samo rastlinski
::: zdravilni liker :::

E. JERAS in DRUG
LJUBLJANA - MOSTE

Znižane cene in naj-
večje skladišče dvo-
koles, motorjev, ši-
valnih strojev, otro-
ških vozičkov, vsa-
kovrstnih nadome-
stnih delov, pneu-
matike. Posebni oddelek za popolno popravo, emaj-
liranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov,
šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki
franko. »TRIBUNA« - F. B. L., tovarna
dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

Nepremičnine ceno naprodaj!

200 dunumov PRIMA NJIVE v enem kosu s hišo:
2 sobi, kuhinja s hlevom in koruzarino, oddaljeno 2 km
od postaje Dragoš pri Banjaluki:
1 kos prima njiva, 35 dunumov na periferiji Banjaluke
1 kos prima njiva, 45 dunumov na periferiji Banjaluke
1 kos prima njiva, 35 dunumov na periferiji Banjaluke
1 kos prima njiva, 16 dunumov v mestu Banjaluka, ob
reki Vrbas, more se izrabiti tudi vodna moč.
2 pritični hiši, ena s 4 sobami, druga z 2 sobami
in pritičninami, s 5 duni zemljišča v mestu Banjaluki,
z elektr. razsvetljavo, vodovodom in izvrš. kanalizacijo.
2 enonadstropni hiši, moderno zgrajeni, v mestu
Banjaluki. — Več hiš, zemljišča, večja ali manjša
posestva, vse v bližini mesta Banjaluke. 1 dunum je
enak 1000 kvadr. metrov. — Iz prijaznosti dajo pojas-
nila A. BRLAKOVIČ — ZAGREB, Gunduličeva 1, na
katerega naj se obrnejo reflektanti. 3738

NA VAGONE in NA DROBNO

bukova in hrastova DRVA
ter BUKOVO OGLJE lastne produkcije, vsako-
vrsten OKROGLI LES, dalje TRBOVELJSKI PRE-
MOG, MAVEC po konkurenčnih cenah pri trdki
D. MARUŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra c. 40.

Moški fini bokskalf

nizki in visoki
Din
198
Pri »VOJKA«, Ljubljana
Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Manjšo boljše hišo

ali VILO, na lepem prostoru v Ljubljani, KUPIM.
— Ponudbe pod šifro: »Hiša ali vila« upravi lista.

GRICAR & MEJAC

samo Šele bu gova ul. 3
najsolidn. ša
ter znano najcenejša
moška in damska konfekcija.

Vodna moč

od 100 KS naprej, že ali še ne zgrajena,
z ali brez poslopij, SE IŠČE V NAKUP.
Ponudbe pod: »Vodna moč« 3760 upravi.

Vsi

hočejo zlatnik, ki se nahaja v

ZLATOROG
TERPENTINOVEM MILU.

Poskusite tudi Vašo srečo in
prepričajte se o nedosegljivi ka-
kovosti tega res čudovitega mila!

Edino največje in
najmodernejšo
podjetje specielno
te vrste v Sloveniji

Velepražarna kave
Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg 21

Telefon interurban 476
Brzjavljaj;
Meznarič Maribor
Trgovci, zahtevajte ponudbe!